

۱۵ ماه‌نامه جلا نیاز اندیشه روز

این شماره: افزایش سرمایه فرهنگی

شماره پانزدهم :: خرداد ماه ۱۴۰۰
مهارت‌های فرهنگی برای زندگی در حال تحول

بلا العزم

ماهنامه جلا :: نیاز اندیشه (۹۰)

Brilliance Monthly

ماهنامه فرهنگی
مهاارت های فرهنگی برای زندگی در مال تمول

- مدیر مسئول: شهرزاد تولیت
- سردبیر: محسن فردو
- با همکاری گروه نویسندها - گروه کارشناسی دفتر آینده پژوهی
- امور اجرایی: مریم علاءالدینی
- هماهنگی: سارا فردو
- طراحی و صفحه آرایی: محبوبه براهیمیان
- اطلاع رسانی: محمدرضا پیری - حسین قدمو
- نشانی پایگاه اینترنتی: Fekrvarzi.ir

عالقمدان می‌توانند مطالب، دیدگاه‌ها و آثار فرهنگی و هنری خود را برای
انتشار به آدرس Fekrvarzi@gmail.com ارسال نمایند

فهرست مطالب

۴	سخن سردبیر.....
۵	چه کنیم که عادت نگرانی دست از سرمان بردارد
۸	بعد تاریک شایسته سالاری.....
۱۰	عناصر تشکیل دهنده فرهنگ....
۱۲	هدف تان را باور کردنی و ملموس کنید.....
۱۴	جامعه ای که همه چیز در آن فروشی است.....
۱۶	سرمایه فرهنگی و سازمان فرهنگی نوین
۱۹	در شکوه تکلیف مداری.....
۲۳	خط مشی گذاری عمومی
۳۲	برداشتی از اخلاق مدیریت در قرآن.....
۳۳	روشی که ما کار می کنیم
۳۵	مخلوط کردن دانه های قهقهه.....
۳۶	راهنمای بیماری های روانی
۴۰	نگاه دیگری به مکتب فرامرز پایور
۴۴	خوشنویسی شناسی.....
۴۵	کودک انیمیشن . فلسفه
۴۶	گفتگو با استاد رضا رینه ای.....
۴۸	کار کردن از راه دور.....
۴۹	وصله ناجور.....
۵۱	حوالی داستان زندگی.....
۵۲	کشف مسیرهای جدید در فعالیت های هنری
۵۴	یه نگاه زیر چشمی به اطرافم.....

فهرست مطالب

۵۶	آنچه لازم است از روانشناسی مثبت نگر بدانیم
۵۷	روزخوشی
۵۸	بازی کاهش تولید مهره های معیوب
۵۹	برگزاری دوره مجازی مدیریت به زبان ساده
۶۰	حامیان این شماره ماهنامه

سخن سردبیر

محسن فردو

این شماره از ماهنامه همچنان مانند شماره‌های قبل در مسیر افزایش سرمایه فرهنگی و آینده نگری فرهنگی و اجتماعی تلاش می‌نماید. سرمایه فرهنگی عنصری ذهنی و شناختی است. سرمایه فرهنگی در محدوده ارتباطی انسان‌ها با یکدیگر قرار دارد. نیروی شناخت، قدرت تفکر، استدلال و عقل و بکارگیری صحیح از توانایی و استعداد فردی و جمعی است. هر گونه آموزش و یادگیری و خلاقیت و نوآوری می‌تواند شاخصی از سرمایه فرهنگی باشد. سرمایه فرهنگی با پرورش قوه عقل و فراگیری معرفت و تعالی اندیشه و خود شناسی و هستی شناسی ارتباط دارد و به نوعی با شناخت و توانایی بهره‌گیری از عقل و اندیشه گره خورده است. اگر چه در جهان امروز تحصیلات شاخص ظاهری سنجش این سرمایه است اما همه ما خوب میدانیم که با ظهرور مدرک گرایی متاسفانه شاخص تحصیلات نتوانسته است به روشی ابعاد تاریک و پنهان سرمایه فرهنگی را آشکار نماید. ضعف سرمایه فرهنگی در جوامع انسانی در آینده به جهل و ندانی منجر می‌شود و خسaran و زیان برای تمدن‌های بشری خواهد داشت. زندگی ما تحت تاثیر ایستارها و کنش‌ها و ساختارهای شناختی است که با رواج فزاینده رسانه‌ها و تولید انبوه کالاها و صنایع فرهنگی از هم گسیخته و ناهمگون شده است. مردم دچار هویت‌های چند گانه شده و رسانه‌ها تسلط خود را بر جهت دهی به افراد تقویت کرده‌اند. روز بروز مهارت افراد در انتخاب راه و روش زندگی مطلوب کاهش می‌یابد و انتخاب‌های خود را به تبلیغات رسانه‌ها و قدرت تاثیر گذاری آنها می‌سپارند. فرهنگ سه بعد مادی، اجتماعی و ذهنی (فکری، روحی، روانی و معنوی) دارد. بعد مادی فرهنگ شامل مصنوعات و تولیداتی است که فرهنگ را به نمایش می‌گذارد که اشکال بیانی، نمایشی، تجسمی، صوتی، تصویری و ... دارند. بعد ذهنی یا معنوی فرهنگ همان باورها، اعتقادات، ارزش‌ها، هنجارها و شیوه‌های فکری و احساس جمعی هستند که می‌توانند توسط سازمان‌ها ترویج و تبلیغ شوند و بعده اجتماعی فرهنگ شامل دانش، معرفت، شیوه عمل جمعی، آیین‌ها، سنت‌ها و مراسم و شیوه‌های ارتباطی است که از طریق گزینش و دخیره‌سازی و برقراری ارتباط، آموزش یا نهادینه می‌شود. امروز ما در ابعاد مذکور و در حوزه هویت، تولیدات فرهنگی و ارتباطات، به شدت تضعیف شده ایم و نیازمند افزایش توانایی های فرهنگی هستیم. امیدواریم که در این شماره از ماهنامه توانسته باشیم قدمی کوچک در مسیر ارتقاء فرهنگی برداریم.

چه کنیم که عادت نگرانی دست از سرمان بردارد

دلیل کارنگی

در کودکی در مزرعه ای در میسوری بزرگ شدم. یک روز موقعی که داشتم به مادرم در چیدن آلبالوها کمک می کردم، یک مرتبه زدم زیر گریه. مادرم پرسید:

چه دردی داری که این طور گریه میکنی؟ هق هق کنان گفتم: «می ترسم زنده به گورم کنند! آن روزها همه وجودم پر از نگرانی بود. موقعی که رعد و برق میشد می ترسیدم صاعقه مرا بکشد. خشکسالی که می شد، می ترسیدم از قحطی بمیرم. تازه از پسری به اسم سام وايت هم که از من بزرگتر بود می ترسیدم، چون یک وقتی تهدید کرده بود که گوش های مرا خواهد برد. می ترسیدم اگر کلام را برای دخترها بردارم به من بخندند. می ترسیدم موقعی که بزرگ می شوم هیچ یک از دخترها، زنم نشود و تازه اگر هم با من ازدواج می کرد، نمی دانستم موقعی که از کلیسا بیرون می آئیم، اصلا باید به او چه بگویم. تصور می کرم در کلیسای یک دهکده ازدواج می کنیم و بعد می دیدم که یک گاو و خیش دارم که باید با آن مزرعه را شخم بزنم و نمی دانستم در تمام مدتی که در مزرعه راه می رفتم، اصلا باید به زنم چه می گفتم؟ چه؟ چه؟ از همه بدتر مشکل زمین لرزه بود که اگر می آمد باید پشت خیش چه می کرم.

سال ها گذشتند و من بتدریج فهمیدم نود و نه درصد چیزهایی که درباره شان نگران بودم هرگز اتفاق نمی افتادند. برای مثال، یک وقتی از صاعقه می ترسیدم، ولی حالا می دانم که براساس آمار شورای امنیت ملی، صاعقه هر سال از هر سیصد و پنجاه هزار نفر، فقط یک نفر را می کشد... ترس من از زنده به گور شدن، از آن هم مضحك تر بود. نشنیده بودم که از هر ده میلیون نفر، بیش از یک نفر زنده به گور شده باشد و با این همه به خاطرش گریه می کرم. ...

من درباره نگرانی های جوانی و دوره بلوغ صحبت کرده ام، ولی بسیاری از نگرانی های بزرگسالان هم همین قدر مسخره هستند. من و شما می توانیم همین حالا از شر نه دهم نگرانی هایمان راحت شویم اگر فقط این حقیقت را باور کنیم که براساس قانون میانگین، برای اغلب نگرانی های ما واقعا دلیل قانع کننده ای وجود ندارد.... مشهورترین شرکت بیمه دنیا یعنی لویدز لندن، از همین تمایل در دنک مردم برای نگران شدن درباره چیزهایی که احتمال وقوع آنها بسیار اندک است. میلیون ها پاوند درآمد کسب کرده است. شرکت بیمه لویدز شرط می بندد که بلایایی که دریا آنها نگران هستیم، هیچ وقت اتفاق نخواهد افتاد، ولی اسم آن را شرط بندی نمی گذارد، بلکه به آن

شوم می‌گوید:

آرام باش. بیا ببینیم موضوع از چه قرار است، تو واقعاً درباره چه نگران هستی؟ بیا قانون میانگین را بررسی کنیم و ببینیم احتمال وقوع چیزی که تو نگرانش هستی، واقعاً چقدر است.».

برای مثال، یادم می‌آید یک بار داشتیم از آلبورک نیومکزیکو به چارلزید کاورنز می‌رفتیم. رانندگی در آن جاده پر گل و لای دشوار بود و ما هم در طوفان و باران بدی گرفتار شده بودیم. ماشین لیز می‌خورد و کج و کوله می‌شد و ما نمی‌توانستیم آن را کنترل کنیم. من مطمئن بودم که بالاخره اتوبیل مان چپ می‌شود و در یکی از دست اندازهای جاده فرو می‌رود. ابدأ نمی‌توانستم خونسردی خود را حفظ کنم، ولی شوهرم مدام می‌گفت: من خیلی یواش راه، می‌روم و قطعاً حادثه خطرناکی پیش نخواهد آمد. تازه اگر هم ماشین در گودال بیفتند، براساس قانون میانگین، احتمال صدمه دیدن ما خیلی کم است (خونسردی و آرامش او باعث شد که من هم آرام بگیرم).

در تابستانی به دره توکیه دز کوههای کانادا می‌رفتیم و در ارتفاع هزار پایی از سطح دریا چادر زدیم. هنگام شب طوفان شدیدی شروع شد، طوری که نزدیک بود چادر ما تکه پاره شود. چادرها را با طناب های محکم به سکوهای چوبی بسته بودند: لایه بیرونی چادر در اثر باد تکان می‌خورد و من هر لحظه انتظار داشتم از جا کنده شود و چادر به هوا ببرود. داشتم از ترس می‌مردم که باز شوهرم به دادم رسید و گفت: نگران چه هستی؟ ما را شرکت بروستر به اینجا آورده است و آنها کارشان را خیلی خوب بلدند. چرا بیخود خودت را ناراحت می‌کنی؟ سالهاست که مردم همین چادرها را کرایه می‌کنند و در فصل های مختلف در آنها به سر می‌برند و با طوفانهای مختلف روبرو می‌شوند. من مطمئن‌نم که این چادر از جا کنده نمی‌شود و تازه اگر هم بشود، ما به چادر دیگری خواهیم رفت. حرف‌های او چنان آرام کرد که تحت تاصبح خوابیدم. چند سال بعد هم بیماری فلج اطفال در ناحیه ای از کالیفرنیا شایع شد. اگرمن آدم گذشته بودم، باز عصبی و مضطرب می‌شدم، اما این بار هم شوهر خونسردم را آرام کرد. همه تدبیر بهداشتی را رعایت کردیم و بچه‌ها را از مدرسه، سایر کودکان، سینما و جاهای عمومی دور نگه داشتیم. وقتی با مسؤولان اداره بهداشت مشورت کردیم، فهمیدیم که در بدترین وضعیت شیوع فلج اطفال، فقط ۱۸۳۵ کودک از بین رفته اند و در موارد دیگر تلفات از دویست نفر و سیصد نفر تجاوز نکرده است. وقتی این آمار را شنیدم، فهمیدم که نگرانی من درباره فرزندانم بی مورد بوده است و با در نظر گرفتن قانون میانگین، نود درصد نگرانی هایم برطرف شده اند و من الان ۲۰ سال است که در آرامش زندگی می‌کنم و زندگی بسیار شاد و سعادتمدانه ای دارم.

وقتی به گذشته‌ها فکر می‌کنم می‌بینم علت نگرانی‌های من هم همین تصورات و خیالات بوده اند. جیم گرانت، صاحب شرکت

بیمه می‌گوید ولی راستش را که بخواهید همه این قضایا براساس همان قانون میانگین است. این شرکت بیمه، دویست سالی است که با قدرت زیاد فعالیت می‌کند و اگر مردم نخواهند فطرتاً عوض شوند، از حالا تا پنجاه قرن دیگر همچنان به فعالیت خود ادامه می‌دهد و زمانی می‌رسد که کفش و لاک مهر را هم که براساس قانون میانگین هرگز مشکلی پیدا نخواهند کرد، بیمه خواهد کرد... اگر قانون میانگین را امتحان کنیم، برای مثال اگر من بدانم در ظرف پنج سال آینده، ناچار خواهم بود در جنگی خونین در گیتسبورگ شرکت کنم، از وحشت می‌میرم و هرچه بیمه عمر که پرداخت کرده ام، پس می‌گیرم. از زندگی قطع امید می‌کنم و همه تلاشم این می‌شود که چند سال باقیمانده عمر را خوب و خوش بگذرانم و به خودم می‌گوییم: احتمالاً از این جنگ زنده برنمی‌گردم، پس بهتر است تا هر جا که می‌توانم از عمر استفاده کنم.» با این همه براساس قانون میانگین در دوران صلح هم، زندگی در سنین پنجاه و پنجاه و پنج سالگی درست به اندازه شرکت در جنگ گیتسبورگ خطرناک است. می‌خواهم بگویم در دوره صلح هم درصد کسانی که در سنین پنجاه و پنجاه سالگی می‌میرند دست کمی از تعداد افرادی که از میان ۱۶۳۰۰۰ سرباز شرکت کننده در جنگ پیتسبورگ کشته شدند، ندارد.

فصل‌های عده ای از این کتاب را در منزل جمیز سیمپسون در ساحل دریاچه «بو» در کوههای کانادا نوشته‌ام. در طول تابستانی که آنجا بودم، با آقا و خانم هربرت. اچ. سالینجر، ساکن خیابان پاسیفیک سان فرانسیسکو ملاقات کردم. خانم سالینجر بسیار آرام، متین و صبور به نظر می‌رسید و انگار نه انگار که در عمرش نگرانی را شناخته باشد. یک روز از پرسیدم که آیا هرگز در زندگی نگران هم شده است. او گفت: «نگران؟ نگرانی زندگی مرا ویران کرده بود. قبل از آن که یاد بگیرم با نگرانی بجنگم، یازده سال تمام در جهنمی خودساخته به سر می‌بردم. عصبی و تنفس خودم و فشار عصبی وحشتناکی را تحمل می‌کردم. هر هفته با اتوبوس از خانه ام در سان ماتئو به سانفرانسیسکو می‌رفتم، ولی حتی در فاصله‌ای که خرید می‌کردم، نگرانی دست از سرم برزمیداشت و مدام به خودم می‌گفتند نکند اتو را از برق نکشیده و روی میز اتو رها کرده ام، نکند خانه آتش بگیرد، نکند خدمتکار بگذارد برو و بچه‌ها تنها بمانند، نکند بچه‌ها از روی دوچرخه هایشان افتاده باشند و اتوبیلی به آنها زده و آنها را کشته باشد. او سط خرید، معمولاً از شدت ترس، عرق سردی روی تنم می‌نشست، با عجله از فروشگاه بیرون می‌دویدم و به خانه برمی‌گشتم تا ببینم همه صحیح و سالم هستند و همه چیز سر جایش هست یا نه.

تعجبی ندارد که چرا اولین ازدواج من به فاجعه ختم شد. شوهر دوم من وکیل دعاوی و آدمی بسیار آرام و منطقی است که هرگز درباره هیچ چیز نگران نمی‌شود. وقتی من عصبی و مضطرب می‌

ماهناهه جلا :: نیاز اندیشه (۹)

مهارت‌های نوین برای جهان در هال تنه

شماره پانزدهم :: فرداد ماه ۱۴۰۰

موقعی که در آن دراز می‌کشم و سعی می‌کنم بخوابم، احساس می‌کنم توی قبر دراز کشیده ام، ابدأ نمی‌توانستم جلوی این فکر شوم را بگیرم که شاید این سنگر گور من شود.» موقعی که بمیاران کردند، من داشتم از ترس می‌مردم. برای یکی دو شب اول، اصلاً نتوانستم بخوابم. شب چهارم و پنجم از شدت بیخوابی گرفتار اختلال عصبی شدم. می‌دانستم که اگر کاری نکنم، «واقعاً دیوانه می‌شوم، بنابراین پنج شب گذشته را به یاد آوردم و دیدم نه تنها من که همه هم سنگرهای من زنده مانده اند. فقط دو نفر زخمی شده بودند و زخم آنها هم در اثر بمیاران هواپی دشمن نبود، بلکه پوکه‌های گلوله‌های ضدهوایی خودمان به آنها آسیب رسانده بود. سعی کردم با انجام کاری سازنده، جلوی نگرانی خودم را بگیرم، بنابراین سقف چوبی محکمی بالای سنگر خودم زدم تا مرا از پوکه‌های ضدهوایی های خودمان حفظ کند. بعد درباره گستردگی منطقه ای که واحد من در آن پراکنده شد بود، فکر کردم و دیدم تنها احتمال کشته شدن من در آن سنگر محفوظ و محکم این است که بمب های دشمن مستقیماً روی سنگر من بیفتند که احتمال آن هم یک در ۵ هزار بود. پس از چند شب که به این شکل فکر کردم، آرام گرفتم و حتی موقع بمیاران، راحت می‌خوابیدم.

نیروی دریایی ایالات متحده آمریکا، برای آن که روحیه افراد خود را بالا ببرد، همیشه آمارها را براساس قانون میانگین چاپ میکرد. یک ملوان کهنه کار به من گفت وقتی که قرار شد او و دوستانش در یک کشتی حامل سوخت خدمت کنند، داشت از شدت ناراحتی از پا در می‌آمد، چون تصور می‌کرد اگر ازدی را به کشتی آنها بخورد، چنان انفجار مهیبی روی خواهد داد که تکه بزرگ شان گوششان خواهد بود. داد... ولی نیروی دریایی ایالات متحده جور دیگری فکر می‌کرد، بنابراین آماری را منتشر کرد که نشان می‌داد از هر یکصد تانکر حمل سوخت که ازدی به آنها خورده است، شصت کشتی سالم و شناور مانده و از چهل تایی هم که فرو رفته بودند فقط ۵ تای آنها در کمتر از ده دقیقه غرق شده و سرنشینان بقیه فرصت کرده بودند خود را نجات دهند. همین آمارها نشان می‌دادند که تلفات بسیار ناچیز بوده اند. آیا این کار تأثیری در روحیه آنها داشت؟... کلاید. دبلیو. ماس اهل خیابان والنات سنت پل مینه سوتا که این داستان را برایمان تعریف می‌کرد می‌گوید: حال همه ملوان‌ها بهتر شد. ما می‌دانستیم که براساس قانون میانگین، شناس داریم و احتمالاً کشته نخواهیم شد.

پس قبل از آنکه نگرانی شما را از پا بیندازید، شما او را از پا درآورید.

بیائید نگاهی به آمار و ارقام بیندازیم و از خود بپرسیم: با توجه به قانون میانگین احتمال وقوع حادثه ای که در مورد آن نگران هستم چقدر است!

توزیع کالا در نیویورک به من گفت که او هم به چنین دردی مبتلا بوده است. او در یک زمان دستور حمل حدود ده پانزده محموله پرتفقال و گریپ فروت را از فلوریدا می‌دهد.

او به من گفت که قدیم‌ها عادت داشت خودش را با افکاری شبیه به اینها شکنجه بدهد. آیا قطارها واژگون خواهند شد؟ اگر میوه‌ها قبل از رسیدن به بازار فاسد بشوند چه کند؟ اگر پل ها خراب شوند چه بلایی سر محموله‌ها می‌آید؟ البته میوه‌ها را بیمه کرده بود، با این همه باز هم می‌ترسید که نکند دیر به بازار برسند و شرکت زمینه فروش را از دست بدند. کار نگرانی او بقدرتی بالا گرفت که گمان کرد زخم معده گرفته است و نزد پزشک متخصص رفت. پزشک او را با دقت معاینه کرد و گفت که جز ناراحتی اعصاب هیچ دردی ندارد.

جیم گرانت می‌گفت: «برای یک لحظه ذهنم روشن شد و از خودم پرسیدم در ظرف این چند سال چند محموله میوه ارسال کرده ام؟ جواب این بود: بیش از بیست و چهار هزار واگن. از این واگن‌ها چندتا ایشان به مقصد نرسیده بودند؟ فقط پنج واگن. یعنی از هر ۵ هزار واگن، یکی خراب شده بود. براساس قانون میانگین امری که احتمال خطرش یک در پنج هزار است، نگرانی ندارد. پس چرا نگران هستم؟ شاید پل ها خراب شوند. مگر تا به حال سابقه داشته است که پلی خراب شود؟ نه. پس اگر به من بگویند آدم احمقی هستم، نباید ناراحت بشوم، چون برای شکستن پلی نگران هستم که تا به حال فقط ۵ تا از واگن‌ها ایش از کار افتاده بودند و به خاطر این همه ناممکن، خود را گرفتار زخم معده کرده بودم. از آن روز به بعد سعی کردم در همه چیز قانون میانگین را رعایت کنم و دیگر کمترین ناراحتی ای در معده خود احساس نکرم.

در موقعی که ال اسمیت فرماندار نیویورک بود، بارها از او می‌شنیدم که به رقبای سیاسی خود می‌گفت: «بیائید نگاهی به آمار و ارقام بیندازیم... بیائید نگاهی به آمار و ارقام بیندازیم.» و بعد هم سراغ واقعیت ها می‌رفت. دفعه بعد که درباره آینده نگران می‌شویم، بیائید از ال اسمیت پیر و دانا یاد بگیریم و به آمار و ارقام نگاهی بیندازیم و ببینیم برای اضطراب‌های ما چند درصد مبنای منطقی وجود دارد. این درست همان چیزی است که فردیک. جی. مالستند موقعی که می‌ترسید توی قبر دراز بکشد، با آن دست به گربیان بود. او یکی از شاگردان کلاس‌های بزرگ‌سالان من در نیویورک بود و داستانش را این طور تعریف کرد:

در اوایل ماه ژوئن ۱۹۹۴، در سنگری در نزدیکی ساحل اوماها دراز کشیده بودم. من در نهصد و نود و نهمین شرکت خدماتی سیگنال کار می‌کردم و در آنجا یعنی در نرماندی هم ما واقعاً «زنده» به گوره شده بودیم. موقعی که در آن سنگر به اطراف خود نگاه می‌کردم، به خود می‌گفتیم: «درست مثل قبر است.

بعد تاریک شایسته سالاری

این سئوالی است که همه باید از خودمان بپرسیم: چه اشتباہی رخ داده است؟
نه فقط در رابطه با پاندمیک بلکه در رابطه با زندگی مدنی مان.

چه چیزی ما را به این لحظه دشمنی و دوگانگی سیاسی رساند؟

در چند دهه اخیر، اختلاف میان برندها و بازندها زیاد شده، سیاست‌مان مسموم شده، و ما را از هم جدا کرده است. بخشی از این جدایی ناشی از نابرابری است. اما ذهنیت غلط بردن و باختن نیز همراه با آن است.

آنها یکی که در صدر نشسته‌اند بر این باورند که موفقیت آنها به خاطر تلاش و مساعی خودشان است و نشان دهنده‌ی لیاقت آنهاست، و افرادی هم که باخته‌اند، غیر از خودشان شخص دیگری را نباید مقصراً قلمداد کنند.

این نحوه تفکر نسبت به موفقیت برخاسته از قواعد به ظاهرًا جذابی است. چنانچه همه افراد دارای شانس برابر باشند، پس برنده‌ها لیاقت بردن را دارند. این همان نکته کلیدی ایده شایسته سالاری است.

البته، در عمل، داستان خیلی متفاوت است. همه‌ی افراد شانس برابر برای موفقیت ندارند.

کودکانی که در خانواده‌های فقیر متولد می‌شوند در دوران رشد هم فقیر می‌مانند. والدین مرغه قادرند که امکانات برتر خود را به فرزندانشان منتقل کنند. به عنوان مثال، در دانشگاه‌های برتر آیوی لیگ آمریکا، تعداد بیشتری دانشجو، از طبقه یک درصد بالای جامعه، در مقایسه با کل نیمه پایینی کشور پذیرفته می‌شوند.

اما مشکل فقط این نیست که ما در رسیدن به اصول شایسته سالاری که مدعی آن هستیم اهمال کرده‌ایم. این خود آرمان شایسته سالاری است که دارای نقطه ضعف است.

یک بعد تاریک در آن وجود دارد. شایسته سالاری باعث تضعیف مصلحت و منافع عمومی جامعه می‌شود. باعث غرور بیش از حد در بین برندها و احساس حقارت در افرادی که احساس باخت می‌کنند، می‌شود.

باعث می‌شود که افراد موفق آیینان غرق موفقیت خود شوند که فراموش کنند اقبال خوب و شانس هم به آنها در این مسیر کمک کرده است. و باعث می‌شود که فکر کنند نسبت به افراد کم شانس‌تر، و یا با مدرک تحصیلی پایین‌تر، بهتر هستند.

ساختن این کشور نقش داشته‌ام. من هم در این اتفاق بزرگ عمومی شریک هستم.»

این گونه تفکر مدنی امروزه از زندگی عمومی ما به میزان زیادی حذف شده است.

ما اغلب تصور می‌کنیم که درآمد افراد معیار مشارکت آنها در منافع عمومی جامعه است.

در حالی که این اشتباه است. مارتین لوتر کینگ، توضیح داد که

چرا او ضمن بازتاب اعتصاب کارگران خدمات بهداشتی در شهر مفیس

در ایالت تنسی تنها کمی قبل از این که ترور شود، گفت، «نهایتاً، مشخص شد که فردی که زباله‌های ما را جمع می‌کند، به اندازه

یک پژوهش اهمیت دارد، چون اگر او وظیفه خود را انجام ندهد،

بیماری همه جا را فرا می‌گیرد. همه‌ی کارها دارای عزت هستند.»

همه گیری امروزه این موضوع را روشن می‌کند. نشان می‌دهد

که چقدر عمیق اعتماد می‌کنیم در مورد قشرضعیف که اغلب

نگاه تحقیرآمیز به آنها داریم. کارگران تحويل، کارگران تعمیر

و نگهداری، کارمندان فروشگاه‌های موادغذایی، کارگران انبار، راننده‌های کامیون، دستیاران پرستار، کارگران نگهداری از

کودکان، افراد مراقبت‌های پزشکی در منزل. اینها پدرآمدترین یا

با افتخارترین کارگران نیستند. اما حالا، ما آنها را به عنوان کارگران خدمات اساسی می‌بینیم. این لحظه‌ای برای یک بحث عمومی

است در مورد این که چگونه حق الزحم، قدردانی و به رسمیت

شناختن آنها با توجه به اهمیت کار آنها بایستی تعدیل گردد.

وقت آن است که اخلاقی و حتی از نظرمعنوی، غرور ناشی از

شایسته سالاری خود را زیر سوال بریم.

آیا من مستحق امکاناتی که باعث شکوفایی من می‌شوند، هستم؟

آیا این نتیجه تلاش من است که، برحسب اتفاق، در جامعه ای

زندگی می‌کنم که به استعدادها جایزه می‌دهند؟ یا این اقبال

خوب من است؟ تاکید بر این که موفقیت من مدیون خودم است

کار خود را در جای دیگران دیدن را مشکل می‌سازد. قدردانی از

نقش شناس در زندگی می‌تواند باعث فروتنی خاصی شود. این، به

خاطر رویداد تولد، یا لطف خدا، یا رمز و راز سرنوشت است، که

من موفق هستم.

این روحیه فروتنی فضیلت مدنی است که اکنون به آن نیاز داریم. این آغازی است برای دست کشیدن از (حصلت‌های) اخلاقی ناپسند ناشی از موفقیت، که ما را از هم جدا می‌سازد. آنسوی تفکر ناشی از شایستگی را که یک زندگی جمیعی به دور از کینه و دشمنی و با بخشنده‌گی بیشتر است به ما نشان می‌دهد.

TED

Michael Sandel • Political philosopher

این مسئله روی سیاست تاثیرگذار است. یکی از قوی ترین عواملی که باعث پس زدن و واکنش جامعه می‌شود این است که، قشرضعیف احساس کند قشر فرهیخته نسبت به آنان حس برتری دارد. این اعتراضی منطقی است.

با وجود این که روند جهانی شدن باعث عمیق شدن نابرابری و رکود درآمدها شد، طرفداران آن، پیشنهادهای تحریک آمیز برای قشرضعیف داشتند. «اگر می‌خواهید در اقتصاد جهانی رقابت کنید و برنده شوید به دانشگاه بروید.» درآمد شما بستگی به تحصیلات شما دارد» «اگر بخواهید، می‌توانید.» این نوایغ توهینی را که در این توصیه مستتر است نادیده می‌گیرند. اینکه اگر به دانشگاه نروید، اینکه اگر در اقتصاد جدید شکوفا نشوید، شکست شما تقصیر خودتان است. مفهومش همین است. عجیب نیست که عده زیادی از قشرضعیف از نوایغ شایسته سalar رویگردان شدند.

حال چه کار بایستی انجام دهیم؟ ما نیاز است که در سه اصل زندگی اجتماعی خود تجدید نظر کنیم:

نقش دانشگاه، شان و منزلت کار و مفهوم موفقیت.

باید با تجدید نظر در رابطه با نقش دانشگاه‌ها به عنوان مبنای برای فرصت‌های شغلی شروع کنیم. برای تعدادی از ما که همراه با تحصیل کرده‌ها کار می‌کنیم، راحت است که یک حقیقت ساده را فراموش کنیم: خیلی از افراد مدرک چهار ساله (لیسانس) دانشگاهی ندارند. در واقع، نزدیک به دو سوم از مردم آمریکا ندارند. در نتیجه احمقانه است که مدل اقتصادی تعریف کنیم که در آن مدرک دانشگاهی شرط لازم برای داشتن شغل محترمانه و زندگی خوب باشد.

تشویق مردم برای رفتن به دانشگاه کار خوبی است.

حتی افزایش دسترسی به دانشگاه برای افرادی که توانایی پرداخت را ندارند، کار بهتری است. ولی این راه حل نابرابری نیست.

ما باید کمتر روی تجهیز مردم برای نبرد شایسته سالارانه تمرکز کنیم، و تمرکزمان بیشتر روی بهبود شرایط زندگی برای کسانی که مدرک دانشگاهی ندارند ولی خدمات اساسی به جامعه ارائه می‌دهند باشد.

ما باید شان و منزلت کار را باز نگری کرده و آن را در مرکز سیاست‌های خود قرار دهیم. با باید به یاد داشته باشیم که کار فقط برای تامین مایحتاج زندگی نیست، بلکه برای خدمت در جهت منافع عمومی و به رسمیت شناختن آن است.

حس تعامل و همکاری، همزیستی، حس مشترک میهند دوستی. این ارزش‌های بنیادی از طریق تامین و مصرف مایحتاج همگانی به دست نمی‌آید. بلکه از طریق شغل آبرومند و دستمزد مناسب بدست می‌آید.

شغلی که به ما این امکان را بدهد که بتوانیم بگوییم، «من در

عناصر تشکیل دهنده فرهنگ

عبارتند از الگوهای متداول رفتار روزانه زندگی افراد در جامعه و تعامل آنها با یکدیگر. این سنت‌ها به شیوه‌های کنش و رفتار قابل قبول مربوط می‌شود که معمولاً تخطی از آنها خلاف نژاکت، ادب و یا صرف‌ناموجه تلقی می‌شود، ولی کسی را به خاطر آن تنبیه نمی‌کنند. بعضی از این رفتارها جنبه تشریفاتی دارد، مانند نحوه خوردن، آشامیدن، پوشش ظاهری، دست دادن و یا آئین‌های قومی و مذهبی مربوط می‌شود.

ب: آداب، شعائر و اخلاقیات

از جمله قواعد جدی‌تر جامعه هستند که پایبندی به آنها اساسی تلقی می‌شود در واقع آنها جنبه اجباری دارند و ضمانت اجرایی شان نیز بازتاب‌های هیجانی فراتر از معمول دارد در اینجا ارزش‌های اساسی مربوط به فرهنگ جامعه مطرح است و درستی و نادرستی، اخلاقی و غیر اخلاقی بودن اعمال، اندیشه‌ها و احساسات در معرض داوری قرار می‌گیرد.

نمادها

نمادها یا سنبلاً‌ها یکی دیگر از عناصر و ابزارهای مفید برای شناخت گسترهٔ ظرفیت و پویایی فرهنگ جامعه می‌باشد. نماد عبارت است از یک اشاره، مضمون، شیئی یا رفتاری که در روابط اجتماعی به کار می‌رود تا به وسیله آن، چیز دیگر را القاء یا تداعی کند. نماد یک نشانه ارتباطی است که نوعی آگاهی را با ساده‌ترین و وسیع‌ترین شکل منتقل می‌کند.

ما در علوم مختلف مثل ریاضیات، کامپیوتر و اطلاع رسانی از نمادها استفاده می‌کنیم. همین نمادها هستند که با نصب آنها در شهرها و جاده‌ها و اماكن مختلف کار تردد سامان یافته و تسهیل می‌شود. مثلاً امروزه: علامت «ممنوعیت کشیدن سیگار» در بیشتر جاهای به چشم می‌خورد و به عنوان یک عامل بازدارنده رفتاری به کار می‌رود. نمادهایی مانند: «بوق زدن ممنوع» و سایر نمادهای ترافیکی رانندگان را به عمل یا خودداری از عملی امر و نهی می‌کنند. جامعه شناسان معتقدند که اجتماعات و

فرهنگ و جامعه از عناصر و عوامل مختلف تشکیل شده و تأثیر می‌پذیرند. پویایی و ایستایی این دو مفهوم به ماهیت متغیرهای آنها بستگی دارد. توجه به مؤلفه‌های فرهنگی در جامعه، در کنار فواید نظری، واجد کاربردهای علمی نیز هست، چرا که فرهنگ روی رفتار آدمیان اثر می‌گذارد، اصول اخلاقی و بایدها و نبایدها را ترسیم می‌کند، نقش‌ها و ارتباطات را تنظیم می‌کند و در یک جمله هر آنچه که با کنش و اندیشه فردی و جمعی، عرف و عادات، خلق و خوی، انگیزه‌ها، الگوها و شیوه‌های زندگی خصوصی و عمومی مربوط است، روشن می‌کند. اینکه مردم به کار، تولید، طبیعت، زمان، اوقات فراغت، خانواده، ازدواج، طلاق، ثروت، علم، توسعه، دین، سیاست چگونه می‌اندیشنند، بی‌شک بازتاب فرهنگ آن ملت است. در واقع این محیط فرهنگی ملت‌هast که هویت و اصالت آنها را در عرصه داخلی و بین‌المللی مشخص می‌کند. و براساس این دیدگاه، تعالی و احاطه ملت‌ها در گرو پویایی و تحرک یا ایستایی و رکود فرهنگ‌هاست.

مؤلفه‌های هفت گانه فرهنگ به قرار زیر است:

- هنجارها ۲ - نمادها ۳ - نقش‌ها ۴ - بینش‌ها ۵
- ارزش‌ها ۶ - علوم و فنون ۷ - ساختارها

هنجار

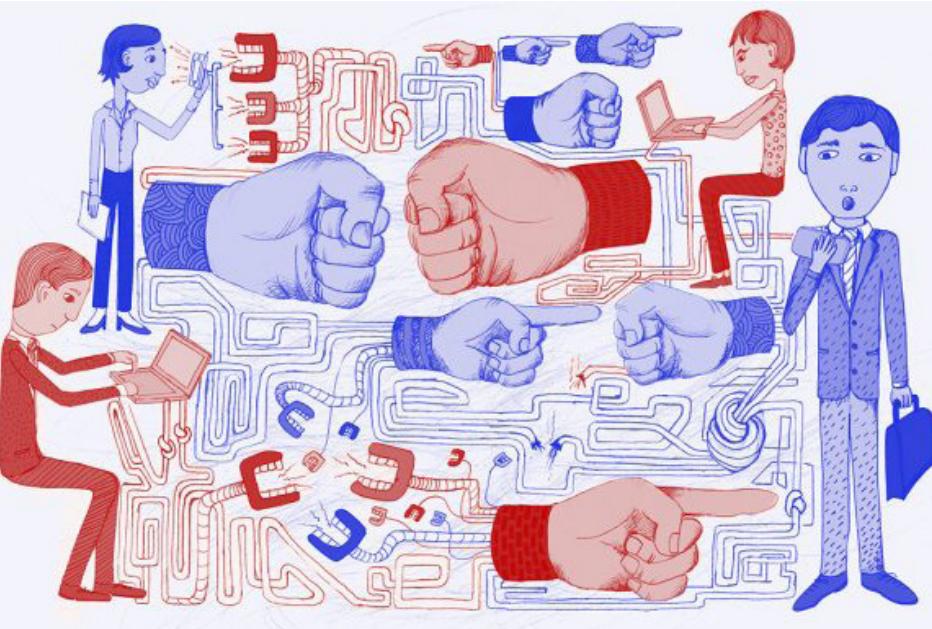
در اصطلاح لغوی به گونیا گفته می‌شود و برای تراز گرفتن است، زیرا هر رفتاری را با گونیا می‌سنجند. آداب، سنت‌ها، قواعد و قوانین یا الگوهای رفتار مورد انتظار فرد را هنجار می‌گوییم که از نسلی به نسل دیگر منتقل شده و ضمانت اجرای آن شیوه‌های سنتی پاداش و تنبیه است.

عمده‌ترین انواع هنجارها عبارتند از:

- الف - سنت‌های عامه
- الف - آداب، شعائر و اخلاقیات
- الف: سنت‌های عامه

ماهnamه جلا :: نیاز اندیشه (۹)

مهارت‌های نوین برای جهان دهال تهول

و اصول حاکم بر آن تشکیل می‌دهند. داوری ما بر رفتار و گفتار و پندار دیگران بر اساس ارزش‌های ما انجام می‌شود. ارزش‌ها به ما می‌گویند چه چیز مطلوب است و کدام روش از نظر اجتماعی نامطلوب و نکوهیده است که جوامع و فرهنگ‌های مختلف معیارهای متفاوتی برای ارزش‌ها دارند و به تناسب بینش، باورها و اعتقادات خود روی رفتار و پندار خویش و دیگران داوری می‌کنند.

علوم و فنون (تکنولوژی)

پدیده یا دانش فنی، یکی از عناصر پر قدرت فرهنگ به حساب می‌آید. بی‌تردید نقش علم و تکنولوژی در تمام زمینه‌های زندگی انسان تعیین کننده است. برخی برای سهولت کار تحلیل، به تفکیک میان دانش فنی مادی و تکنولوژی اجتماعی مبادرت نموده‌اند. تکنولوژی اجتماعی به دانش‌هایی مربوط می‌شود که به ما می‌آموزد چگونه جنبه‌ها و ابعاد فنی و نهادهای جامعه را تأسیس، نگهداری و راهاندازی کنیم. مثلاً تاسیس یک دانشگاه، کارخانه، مؤسسه اعتباری، بازرگانی و غیره و اداره بهینه آنها در جهت منافع عام از آن جمله‌اند و به موازات آن، آگاهی‌های سیاسی و اجتماعی مانند فرهنگ مشارکت در اداره امور جامعه... مطرح‌اند.

ساختارها

ساختار اجتماعی تا حدودی نمایشگر فعالیت و ارتباط متقابل نقش‌هاست ولی در عین حال حقوق و تکالیف سازمان یافته میان افراد و گروه‌ها را نیز مشخص می‌کند. نهادهای اصلی جامعه، نوع و حدود این ساختارها، روابط عمومی و افقی آن را ترسیم می‌نمایند. تمام مؤلفه‌های فرهنگی که به آنها اشاره شد، مانند آگاهی‌ها، اعتقادات و ارزش‌ها در شکل و ماهیت ساختارها تأثیر دارند، زیرا این مردم جامعه هستند که در نقش‌های مختلف، نهادها را برای تنظیم روابط و تأمین نیازمندی‌ها به حرکت در می‌آورند.

منبع: کتاب ارتباطات؛ افکار عمومی و جنگ روانی، علی اکبر رضابی - محسن فدرو و

همکاران، انتشارات عباسی ۱۳۸۸

توده‌های مردم را می‌توان در مسیر دگرگونی به سمت توسعه پایدار و سامان یافته با این نمادها هدایت کرد که این نمادها گاهی تصویری هستند و زمانی کلامی و یا آهنگی‌ن. نمادهای ارزش آفرین در فراگرد جامعه پذیری نقش والایی ایفاء می‌کنند. سرود ملی و پرچم یک کشور نمادهایی هستند که وفاق، یکپارچگی، همبستگی و عزم ملی را در مردم یک جامعه پیدار و زنده نگه می‌دارند.

نقش‌ها

درک فرهنگ یک جامعه نیازمند مطالعه و تحلیل رفتار و نقش افراد آن است، از مسیر این نقش‌ها چگونگی ارتباطات فردی و اجتماعی شکل و سامان می‌یابد.

انسان در نقش یک روزنامه نگار، نویسنده، بازیگر تئاتر یا سینما، نقاش، شاعر، عکاس و... همواره به این موضوع گرایش طبیعی دارد که کنش، گویش و پوشش متناسب و قابل انتظار با حرفة خود را انتخاب کند و در روابط اجتماعی بروز دهد.

بینش‌ها (ایدئولوژی)

فرهنگ یک ملت بیش از هرچیز تحت تأثیر بینش‌ها، عقاید و ایدئولوژی‌های حاکم بر آن است. ایدئولوژی متکی به ایمان در فراسوی شناخت عقلی، علمی و تجربی قرار دارد و به همین لحاظ بسیاری از گوهای رفتاری و بینشی افراد در جامعه را شکل می‌دهد. ایدئولوژی، ممکن است منشأ دینی و یا غیر دینی داشته باشد ولی به هر حال تأثیر آنها در کنش و بینش جامعه قطعی و مسلم است. ایدئولوژی هم باعث اتحاد و وفاق می‌شود و هم می‌تواند تفرقه انگیز باشد. به عبارت دیگر ایدئولوژی در صورتیکه با سنت‌ها و فرهنگ یک ملت هم‌هانگ باشد، می‌تواند به تحکیم وضع موجود کمک کند، ولی اگر جز این باشد، ممکن است به تبعیض، جدایی و تنش در جامعه دامن بزند.

ارزش‌ها

عمده‌ترین قسمت فرهنگ را ملاک‌ها و معیارها

هدف تان را باور کردنی و ملموس کنید

بتوان بدون کوچکترین مشکلی دوید. پیش از دویدن، راه بروید. گاهی اوقات، مردم در خاتمه سینیار به من مراجعه می‌کنند و می‌گویند در خصوص هدف مالی شان تصمیم‌گیری کرده‌اند. وقتی از آنها سؤال می‌کنم که هدف تان چیست، می‌گویند تصمیم دارند ظرف یک یا دو سال میلیونر شوند! بطور تقریبی این افراد به هیچ پولی دست نمی‌یابند و یا حداقل با مقدار کمی مواجه خواهند شد. آنها بطور معمول در دهه ۳۰ یا ۴۰ زندگی شان به سر می‌برند. و ناکارآمدی حالی خود را به دوش می‌کشند. با این حال تصور می‌کنند که می‌توانند تمام تجربیات را خنثی نموده و با آمادگی اندک، منابع محدود و بدون داشتن فکر و برنامه ریزی مشخص به سوی ثروت روزافزون بطور آنی گام بردارند. آنها معتقدند تنها کاری که باید انجام دهنده، برخورداری از افکار مثبت است تا به صورت جادویی تمام الزامات مقابله با سال‌ها شکست و یأس را به طرف خود جذب کنند. وقتی مردم به من می‌گویند که قصد دارند خیلی زود میلیونر شوند، به آنها اینطور توصیه می‌کنم که ابتدا هزار دلار به دست آورند، بعد وقتی توانستند این مبلغ را پس انداز کنند و از شر ناملایمات رها شوند، می‌توانند ده هزار دلار اندوخته، پس انداز کنند.

در تعیین مقصد نهایی در هر دوره‌ای از زندگی، چشم انداز طولانی مدت را انتخاب کنید. این روش که اکثر افراد موفق در تمام حیطه‌ها بکار برده اند نیازمند این است که چندین سال پیش روی خود را ببینید و تعیین کنید در انتهای این دوره کجا خواهد بود. سپس اندیشه بازگشت به سوی آینده را تمرین کنید. در فرضیات تان از

برایان تریسی یکی از سخنوران نامدار در خوزه موققیت تجاری می‌باشد او در بخشی از سخنرانی‌ها و کتاب‌های خود بر موضوع هدف گذاری واقع بینانه تاکید می‌کند او می‌گوید: اطمینان داشته باشید که اهداف تان باورپذیر و واقع گرایانه است. ناپلئون هیل می‌گوید: «انسان می‌تواند هر چه را که در ذهن خود تصور می‌کند، بdest آورد.» وقتی در مورد مقصد آینده تان تصمیم می‌گیرید، هدف تان باید کاملاً واقع گرایانه باشد. باید بصورت چیزی باشد که ذهن تان بتواند به آن بپردازد؛ چیزی که شما را به چالش و بحران بکشد؛ اما در عین حال مطمئن باشید که بدان دست خواهید یافت. علت باور کردن اهداف این است که اگر هدفی را مشخص کنید که فراتر از حد تصور و توان تان باشد، به جای انگیزه دادن به شما، بیشتر مأیوس و نالمیدتان می‌کند. اگر اهدافی بالا برای خود برگزینید ضمیر ناخودآگاه انگیزه شما را متوقف خواهد ساخت. شما اگر نتوانید در ضمیر ناخودآگاه خود این باور را داشته باشید، هرگز نمی‌توانید به هدف برسید. هیچ کدام از توانمندی‌های ذهن و روان تان برای رسیدن به هدف به شما کمک نخواهد کرد. تنها برای مدتی با انگیزه و هیجان زده خواهید بود، اما وقتی در راه دستیابی به هدف با مسئله‌ای مواجه شوید، جرأت و قدرت خود را از دست داده و دست از کار می‌کشید.

وقتی هدف را تصویر کردید، توانمندی‌های ذهنی تان را برای دستیابی به آن چندین برابر می‌کنید. برای دستیابی به اهداف بزرگ در وهله‌ی اول باید تلاش زیاد کرد. ابتدا باید راه رفت تا

ماهnamه جلا :: نیاز اندیشه (۹)

مهارت‌های نوین برای جهان در حال تغول

برای کارهای دستیابی می‌باشدند. هر چه دلایل شما برای دستیابی به هدف بیشتر باشد، با انگیزه تر خواهید بود. هر چه دلایل تان بیشتر باشد، در روپرتو شدن با هر نوع مسئله‌ای پاکشاری بیشتری خواهید کرد. هر چه دلایل تان بیشتر باشد احتمال اینکه در راه دستیابی به مقصد بدون توقف به پیش روید، بیشتر از حد تصورات خواهد بود.

(بیان کردن) با استفاده از این شیوه، یک هدف خاص و معین را می‌نویسید؛ شما نمی‌توانید به هدفی بررسید که حتی نمی‌توانید آن را بطور آشکار بنویسید. هر چه زمان بیشتری را صرف دقت کردن و توصیف اهداف تان نمایید، اطمینان بیشتری خواهید داشت که هر قدمی را که برمی‌دارید در راستای درست بوده است.

یکی از بدترین موانع ناخودآگاه، احساس عدم شایستگی است. این احساس وقتی خلق می‌شود که بطور واقعی شایستگی شادمانی، سلامتی و خوشبختی را نداشته باشید. این احساس در اکثر افراد دیده می‌شود و برای اکثر اشخاص به یک مانع بزرگ بر سر راه موفقیت شان تبدیل می‌شود. این مانع در عباراتی مثل: «من به میزان کافی خوب و شایسته نیستم» ظاهر می‌شود.

حقیقت این است که شما لایق تمام ارزش‌های خوب و خوشایند زندگانی هستید تا وقتی که با ارزش دهی به افراد دیگر و به جهان اطراف تان به آن ارزش‌ها دست یابید. در حین توسعه‌ی استعدادها و مهارت‌هایتان، سرگرم انجام کارهایی می‌شوید که به دیگران سود برساند که در این صورت شایسته‌ی کسب پاداش هستید. هرگز نباید احساس عذاب وجودان و یا عدم شایستگی کنید.

نقطه‌ای مناسب در آینده به جایی بنگرید که اینک هستید. سپس به کارهایی که می‌توانسته اید انجام دهید بیندیشید امروز آغاز کنید تا از نقطه‌ی کنونی به جایی که می‌خواهید در آینده باشید، بروید.

نگرش بلند مدت به شما این فرصت را می‌دهد که خود و زندگی تان را با وضوح بسیار بیشتری ببینید. نشان می‌دهد اگر بطور قطع می‌خواهید به هدف تان برسید، چکار باید بکنید و انجام چه کاری را باید متوقف نمایید.

چهار شیوه توأم‌مند در تعیین هدف وجود دارد، شما می‌توانید از شیوه مخصوص برای تسریع دادن به پیشرفت و افزایش احتمال رسیدن به هدف در زمان مقرر استفاده کنید. این چهار شیوه عبارتند از: تجسم کردن، احساس کردن، توجیه نمودن و بیان کردن :

جسم کردن) تمام بهبودها در دنیای بیرون، ماحصل بهبودی در تصاویر ذهنی ما از خود و آینده روشن مان است. با حاصل نمودن یک تصویر ذهنی واضح از مقصد و هدف والای خود، به تجسمی از آن دست خواهید یافت. توئیانی شما در تجسم کردن، از جمله عجیب ترین قدرت‌هایی است که برخوردارید. هر زمان که به تصویر هدف والای خود به گونه‌ای جواب میدهید که گویی محقق شده است، این پیام را در عمق ضمیر ناخودآگاه تان جای می‌دهید. هر چه واضح و آشکارتر اهدافتان را در ذهن خود تجسم کنید، سریع‌تر به واقعیت آنها دست خواهید یافت.

احساس کردن) وقتی به هدف تان که تجسم و بیان نمودید، حالت احساسی می‌دهید، در حقیقت حسی را خواهید داشت که اگر به هدف رسیده بودید، آن را تجربه می‌کردید. هر چه تمایل شما برای رسیدن به هدف، بیشتر و با رغبت شدیدتری باشد، قدرت بیشتری صرف نموده و سریع‌تر به هدفتان دست می‌یابید.

توجیه کردن) هدف خود را با به نگارش در آوردن تمام دلایل مورد نیاز تان برای رسیدن به آن و منفعتی که از دستیابی به هدف عاید تان می‌شود توجیه نمایید. لیستی از تمام شیوه‌های بهبود زندگی تان در زمرة دستیابی به این هدف تهیه و تدارک ببینید. دلایل، مثل سوخت

جامعه‌ای که همه چیز در آن فروشی است

شمار پیمانکاران نظامی خصوصی در میدان جنگ از شمار سربازان نظامی آمریکا بیشتر است؟

طی سه دهه اخیر، ما در یک انقلاب اساسی زندگی کردہ‌ایم. تقریباً بدون آن که بدانیم از داشتن اقتصاد بازار به جوامع بازار حرکت کردہ‌ایم. تفاوت‌ش این است: اقتصاد بازار یک ابزار است، یک ابزار بالرزش و موثر، برای سازماندهی فعالیت سازنده، اما جامعه بازار جایی است که تقریباً همه چیز فروشی است.

این روشی از زندگی است که در آن تفکر بازار و ارزش‌های بازار شروع به چیزه شدن بر تمامی ابعاد زندگی می‌کنند: روابط شخصی، زندگی خانوادگی، سلامت، تحصیل، سیاست، قانون، حیات مدنی.

مایکل ساندل فیلسوف سیاسی پرسشی طرح می‌کند با این مضمون که نقش پول و بازار در جوامع ما چیست؟ آیا می‌خواهیم جامعه‌ای داشته باشیم که همه چیز در آن فروشی است؟ یا کالاهای اخلاقی و شهروندی خاصی نیز هستند که بازارها جای خرید فروشنان نیست و پول قدرت خریدنش را ندارد؟ او می‌گوید: امروزه، چیزهای اندکی هست که با پول نمی‌شود خرید. اگر شما محکوم به زندان در سانتا باربارا کالیفرنیا شوید، می‌توانید یک سلول مجهز بخرید. شبی هشتاد و دو دلار. اگر به یک پارک تفریحی بروید و نخواهید برای وسایل تفریحی پرطرفدار در صفحه‌ای طولانی بایستید، در بسیاری از پارک‌ها،

توسل به مکانیزم‌های بازاری، و تفکر بازاری و راه حل‌های بازاری، در عرصه‌های بزرگ و بزرگتر.

چرا نگران تبدیل شدن خود به جوامع بازار هستیم؟ یکی از این دلایل به نابرابری مرتبط است. اگر تنها چیزهایی که با پول تعیین می‌شد، داشتن قایق تفریحی یا مسافرت‌های لوکس یا اتومبیل بی‌ام‌و بود، نابرابری اهمیت چندانی نداشت. اما وقتی که پول به شکلی فزاینده نقش تعیین کننده‌ای در دسترسی به ضروریات یک زندگی خوب می‌یابد نابرابری اهمیت بسزایی می‌یابد. نابرابری در مراقبت‌های بهداشتی، نابرابری در دسترسی به بهترین تحصیلات، داشتن صدای سیاسی و نفوذ در کمپین‌ها

با پرداخت پول بیشتر، نفر اول صف می‌شوید. به این‌ها می‌گن بلیط از ما بهتران یا بلیط سریع السیر. در واشنگتن دی سی صفحه‌ای طولانی تشکیل می‌شود برای شرکت در جلسات مهم استماع کنگره. برای لابی‌گران سیاسی و دیگرانی که مشتاق حضور در این جلسات استماع هستند اما نمی‌خواهند توی صف انتظار بایستند، شرکت‌هایی هست، که کارشان در صف ایستادن است، و می‌توانید به آن‌ها مراجعه کرده مبلغ مشخصی را بپردازید، و درست قبل از شروع جلسه، در جای اول صف قرار بگیرید و در ردیف اول صندلی‌های سالن بنشینید. نحوه جنگیدن ما در میادین نبرد را در نظر بگیریم. آیا می‌دانستید که در عراق و افغانستان،

دلیل دومی نیز وجود دارد. وقتی تفکر بازار و ارزش‌های بازار به میان می‌آید، ممکن است که مفهوم فعالیت‌ها را تغییر دهد و بر رویکردها و هنجارهای تاثیر بگذاردند. برای مثال برخی از مدارس ارائه محرك نقدی به بچه‌ها در ازای گرفتن نمره خوب یا امتیاز بالا در امتحانات یا مطالعه کتاب را امتحان کرده‌اند. ۵۰ دلار در ازای نمره الف ۳۵ دلار برای نمره ب. در دالاس تگزاس، برنامه‌ای دارند که به بچه‌های هشت ساله به ازای هر کتابی که بخوانند، دو دلار می‌دهند. بعضی‌ها با محرك نقدی در انگیزه بخشی برای موفقیت موافقند، بعضی‌ها هم مخالفند. آیا پاداش نقدی انگیزه اصلی را مخدوش، مختلط و یا از بین می‌برد؟

باید نتیجه این آزمایشات را به اطلاع تان برسانم. پول نقد در ازای نمرات خوب نتایج مختلفی داشته است، در بخش عمده‌ای، منجر به نمرات بالاتر نشده است. اما دو دلار به ازای هر کتاب بچه‌ها را به خواندن کتاب‌های بیشتر رهنمون کرده است. اما به طرف کتاب‌های کوتاه‌تر هدایت کرده است.

سوال اصلی این است که بعد از این بچه‌ها یاد خواهند گرفت که مطالعه یک کار روزانه است، یا نوعی مقاطعه که برای انجامش مزد می‌گیری. یا این که شاید در ابتدا به خواندن هدایتشون کند و بعد باعث شود که عاشق مطالعه شوند؟

آوردن مکانیزم‌های بازار و مشوق‌های نقدی درباره کالاهای غیرمادی و فعالیت‌های اجتماعی از جمله تدریس و یادگیری یا ارتباط با هم در زندگی شهریوندی، ممکن است کالاهای ارزشمند و رویکردهای غیرمادی ارزشمند را کم ارزش نمایان کند. می‌توانند مفهوم کردارهای اجتماعی را عوض کنند.

باید بپرسیم که بازارها به کجا تعلق دارند و به کجا تعلق ندارند، و در کجاها ارزش‌ها و رویکردهای قابل توجه را تضعیف می‌کنند.

طی سه دهه گذشته، وقتی که توجیه بازار و تفکر بازار دست به دست هم دادند و شأن پیدا کردند، گفتمان عمومی ما در این دوران تهی شده است، حالی از مفهوم اخلاقی بزرگتر.

افزایش نابرابری، بازاری کردن تمامی جوانب زندگی منجر به شرایطی می‌شود که توانگران و آنانی که زندگی ساده‌تری دارند، دچار شکافی فزاینده شود. مسئله بازارها عمده‌ای یک مسئله اقتصادی نیست. بلکه این است که ما چطور می‌خواهیم با هم زندگی کنیم. آیا می‌خواهیم جامعه‌ای داشته باشیم که همه چیز در آن فروشی است، یا کالاهای اخلاقی و شهریوندی خاصی نیز هستند که بازارها جای خرید فروشان نیست و پول قدرت خریدنش را ندارد؟.

از سوی دیگر دن اسلیتر و فرن تونکیس در کتاب جامعه بازار آن را بعنوان نظریه اجتماعی مدرن تحلیل کرده اند. منطق بازار بصورت گسترده‌ای نهادهای اجتماعی و موقعیت‌های انسانی را با مفاهیمی همچون رقابت و سرمایه‌گذاری و فایده مندی گره زده است. تفسیرهای متفاوتی از بازار وجود دارد. مناسبات بازار چارچوبی برای فهم نظام اجتماعی جدیدی است که با آن روبرو هستیم.

آنچه مهم است تلاش برای درک بازار به منزله پدیده‌ای اجتماعی است. جامعه‌ای که همه جنبه‌هایش به نحو فزاینده‌ای زیر سیطره مبادله پولی کالاهای قرار گرفته است. سیطره‌ای که صرفاً اقتصادی نیست و ارزش‌های سیاسی، اجتماعی و فرهنگی را تغییر خواهد داد.

سرمایه فرهنگی و سازمان فرهنگی نوین

سمت ترویج عادت‌های فرهنگی؛ قریحه فرهنگی؛ داوری زیبا شناختی؛ درک هنری؛ ترجیحات و علایق و گرایش به اشیای فرهنگی در سبک‌های زندگی جهت داده شده اند. این مشکل در درازمدت در حوزه تمدنی بشر خود را نشان خواهد داد. ضعف سرمایه فرهنگی در جوامع انسانی در آینده به جهل و نادانی منجر می‌شود و خسaran و زیان برای تمدن‌های بشری خواهد داشت. در چنین شرایطی سازمان فرهنگی مسئولیت بیشتری را بدوش می‌کشد و مجبور است ضعف سرمایه فرهنگی را در زندگی روزمره مردم جبران نماید. زندگی روزمره مفهوم جدیدی در جامعه شناسی است که از ابهام مفهومی خارج نشده است. افراد در جریان زندگی روزمره تجربه‌های عملی بکار می‌گیرند و برای ایجاد سهولت در زندگی آنها را تعدیل می‌نمایند. زندگی روزمره ما تحت تاثیر ایستارها و کنش‌ها و ساختارهای شناختی است که با رواج فزاینده رسانه‌ها و تولید انبوه کالاها و صنایع فرهنگی از هم گسیخته و ناهمگون شده است. مردم دچار هویت‌های چند گانه شده و رسانه‌ها تسلط خود را بر جهت دهی به افراد تقویت کرده‌اند. روز بروز مهارت افراد در انتخاب راه و روش زندگی مطلوب کاهش می‌یابد و انتخاب‌های خود را به تبلیغات رسانه‌ها و قدرت تاثیر گذاری آنها می‌سپارند. آگاهی‌های کاذب از طریق رسانه‌ها، محور کنش‌های ما در زندگی روزمره شده‌اند و نوعی فرهنگ سطحی برای گذران زندگی از طریق رسانه‌ها ترویج می‌شود. این نوع فرهنگ می‌تواند واسطه‌ای بین فرهنگ اصیل و ماندگار با زندگی

اگر بخواهیم موقعیت‌های موثر بر نظام فرهنگی را مورد توجه قرار دهیم لازم است به سرمایه فرهنگی نیم نگاهی داشته باشیم. سرمایه فرهنگی عمدها ذهنی است. اندیشمندان سرمایه فرهنگی را با شاخص تحصیلات و آموزش؛ پیشینه خانوادگی؛ عادت‌های فرهنگی؛ قریحه فرهنگی؛ داوری زیبا شناختی؛ درک هنری؛ ترجیحات و علایق؛ گرایش به اشیای فرهنگی؛ و نمونه‌های آن مشخص می‌نمایند. سرمایه فرهنگی در محدوده ارتباطی انسان‌ها با یکدیگر قرار دارد. نیروی شناخت؛ قدرت تفکر، استدلال و عقل و بکارگیری صحیح از توانایی و استعداد فردی و جمعی است. بنابر این هر گونه آموزش و یادگیری و تحصیل و ذوق و قریحه و خلاقیت و نوآوری می‌تواند شاخصی از سرمایه فرهنگی باشد. سرمایه فرهنگی با پرورش قوه عقل و فراگیری معرفت و تعالی اندیشه و خود شناسی و هستی شناسی ارتباط دارد و به نوعی با شناخت و توانایی بهره گیری از عقل و اندیشه گره خورده است. اگر چه در جهان امروز تحصیلات شاخص ظاهری سنجش این سرمایه است اما همه ما خوب میدانیم که با ظهور مردک گرایی متاسفانه شاخص تحصیلات نتوانسته است به روشنی ابعاد تاریک و پنهان سرمایه فرهنگی را آشکار نماید. لذا برخی اوقات شاهد حضور افراد تحصیل کرده با درجات عالی هستیم که به ظاهر دارای سرمایه فرهنگی بوده و در واقعیت از حداقل‌های لازم برای بهره گیری از قدرت عقل و اندیشه بی‌بهره اند. در برخی جوامع بجائی شکوفایی قدرت تعقل و تفکر و شناخت فرهنگی، مردم به

یا نظامی و ...) ارزش‌های وجود دارد که بین اعضاء آن سازمان مشترک است. این باورها و ارزش‌ها به مرور زمان بوجود آمده و بصورت الگوهایی، فرهنگ سازمانی شده‌اند. ممکن است در سازمانی نوآوری‌های فردی تبدیل به ارزش مورد احترام آن سازمان شود و بصورت فرهنگ سازمانی مورد تشویق و ترغیب قرار گیرد. همچنین ممکن است در سازمان‌ها، فرهنگی بصورت غالب و خرد فرهنگ‌های متعددی نیز وجود داشته باشد. اگر سازمانی از فرهنگ مناسب یکپارچه سازی، نحوه کنترل، هویت، تحمل تعارض، الگوهای ارتباطی و تحمل مخاطره برخوردار نباشد سازگاری ادراکی یا رفتاری اعضاء کاهش یافته و اثربخشی سازمانی کاهش می‌یابد. اما منظور از سازمان فرهنگی، سازمانی است که اهداف ویژه فرهنگی دارد. فرهنگ سه بُعد مادی، اجتماعی و ذهنی (فکری، روحی، روانی و معنوی) دارد و سازمان‌های فرهنگی نیز به انواع مختلف تقسیم می‌شوند. بُعد مادی فرهنگ شامل مصنوعات و تولیداتی است که فرهنگ را به نمایش می‌گذارد که اشکال بیانی، نمایشی، تجسمی، صوتی، تصویری و ... دارند و ادبیات، نمایش، فیلم، موسیقی، هنرهای تجسمی از تجلیات مادی فرهنگ هستند که امروزه توسط موسسات، نهادها، مراکز و سازمان‌های فرهنگی و هنری تولید شده و انتشار و توزیع می‌شوند و بعنوان کالاهای فرهنگی، مصرف انبوی نیز یافته‌اند. بُعد ذهنی یا معنوی فرهنگ همان باورها، اعتقادات، ارزش‌ها، هنجارها و شیوه‌های فکری و احساس جمعی هستند که می‌توانند توسط سازمان‌ها ترویج و تبلیغ شوند. بُعد اجتماعی فرهنگ شامل دانش، معرفت، شیوه عمل جمعی، آیین‌ها، سنت‌ها و مراسم و شیوه‌های ارتباطی است که از طریق گزینش و دخیره‌سازی و برقراری ارتباط، آموزش یا نهادینه می‌شود. سازمان فرهنگی نوین مورد انتظار در هر سه بعد فعال می‌باشد. جهت‌گیری‌های کارکرده فرهنگ مبتنی بر مهارت و فن‌آوری‌ها و بصورت اعیان فرهنگی در جامعه نمود می‌یابد. کالاهای فرهنگی و هنری، خدمات ترویجی و آموزشی و ارتباطی و صنایع فرهنگی و هنری از نمودهای فرهنگ می‌باشند. کالاهای فرهنگی و هنری وسایل و ابزاری هستند که به نیازهای فرهنگی پاسخ می‌دهند و بخشی از سازمان‌های فرهنگی موسساتی هستند که تولید این نوع کالاهای را به عهده دارند. خدمات ترویجی و آموزشی در حوزه فرهنگ و هنر توسط نوع دیگری از سازمان‌های فرهنگی انجام می‌شود و صنایع یا تجهیزات فرهنگی در آن گروه از سازمان‌های فرهنگی و هنری تولید می‌شوند که مصنوعات فرهنگی و هنری را در الگوهای جدید مصرف انبوی به مخاطبین عرضه می‌کنند. صنایع فرهنگی بدین معنا نیست که همه شاغلین در آن، فرهنگی و هنرمند هستند بلکه فن‌آوران، مدیران، حسابداران، کارگران و بسیاری از عوام دیگر در آن کار می‌کنند و نتیجه حاصل از آن صنعت، نوعی محصول فرهنگی

باشد و می‌تواند نیازهای اولیه ما را برای گذراندن زندگی روزانه تامین نماید. در این فرهنگ روزمره نوعی عامله گرایی و تودهای شدن فرهنگ مشاهده می‌شود و عرصه‌ای از ارزش‌ها و الگوهای رفتاری فروضی و متعارض است که با فرهنگ ناب قابل مقایسه نیست. رسانه‌ها نیز بصورت فزاینده‌ای خود سرانه عمل می‌نمایند و زمینه پردازی‌های متنوع و سرگرم کننده زندگی را به یک نوع شیفتگی و بازیگوشی گذرا تبدیل نموده اند. قدرت رسانه‌ها در بازسازی نوعی واقعیت کاذب یا واقعیت نمایی انسان‌ها را به نظره گرانی تبدیل کرده که به تمایش تصاویر متنوع و رنگارنگ از زندگی نشسته اند. این فرایند هویت‌های گروهی جدیدی بوجود آورده که با گفتمان‌های فرهنگ ناب و سنتی متفاوت است و پیوسته مورد چالش و تغییر قرار دارد. انبوی تولیدات صنایع بزرگ به مراکز فراغت و تفریح وارد شده و تبلیغات مصرفی بی‌رویه آنان را تضمین مینماید. محصلات و تولیدات انبوی که برای نفع اقتصادی تولید شده‌اند برای مصرف به کالاهای معنا دار فرهنگی تبدیل می‌شوند و در زندگی روزمره مردم صورت نمادین در پایگاه اجتماعی می‌یابند. از سوی دیگر در سبک زندگی الگوهای رفتاری تجاری و مصرفی جدید ترویج می‌شود و بتدریج موجب تغییر در الگوهای شناختی جوامع شده و از آنجا که عمق شناخت فرهنگی را برای اداره جوامع همراه ندارد، بتدریج موجب سطحی شدن افراد و جوامع و خالی شدن از محتوا و ارزش‌های انسانی می‌شود. الگوی مصرف کالاهای فرهنگی بعنوان بخشی از فرهنگ در زمرة روبنای فرهنگی جامعه محسوب می‌گردد. گفته‌اند جهان امروز، جهانی است که با مصرف شناخته می‌شود و پدیده مصرف و مصرف‌گرایی سر سلسله تحرکات فرهنگی، اقتصادی، سیاسی و اجتماعی است. بازاریابی محصلاتی که تولید انبوی دارند به شناخت بازار و شناخت رفتار مصرف کنند باز می‌گردد و بر فرهنگ مصرف مرتبط است. نیاز تنها عامل مصرف کالاهای شناخته نمی‌شود. پدیده مصرف متأثر از تبلیغات و مکانیسم‌های فرهنگی افراد را به کنش و امیداره و الگوهای جدید فراغت و متنکش شدن انتخاب‌ها و دسترسی‌های آسان و محیط کلان شهرها روایت سنتی از الگوی مصرف را تغییر داده است. در این شرایط هرگونه سازماندهی فرهنگی نیازمند انجام محاسبات دقیق و حساب شده است. جهان امروز، جهان سازمان‌ها و گروههای اجتماعی است و از طریق این سازمان دهی است که کنارهم ماندن و کنار آمدن با دیگران برای رسیدن به اهداف امکان پذیر می‌شود. سازمان فرهنگی واحد اجتماعی رسمی است که بطور ارادی و منطقی برای دستیابی به اهداف ویژه فرهنگی طرح‌بیزی شده است. سازمان فرهنگی را نباید با فرهنگ سازمانی اشتباه گرفت. {فرهنگ سازمانی اشاره به ارزش‌های غالب دارد که بوسیله یک سازمان حمایت می‌شود. در هر سازمان (تجاری، صنعتی، اقتصادی

و هنری می باشند. بُعد مادی فرهنگ شامل مصنوعات و تولیدات را به نمایش می گذارند و بُعد ذهنی یا معنوی فرهنگ همان باورها، اعتقادات، ارزش‌هارا بصورت الگوهای هنجاری و رفتاری در می‌آورند. در بُعد اجتماعی این سازمان‌ها شیوه عمل جمعی، آیین‌ها، سنت‌ها و مراسم و شیوه‌های ارتباطی را آموزش یا نهادنیه می‌سازند. توسعه فن آوری اطلاعات و ارتباطات توانایی سازمان‌ها را در تأثیر گذاری و گسترش فعالیتها دو چندان نموده است. بخش محتوا در سازمان‌های فرهنگی بیش از بقیه بخش‌ها اهمیت دارد چرا که محتوا با طیف وسیعی از گونه‌های محتوایی دامنه وسیعی از نیاز مخاطبان را تأمین می‌نماید. تولید محتوای مورد نیاز اقسام گوناگون از طریق مجموعه‌ای از فرایندها و عملیات‌ها حاصل می‌شود و بصورت بسته‌های محتوایی یا محتوای بسته بنده شده در اختیار کاربران و مشتریان قرار می‌گیرد. سازمان‌های فرهنگی از انواع صنایع فرهنگی و هنری و انواع ابزارهای تولید برای رسیدن به اهدافشان بهره می‌گیرند. حضور فعال کاربران در شبکه‌های اجتماعی و تولید و ذخیره سازی و انتشار حجم زیادی از اطلاعات کاربران در این فضا بر فعالیتهای فرهنگ سازی افزوده است و انواع کالاهای و خدمات جدید مرتبط با گروه‌های مختلف تولید و توزیع می‌شود. این سازمان‌ها به کمک طرح‌های شناختی و موسسات تحقیقاتی انواع ساختارهای ذهنی مخاطبان را جستجو کرده و با یاری گرفتن از تکنیک‌های روان شناختی و جامعه شناختی و تبلیغات تجاری و افکار عمومی، الگوی‌های پیشنهادی خود را بصورت غیر رسمی انتشار می‌دهند و پس از کسب بازخوردها، الگوهای نهایی را در جامعه برای گروه‌های هویتی عرضه می‌نمایند...

منبع: بخشی از مقاله تعامل مردم با نظام فرهنگی، محسن فردو، پژوهشگاه فرهنگ و هنر و ارتباطات، دیماه ۱۳۹۳

است. برای نمونه در صنعت سینما انواع متخصصین صدا، نور، صحنه، سازندگان دوربین فیلمبرداری و ابزارهای فیلمسازی، تولید کنندگان وسائل صدا و صاحبان سینما و استودیوها و بسیاری از تخصص‌ها و مشاغل وجود دارد که هنرمند نیستند اما مجموعه و نتیجه کار آنها یک تولید فرهنگی و هنری و یک ارتباط فرهنگی را فراهم می‌آورد. در مجموع سازمان‌های فرهنگی و هنری در شکل‌ها و انواع گوناگون کوچک و بزرگ به تولید کالاهای فرهنگی و هنری (همچون کتاب، آثار صوتی و تصویری و...) یا به ارائه خدمات تبلیغی و ترویجی و آموزشی (همچون آموزشگاه‌های هنری، موسسات تبلیغاتی و موسسات آموزش‌های مذهبی و...) یا به تولید صنایع فرهنگی (همچون سینما، خبرگزاری‌ها و...) اشتغال دارند و بر فرهنگ جوامع اثر گذارند. سازمان‌های فرهنگی و سازمان‌های غیر فرهنگی در ارکان سازمان، بصورت نسبی ثابت هستند و یا شباht دارند. هر دو نوع سازمان دارای اهداف، منابع، تقسیم کار، ساختار، نیروی کار، فن آوری و گروه‌های ذینفع هستند. اما سازمان‌های فرهنگی به لحاظ نوع اهداف، ساختار، شیوه و روش انجام امور و سبک مدیریت و روش هماهنگ نمودن فعالیت‌ها و همچنین میزان سازگاری با محیط بیرونی و اثر گذاری به محیط پیرامون و تأثیر پذیری از محیط، با سازمان‌ها غیر فرهنگی تفاوت دارند. امروزه بدلیل گسترش روزافزون وسائل ارتباط جمعی و پدید آمدن فن آوری نوین ارتباطی نقش سازمان‌های فرهنگی و هنری افزایش فزاینده یافته است و نظام‌های سیاسی برای دستیابی به اهداف خود از تولیدات فرهنگی و هنری برای نفوذ و تأثیرگذاری بر مردم جهان استفاده می‌نمایند. چالش‌های هویتی که از طریق شکستن مرزها و ارتباطات نزدیک ملت‌ها و فرهنگ‌ها بوجود آمده، تمامی دولت‌ها را با نگرانی‌های بیشمار روی ساخته است و سازمان‌های فرهنگی در سه حوزه هویت، تولیدات فرهنگی و ارتباطات، وظایف راهبردی بعدهد گرفته‌اند. مردم به شدت تحت تأثیر عملکرد سازمان‌های فرهنگی

به پاس قدردانی از چهار دهه خدمت صادقانه و عالملانه دکتر حسن سبhani استاد فرهیخته و دانشنمند کشور، بخشی کوتاه از نامه ایشان در خرداد ماه سال جاری با عنوان "در شکوه تکلیف مداری" را درج میکنیم. دکتر حسن سبhani در نامه ای مفصل و شکوه آمیز با مروری بر خدمات شایسته و تکلیف مدارانه اش در جمهوری اسلامی از دغدغه های مختلف سیاسی و اقتصادی و فرهنگی اش سخن گفت. این نامه که یک سند تاریخی - اجتماعی مهم محسوب می شود، ابعاد گسترده، علمی و کارشناسی دارد که ما در چند صفحه محدود فقط قسمت های کوتاه آن را انتخاب کرده ایم و به خوانندگان فرهیخته پیشنهاد می دهیم کل نامه را حتما در فرصت مناسب مرور نمایند. از دکتر حسن سبhani نیز بدليل برش های متعددی که در گزینش مطالب بعمل آوردم عذرخواهی نموده و آرزو می کنیم مردانه مومن و متقدی و عالم و تکلیف مداری همچون ایشان، همچنان با قوت و استوار در مسیر اهداف مقدس انقلاب اسلامی قدم بردارند.

در شکوه تکلیف مداری

دکتر حسن سبhani

که عمدها با انگیزه های احیای ارزش های دینی، انقلاب ارزشی در حال حدوث را، با صمیمیت و صدقتنی بی نظیر و صرفاً با اعتمادی که به رهبری نهضت داشتند، یاری می کردند و در این ارتباط حتی از بذل مال و جان هم دریغ نمی کردند. از آن زمان که جوان بیست و پنج ساله ای بودم تا کنون که به سالمندی رسیده ام لحظه ای دغدغه احیای ارزش های مندرج در قانون اساسی آن انقلاب فraigیر مردمی را، فراموش و یا رها نکرده ام و حتی لحظه های را از تأمل و اقدام برای تعییق باورهای ظلم ستیز و آرمان های عدالت محورش، و همچنین پیراستن آن از انحرافاتی که قدرت طلبان و فرصت طلبان و کج اندیشان روسياه عمدها خیمه زده بر امواج بلند همان اقیانوس اعتماد و تعاون و باور مستضعفان و محرومیان، متوجهش نموده اند، از دست نداده ام.

ای هستی بخش کریم، تو به من منت گذاشتی و هدایتم کردي تا بیش از چهل سال از کوشش هاییم در عصر جمهوری اسلامی را با معیار "تکلیف" مداری مدیریت کنم و تلاش خستگی ناپذیرم را برای نیل به اهدافی که دنبال می کردم، فارغ از اندازه احتمال و امکان حصول هدف، ساماندهی نمایم و پیروزی را نه لزوماً در نیل به هدف که صرفاً در عمل به "تکلیف" بجویم؛ و به این ترتیب برای همیشه، راه مصلحت گرایی و توجیه تراشی به منظور جایگزین شدن امور و مسائل با "تکلیف" گرایی را بنندم و تو میدانی که چنین کردم و در این مسیر طولانی از زمان، به عافیت جویی و فرصت طلبی و بده بستان های سیاسی-اقتصادی

ای خدای مهریان، اینک من با تمام حقارتم در برابر تو با تمام عظمت ایستاده ام تا ذره پروری مستمرت را فریاد نمایم و از اینکه وجودم را در زمرة مخلوقات هماره تسبیح گوی خویش قرار داده ای سر بر آستان کبریائی ات بسایم و به آن سجده شکرانه، ببالم. خدای علیم من! چگونه می توانم شکر نعمتی را به جای پیاروم که به فهم نسیی تکلیف در قبال تو و در طول آن، به ضرورت ادای آن تکالیف در قبال بندگان منجر شده است؟ و من توفیق داشته ام که به آنچه اراده فرموده ای در محدوده نه چندان گسترده فعالیت های انسانی ام، تا آنجا که تشخیص داده ام با اطمینان و آرامش کامل، عامل، و در این مسیر از کسی و چیزی جز طالبان حقیقت و مطلق حقیقت متأثر نشده باشم. ... چگونه می توانم شکر نعمت هدایت را که به تحقیق و تدبیر در اسلام نصیبم کرده ای ادا کنم؟ ...

ای خدای رحمان و رحیم! تو به من ظرائف و دقایق دینی را نمایاندی که سبک زندگی ام شد. با آن در تمام عرصه های حیاتم در حد آنچه از آن به دست می آوردم و یا ادراک می کردم نفس کشیدم تا به اندازه ظرفیتم به زوایای ژرف و مضامین عمیق و آموزه های لطیفیش راه یابم و چنان شد که وقتی انقلاب اسلامی به رهبری امام خمینی (ره) موضوعیت خود را به عینیتی تدریجی نشست، احساس کردم که بستر تحقق آرزوها و امیالم را برای تجربه ظلم ستیزی اسلام، در هیئت یک سبک زندگی جامع مبتنی بر حقیقت و مبری از جهل و تاریکی و عقب ماندگی یافته ام. این بود که به مثابه قطره ای به اقیانوس انسان هایی پیوستم

تحقیق اهداف آن پرواز می‌کند و به بعضی از مواردی که خود را به آن می‌نمایاند پیوند می‌خورد و در محیط آنها، این کمترین بنده تو، فرجام تکلیف مداری ام را محاسبه و در معرض ارزیابی قرار می‌دهم واقعیت این است که احساس بسیار خوبی از این سیر ذهنی کسب می‌کنم و تکلیف مداری را به مراتب راضی کننده تر از شرایطی می‌یابم که در صورت کنارگذاشتن آن، می‌توانست در قالب مناصبی عالی به سراغم آید؛ مناصبی که به دلیل تکلیف مداری حائز آنها نشده و هم اینک هم فاقد آنها هستم. آری سال هایی را مرور می‌کنم که بعد از ... مجلس هشتم شورای اسلامی در خرداد ۱۳۸۷ به صورت تمام وقت به دانشگاه تهران برگشتم و در دانشکده اقتصاد به آموزش و پژوهش پرداختم و این در حالی بود که به طور اجتناب ناپذیر مسائل حکومت و جامعه دینی و چگونگی های حکمرانی را هم رصد می‌کردم. در دانشکده اقتصاد به سختی و با کندی، تاسیس دوره های دوگانه اقتصاد اسلامی و همچنین بانکداری اسلامی را به سامان بردم و مبادرت به پذیرش دانشجو در مقاطع دکتری و کارشناسی ارشد نمودم. در برنامه های درسی تجدیدنظر کردیم و آموزش اقتصاد و مالیه اسلامی را رونق بخشیدیم. طی یک دهه و قبل از آنکه اقتصاددانان جریان اصلی یعنی طرفداران اقتصاد نئوکلاسیک متوجه عمق و ژرفای کار شوند صدها دانشجو از این دوره ها و مقاطع فارغ التحصیل شدند تا زمانی رسید که همکاران و مقامات مخالف تدریس و پژوهش در این معارف، در صدد مقابله با رشد این حرکت برآمدند و با پشتیبانی و یا حداقل سکوت مقامات دیگر و بالاتر، مقدمتاً آهنگ پذیرش دانشجو را کند و هم زمان استخدام عضو هیئت علمی در این رشته ها را سد نمودند و طی چند سال سرانجام موفق شدند با سرکوب آموزش در این موارد، به استیلای آموزش اقتصاد سرمایه داری، نوعی هژمونی فراتر از هر زمان دیگری، ببخشند و استاید و دانشجویان و آموزه های دینی در اقتصاد و مالیه اسلامی را در موضع دفاعی قرار دهند به گونه ای که به طور مدام، نه از قابلیت ها و ضرورت های وجودی خویش، که از چرایی همراستا و همسو نبودن معارف موضوع آموزش خود، با قالب های شکل گرفته اقتصاد سرمایه داری که در بستری از لیبرالیسم حیات یافته بود دفاع و سخن بگویند. آن هم برای کسانی که سوال هایشان را نه برای رسیدن به حقایق عالمانه از ناحیه تلاش توامان علم و دین، که صرفاً برای نفی معارف جدید مطرح می‌کرددند و لذا کسی از آنان هم بعضاً، از مباحث و مقولات و استدلال ها، مبنی بر لزوم آزادی اندیشیدن در دنیای علم و فضای دانشگاه، راضی نمی‌شد چراکه هدف، دانستن حقیقت نبود که پوشاندن و کتمان هر آن چیزی بود و است که مورد تایید آموزه های اقتصاد نئوکلاسیک نیست. ... در عین حال مقامات حکومتی برخلاف شعارهای شان، نه تنها

لغزیدم و جز آنچه را که به انجام آن مطابق ادراکم مامور بوده ام نجستم.

... هیچگاه نمی‌توان از یاد برد که پشتیبانی های تو، نه تنها موجب شد که در سراب تمکین به مصلحت، سر از ناکجا آباد تملق و چاپلوسی و ذبح ارزش های مورد وفاق و از جمله ارزش های مندرج در قانون اساسی درنیاورم که همان ها، مسبب غوطه وری در زلال تکالیف ملی و دینی ام شد و تا کنون هم با رضایتی کامل که ضمیرم را انباشته کرده، بر پایم داشته است.

... خدای من، تو به من فرصت دادی تا دوسوم از عمر کنونی ام را در مسیری که آن را حقیقت می‌یافتم و می‌یابم به گونه ای فعال بگذرانم و نیم قرن از این سالیان طولانی را که به معلمی گذشت، در خدمت تربیت فرزندان این آب و خاک باشم. دانشجویانی که هرقدر به زمان های اخیر نزدیکتر می‌شوم آنها را متفاوت تر، نخبه تر و تحول خواه تر می‌یابم. از بابت این نعمت، پیشانی سپاس بر درگاهت می‌سایم. همچنین شکر مضاعفی را تقدیمت می‌کنم که شرایط را به گونه ای برایم رقم زدی که ثلثی از این دوران پرافتخار معلمی از مدرسه تا دانشگاه را در پست های سیاسی، اعم از اجرا در دولت و تقنین در مجلس حضور داشته باشم و آرمان هایم برای بسط عدالت و ریشه کنی فقر و از طریق آن احیای شخصیت انسان را در کنار منویات مشفقانه ام برای برپایی نظامی سیاسی از اسلام که در آن، انسان صرفنظر از نوع و چگونگی اندیشه هایش عزیز، و اسلامی را که از طریق رحمانیت ذاتی خویش فاتح قلوب انسانها و تسخیر کننده ارواح پاکشان باشد، به تجربه عملی بنشینم.

... خدای مهربانم، من با همه وجود درک کرده ام که می‌توانم از طریق تکلیف گرایی همواره در توفیقات ارزانی شده از ناحیه تو شناور باشم و در عین حال همزمان با مواردی که به زعم دیگران تکلیف مداری ام در آنها، با شکست مواجه بوده است، خود را بر بلندای سکوی پیروزی ببینم. زیرا به آنچه که به آن ماموریت داشته ام با تمامی صداقت پرداخته ام و رسیدن به نتیجه هرچند مهم اما برایم نقشی اصلی نداشته است.

... خدای تو گواهی که برای آینده فرزندان این آب و خاک متمایز به دین و عدالت و برخوردار از ساقبه تمدنی افتخار آفرین و بهره مند از ملتی باهوش و عامل در دفاع از ارزش های انسانی، اما موقتاً مبتلا شده نسبی به نوعی انقطاع از گذشته و تاریخ خود، احساس خطر می‌کنم و این امری نیست که بتوان در قبال عوامل موجبه اش سکوت کرد و عنان امور را، در فضای نابخردی و محروم از حضور ارزش های مربوط به حقوق انسان ها رها نمود. اکنون که پرنده ذهنم به فضای دمه ها تلاش و مجاهدت و دغدغه و نگرانی و بیم و امید در خصوص "انقلاب اسلامی" و کارکردهای "جمهوری اسلامی" به عنوان نهاد سیاسی متولی

غلط اقتصادی کشور نیز که متاسفانه شرایط بدی را هم تجربه می کرد باشم. به عبارت دیگر اقتصاددانان جریان اصلی عمدا یا سهوا تمام مشکلات اقتصادی جمهوری اسلامی را به گردن اقتصاد اسلامی می انداختند. مقوله ای که نه تنها هیچ ربطی به واقعیات نداشت که خودش در گام های نخستین شمول پژوهش برای ادراک و فهمیده شدن بود و همچنان هست.

در چهارده سال اخیر از زمانی که دوران سخت نمایندگی ام در مجلس شورای اسلامی به پایان رسید علاوه بر دانشگاه، در عرصه های سیاسی و اقتصادی هم فعالیت هایی تئوریک و علمی را از سر تکلیف متعهد شدم و حتی تلاش نمودم که شرایط تصدی و عاملیت به آنها را فراهم آورم که تو بر تمامی انگیزه ها و اجزا و ظرائف آنها آگاهی و وقوف داری. خدایا! یکی از اولین اقدامات تکلیفی ام که کاملا در دوران فراغت از مسئولیت نمایندگی مردم در مجلس و از سر شفقت و دلسوزی به اوضاع اقتصادی مردم عملیاتی شد نگارش نامه انذاردهنده ام به رئیس وقت قوه قضائیه درخصوص مصائب معطوف به "تبديل به قانون شدن لایحه هدفمند کردن یارانه ها" است که دولت نهم آن را تقدیم مجلس کرد و در مجلس هشتم شورای اسلامی در حال بررسی بود. در آن نامه، آن لایحه را جرم خیز خواندم و از ایشان درخواست کردم که از موضع ریاست بر دستگاهی که مسئولیت پیشگیری از وقوع جرم را بر عهده دارد از تصویب آن جلوگیری کند. نوشتمن آن نامه همراه با فعالیت های دیگر در همین ارتباط را با اینکه هیچ مسئولیت رسمی نداشتم در شرایطی موضوعیت بخشیدم که تحقیقا تمامی نظام سیاسی و عموم اقتصاددانان و حتی سیستم های پشتیبانی کننده از ناحیه حوزه های علمیه،

به این مبارزه سخت، بی امان و نابرابر، حتی به گاه استمداد وقعي نمی نهادند که اصولا ما در خط مقدم نمی ديدند و اعتنایی به کوشش های عالمانه ای که مبانی و مبادی تئوریک حکومت دینی در اقتصاد را سامان می بخشید نمی کردند و نمی کنند. خدایا آنها عملا کاری کردن که ما از مصاديق بارز اين بيت حافظ بودیم که: بی مزد بود و منت هر خدمتی که کردم يارب مباد

کس را مخدوم بی عنایت ... امثال من که معتقد به آرمان های والای انقلاب اسلامی هستیم و به "امکان" اقتصاد اسلامی باور داریم و در عین حال برآن هستیم که اقتصاد نئوکلاسیک به شیوه ای که برنامه های آموزشی دانشکده های اقتصاد را تشکیل می دهد نمی تواند متناسب با شرایط ایران و در نتیجه کافی باشد، می باید سه اقدام سخت و تقریبا غیرممکن را با هم انجام می دادیم. هم باید اقتصاد جریان اصلی را به خوبی می دانستیم و در جریان آخرین دستاوردهای علمی اش می بودیم و هم باید اقتصاد اسلامی را مورد پژوهش قرار می دادیم تا بتوانیم به تدریج ماهیت و چگونگی هایش را استنباط و سپس ترویج نماییم و هم باید با کسانی از اساتید محترم دانش اقتصاد، که اقتصاد را چیزی جز آنچه در غرب رایج است نمی دانستند و اقتصاد دینی را یا قبول نداشتند و یا حداکثر از بایسته های مشغولیات ذهنی طلاق علوم دینی در حوزه های علمیه می دانستند، مواجهه داده می شدیم و مباحثه و در بیشتر موقع و موارد مجادله می کردیم؛ اما خدای من! تنها تو آگاهی که سختی کار برای امثال این حقیر، صرفا در فعل بودن در این موارد سه گانه نبود بلکه من به واسطه حضور در دولت و مجلس، در یک قرار نانوشته، باید پاسخگوی مدیریت

... خداوند!! ... با لطف و مدد تو، طی ۱۲۴۸ جلسه علنی در سه مجلس ۵ و ۶ و ۷ شورای اسلامی، ۳۰۶ مورد تذکر آیین نامه ای، ۷۹ مورد اخطار قانون اساسی، ۲۳ مورد سئوال از وزیران، ۱۴۳ مورد تذکر به مسئولان اجرایی، ۶۷ مورد موافقت با طرحها و لواح قانونی، ۲۸۸ مورد مخالفت با طرحها و لواح و بالاخره ۹۹۲ مورد پیشنهاد در طرحها و لواح و فقط ۲۶۵ دقیقه معادل یک جلسه تاخیر در ورود به جلسات داشته است.

.... یادی هم از مباحثت نامه طولانی موسوم به "دلواپسی های چهل ساله یک انقلاب" نمایم که کار تحقیق و نگارش آن قریب به شش ماه از من وقت گرفت اما مطمئن نیستم که لاقل در شش جایگاه انتشار، مورد توجه واقع شده باشد. در این نامه که به مناسبت چهل سالگی انقلاب اسلامی ایران نوشته شده بود نشان داده بودم که چه خبط های تئوریک و مهمی را در چهل سال حاکمیت یک انقلاب منحصر به فرد و احیا کننده دین در دوران معاصر و دارای قابلیت به چالش اساسی خواندن لیبرالیسم، مرتکب شده ایم که باید آنها را اصلاح نماییم و از جمله ۹ مورد از آنها را تبیینی علی و تفصیلی نموده بودم.

... چه سخت است که در این زمانه، کسی بخواهد تکلیف گرا بماند و یا تکلیف رایی کند. هم باید ملاحظات نسل هایی را پاسخگو باشد که، از جمله ویژگی هایشان این است که بعد از پیروزی انقلاب اسلامی به دنیا آمده اند و یا به گاه پیروزی انقلاب حداثر تا نه ساله بوده اند و اینک در آستانه قرن پانزدهم هجری شمسی، بیش از ۸۷ درصد از جمعیت ایران را تشکیل می دهند و هم باید برای دفاع از ارزش های "انقلاب اسلامی" که عملده آنها در قانون اساسی و به خصوص در فصل حقوق ملت آمده است در ظرف "جمهوری اسلامی" بماند.

... تو را شاکرم و بر آرامش ارزانی تو بر این بندۀ شکرگزار مسروور و مفتخرم که در ادای تکلیفم در مقابل آرمان های دینی و ارزش های انقلابی که، امام خمینی بر پا نمود و ایفای تعهدات علمی ام برای جستجوی حقیقت و لزوم پرهیزم از فرست سوزی و جاه طلبی و چاپلوسی و تملق گویی، چیزی کم نگذاشت و به رغم بی مهری ها، از زیر بار پذیرش مسئولیت اجتماعی، علیرغم وقوف به پیچیدگی ها و تنگناهایش شانه خالی نکردم و اکنون سبکبال تراز هر وقت دیگری بر آنم تا چگونگی ایفای تکالیف و تعهداتم در مقابل فرزندان این سرزمنی مرد خیز و ظلم ستیز را، تا هر زمان که فرصت حیاتم دهی، و البته معطوف به واقعیات تلخ تجربه شده و آموزه های آن، در قالب هایی متناسب با اقتضایات شرایط سیاسی، استمرار بخشم.

حسن سبحانی

استاد دانشگاه تهران

فرداد ماه ۱۴۰۰

که در مواردی که نظام سیاسی بر آن است امری محقق شود وارد عمل می شوند، از افزایش قیمت حامل های انرژی، تحت نام هدفمند کردن یارانه ها دفاع می کردند لذا مخالفت با آن، که از جمله توصیه های موسسات بین المللی همچون صندوق بین المللی پول هم بود برای مخالفت کننده، به خصوص که اقتصاددان هم باشد هزینه حیثیتی زیادی داشت اما این حقیر به مدد درکی که تو، ای خدای خبیر و بصیر، نصیبم کرده ای به تنها یی و از موضع تکلیف ایستادم و با هدفمندی یارانه ها که عنوانی جعلی و پوششی برای افزایش قیمت حامل های انرژی بود و به ناکجا آبادی ختم می شد که قیمت ها را افزایش و اشتغال را کاهش می داد؛ سرمایه گذاری را محدود، تولید را زمین گیر، شکاف طبقاتی را بیشتر، دولت را در تامین و پرداختن هزینه هایش مستاصل و بالاخره حرکت موریانه فساد را در ارکان زندگی اجتماعی زمینه سازی می کرد مخالفت کرد. در حالی که فقط تو میدانی که این قبیل اقدامات تکلیف گرایانه در مقابله با سیاست های اقتصادی مخرب علیه منوبات قانون اساسی، و از جمله اقدامی که در زمان خودش و در جریان مخالفتم با اختصاصی سازی نسبی اموال عمومی، تحت عنوان "خصوصی سازی" موضوع لایحه سیاست های اصل ۴۴ قانون اساسی در جلسه ۳۵۴ مورخ یکشنبه ۲۵ شهریور ۱۳۸۶ مجلس هفتم صورت دادم، از یک طرف تا چه میزان و با چه ابعادی برای من، در دولت و مجلس هزینه هایش سیاسی و در دانشگاه هزینه حیثیتی داشته است و از طرف دیگر آثار بی اعتمایی و نشنیدن هشدارهای مطروحه تا چه اندازه و تا چند نسل، در مقیاس جمعیت چندده میلیونی کشور، منشاء و مسبب فساد و توزیع نامناسب درآمد و سقوط سرمایه اجتماعی ایرانیان گردیده است

.... علاوه بر این ها، عامل دیگری که این تکلیف را برایم تجسم می بخشید، اشراف بر مسائل فرهنگی و اجتماعی کشور به دلیل تخصص در دانش "توسعه" و تصدی معاونت پژوهشی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی و عضویت در شورای تجربیات و کشور و همچنین دبیری آن شورا بود که در کنار تجربیات و آموزه های منحصر به فرد و گران بهای دوازده سال تلاش بی وقفه و کارکرد تکلیفی ام در مجالس پنجم، ششم و هفتم شورای اسلامی از این قابلیت و استعداد برخوردار بود که ضرورت حضورم را در انتخابات مضاعف و الزامي نماید. کارکردی که من مشروح روزشمار آن را در دوازده جلد و سیزده کتاب و ۱۳۴۰۰ صفحه، تحت عنوان "وکالت ایرانی" منتشر کرده ام و طی آن به طور شفاف نشان داده ام که چگونه با "تدبیر" و حساسیت، از هدرافت زمان و فرصتی که از آن ملت بود و به من سپرده شده بود به رغم تمایلات و تنازعات حاد جناحی و سیاسی سال های ۱۳۷۵ تا ۱۳۸۷، جلوگیری و به عبارت دیگر نمایندگی مردم را به نحو بهینه ای "مدیریت" نموده ام.

خط مشی گذاری عمومی

علم ، آموزش ، مذهب و ورزش هم این ویژگی را دارند. برای هریک از ما زندگی کردن به معنای ساکن بودن در جهانی است که خود آن را نساخته ایم و تنها می توانیم به بخش کوچکی از آن شکل دهیم . پس درگیری جمعی ما با جهان و ساختن محیط ؛ زمینه اصلی تبیین روابط اجتماعی ماست. این روابط حاصل جمع فرهنگ گذشته، توانایی های گونه انسانی و اجتماعی است. هرگاه واژه ملت ، فرهنگ ، دولت و سرزمین را با یکدیگر پیوند می زنیم جامعه شکل می گیرد و واژه کشور نیز نشانه این پیوندهاست. پس مدیریت بدون توجه به فرهنگ و ارزشها مشکل آفرین و کامل نخواهد بود.

جامعه وابسته به مردم است و حاصل ماهیت دائمًا متغیر و کیفیت روابط مردم است ، جامعه دائمًا خود را بازتولید می کند، اما هرگز همانگونه باقی نمی ماند. نکته مهم این است که دولت جامعه را به وجود نمی آورد و دولت تنها منبع نظم و پیش بینی پذیری در امور انسان نیست و بخش عظیمی از این نظام محصول آداب و رسوم مردم است. از قرن نوزدهم با دولت های ملی روپرتو شدیم که می کوشیدند جامعه را با سیاستگذاری در زمینه های مختلف در راستای منافع عمومی و ملی و مطابق نیازهای نظام بین المللی شکل دهند. امروزه در خط مشی گذاری عمومی معتقدند که هر نظام سیاسی برای مشروعيت بخشیدن به اعمال و رفتار خود باید با محیط خویش همواره در تبادل و تعامل باشد و محیط نظام سیاسی از یک فضای فرهنگی، ارزشی، هنگاری و نمادین تشکیل شده است. قابلیت هر نظام سیاسی بر پایه ایجاد ارتباط بین خط مشی های عمومی و تصمیمات با فضای فرهنگی، ارزشی و هنگاری و نمادین جامعه است. از سوی دیگر نظام سیاسی کوشش می کند افکار عمومی را به سمت حمایت از برنامه ها و خط مشی هایش هدایت کند و همچنین کوشش می کند از طریق تاثیر گذاری به فضای فرهنگی ارزشی هنگاری و نمادین جامعه خط مشی های موردنظر خود را بتدریج بر جامعه حاکم کند. خط مشی عمومی را می توانیم به عنوان متغیر مستقل در نظر بگیریم که چه تاثیری به اجتماع و نظام سیاسی آن دارد و می

علم مدیریت آغاز مشخصی نداشته و بطور طبیعی انتهایی هم نخواهد داشت . مدیریت سابقه ای به قدمت تاریخ زندگی انسان دارد و تا زمانی که انسان زندگی میکند به دانش و روشهای مدیریت نیاز دارد. خداوند متعال بزرگترین مدیر و مدبر جهان هستی است و اوست که عالم را از آسمان تا زمین تدبیر میکند.(سجده/۵) . در انسان نیز روح الهی دمیده شده است و انسان نیز دارای خصوصیت مدیریت و رهبری است لیکن باید آنرا پرورش دهد و بکار اندازد. تا قبیل از قرن نوزدهم مدیریت در قلمرو فلسفه جای داشت اما با پیدایش انقلاب صنعتی و توسعه علوم مدیریت اهمیت و گسترش یافت و در ردیف سایر علوم قرار گرفت و امروز علم مدیریت از گذشته مهمتر شده و در آینده نیز مهمتر از امروز خواهد شد. مدیریت محركی است اجتماعی که جامعه را در مسیر پویایی و تحرک می اندازد و حیات جامعه در گرو همین تحرک است. خداوند سرنوشت حاکم بر مردم را دگرگون نکند تا آن مردم خود دگرگون شوند(رعد/۳). قرآن مجید بر ضرورت مدیریت و اهمیت آن تاکید فراوان نموده است و اهداف کلی مدیریت اسلامی و مبانی فلسفی مدیریت اسلامی معمولاً مورد توجه لازم قرار گرفته است اما بررسی الگوهای مدیریت اسلامی و مقایسه آن با الگوهای مدیریت جدید میتوان مشاهده نمود که الگوی مدیریت اسلامی تقریباً الگویی است که امروزه با عنوان خط مشی گذاری عمومی در جهان طرح شده است. در الگوی خط مش گذاری عمومی به شرایط محیطی ، فرهنگ ، ارزشها و مردم توجه میشود و آفات مدیریت که سازمان گرایی و توجه به منافع سازمانی بدون در نظر داشتن حقوق مردم و دیگران است در الگوی خط مشی گذاری مدرن مورد تردید قرار گرفته است.

در اسلام توجه جدی به انسانها شده است و مدیریت به نوعی ارتباط با جمع های انسانی است از سوی دیگر امروزه کشورها را « جمع های انسانی » نامیده اند و آنچه جمع های انسانی را از دیگر جمع ها متمایز می سازد گسترش فرهنگ یا شیوه عمل ، اندیشه و احساس است که از نسلی به نسل دیگر انتقال می یابد. فرهنگ هم محصول تلاش جمعی است و هم وسیله بیان فردی (زبان، هنر

توانیم خط مشی عمومی را بعنوان متغیر وابسته بررسی کنیم که چه شرایط اجتماعی و اقتصادی و سیاسی در شکل بخشیدن به محظوای خط مشی عمل می کند.

خط مشی های عمومی کشورها را می توان به چهار عنوان طبقه بندی کرد:

۱ - خط مشی استخراجی: شکل های گوناگون استخراج منابع مانند دریافت مالیات و عوارض

۲ - خط مشی توزیعی : تصمیم در مورد چگونگی توزیع امکانات و منابع بین افراد

۳ - خط مشی تنظیمی: تنظیم رفتار افراد و گروههای مختلف جامعه از راه اجبار یا ترغیب و تشویق

۴ - خط مشی نمادین: تحکیم هویت جمعی و وفاق ملی مدیران و سیاست‌گذاران نوعاً با مسائل اجتماعی سر و کار دارند که پیچیده و مبهم‌اند و راه حل ساده‌های ندارند . مسائل اجتماعی را فقط با یک رشتہ اقدامات تقریبی متواالی می‌توان کاهش داد که در آن مدام سیاست‌هایی عرضه می‌شود، اجرا می‌شود، ارزیابی می‌شود و مورد تجدیدنظر قرار می‌گیرد. فرایند اتخاذ سیاست‌ها به اندازه خود مسائل اجتماعی پیچیده‌هاند . پیچیدگی این فرایند از آن روست که از بازگران مختلف فراوانی تشکیل شده که در سطوح مختلف سیاست‌گذاری عمل می‌کنند و با هزاران مکانیسم سیاسی مختلف و پیامدهای موردنظر و ناخواسته گوناگون بازی می‌کنند .

مدیریت و سیاست می‌تواند از یک نگاه حفظ امتیازات اقلیت در برابر اکثریت باشد و از نگاه دوم مدیریت و سیاست می‌تواند وسیله‌ای باشد برای تحقق همگونگی همه افراد در جامعه و ایجاد جامعه مطلوب ، این دو نوع دیدگاه همواره در مورد سیاست و حکومت مطرح بوده است و دیدگاه دوم دیدگاه عمومی تری است که سیاست را کوششی می‌داند به منظور استقرار نظام و عدالت که ، قدرت ، سود همگانی و مصلحت جمعی را در برابر فشار خواسته های خصوصی تامین می‌کند. دیدگاهی که دین اسلام مدافعانه آنست و در مدیریت اسلامی برآن تأکید می‌کند.

تضادها نخستین عوامل بوجود آمدن سیاست اند که باید برای از میان بردن یا کاهش آنها کوشید و همگونگی را بوجود آورد. هر دکترینی از بین عوامل متعدد و متنوع بر روی عاملی پافشاری می‌کند، بعضی نابرابریهای طبیعی و بعضی نابرابری های اقتصادی ، بعضی عوامل اجتماعی و فرهنگی و بعضی نیز عوامل دیگری را مطرح و اساسی می‌دانند.

۱. عوامل فردی – شامل استعدادهای متنوع افراد

۲. عوامل روانی – همچون غریزه تسلط جویی یا احساسات بشری دوستانه یا ماهیت سودجویانده بشری

۳. عوامل جمعی – همچون مبارزات طبقاتی ، مبارزات نژادی ، رقابت‌های میان ملتها و سرزمین‌ها، رقابت‌های میان گروههای

صنفی، جدال میان اجتماعات مذهبی یا مسلکی تئوریهای تبیین کننده پیدایش تغییرات و انقلابات در جوامع متغیرهای متعددی را علت پیدایش تغییرات در جوامع می دانند. افلاطون زیاده خواهی و تحمل پرسنی مردم را عاملی می داند که موجب می شود از زندگی ساده رضایت نداشته باشند و احساس تفاوت بین فقر و اغنياء شکل می گیرد و تغییرات در تقسیم ثروت و افراط سرمایه داران در طلب منافع آنی شورش و انقلاب را پدید می آورد. مارکس نیز فقر و تضاد طبقاتی را موجب تغییرات حکومتی می داند. بریتون Brinton تاریخ شناس براساس بررسی استقرایی چهار انقلاب پیشرفت اقتصادی، تضاد طبقاتی تسویه، از خود بیگانه شدن روش‌نگران، ضعف و عدم کارایی دستگاه دولت ، انعطاف ناپذیری طبقه حاکمه را عوامل انقلاب دانسته است. اکشتاین Eckstein دانشمند علوم سیاسی عدم جامعه پذیری و انطباق سیاسی مناسب روش‌نگران ، تضاد ارزش‌های اجتماعی یا دوگانگی نظام ارزش سنتی و جدید و فلسفه ایدئولوژی تباہ کننده را عامل تغییرات حکومتی داشته است. دورکهایم و مرتون در تئوری آنومی معتقدند که در شرایط اجتماعی پایدار آرزوهای افراد از طریق هنجارها تنظیم و محدود شده است در رکور اقتصادی یا رشد اقتصادی آشتنگی اجتماعی روی میدهده هنجارها از هم پاشیده شده و وضعیت آرزوهای بی حد و حصر بوجود می آید و چون این آرزوها ارضاء و اشباع نمی شود نوعی ناراضایتی اجتماعی را دائمی پدید می آید. مرتون بهم خوردن رابطه بین اهداف از یک طرف و وسائل مشروع برای دستیابی به این اهداف را در عدم ثبات اجتماعی هم می دهد. پس وقتی ارزشها و نیازهای جدید وارد جامعه می شود مردم آنها را می پذیرند و چون ابزاری برای دستیابی به آنها وجود ندارد احساس ناراضایتی پدید می آید.

Davies (۱۹۶۲) معتقد است پس از یک مرحله رشد اقتصادی که رکود پیش می آید انتظارات ایجاد شده متوقف نمی شود و رشد می کند و چون نیازها ارضاء نمی شود نوعی نامیدی عمیق جامعه را فرا می گیرد.

دارندورف عامل اصلی تضادهای اجتماعی را سلطه هیات حاکم و تضاد منافع با افراد تحت تسلط را عامل اصلی تغییرات انقلابی حکومتها می داند.

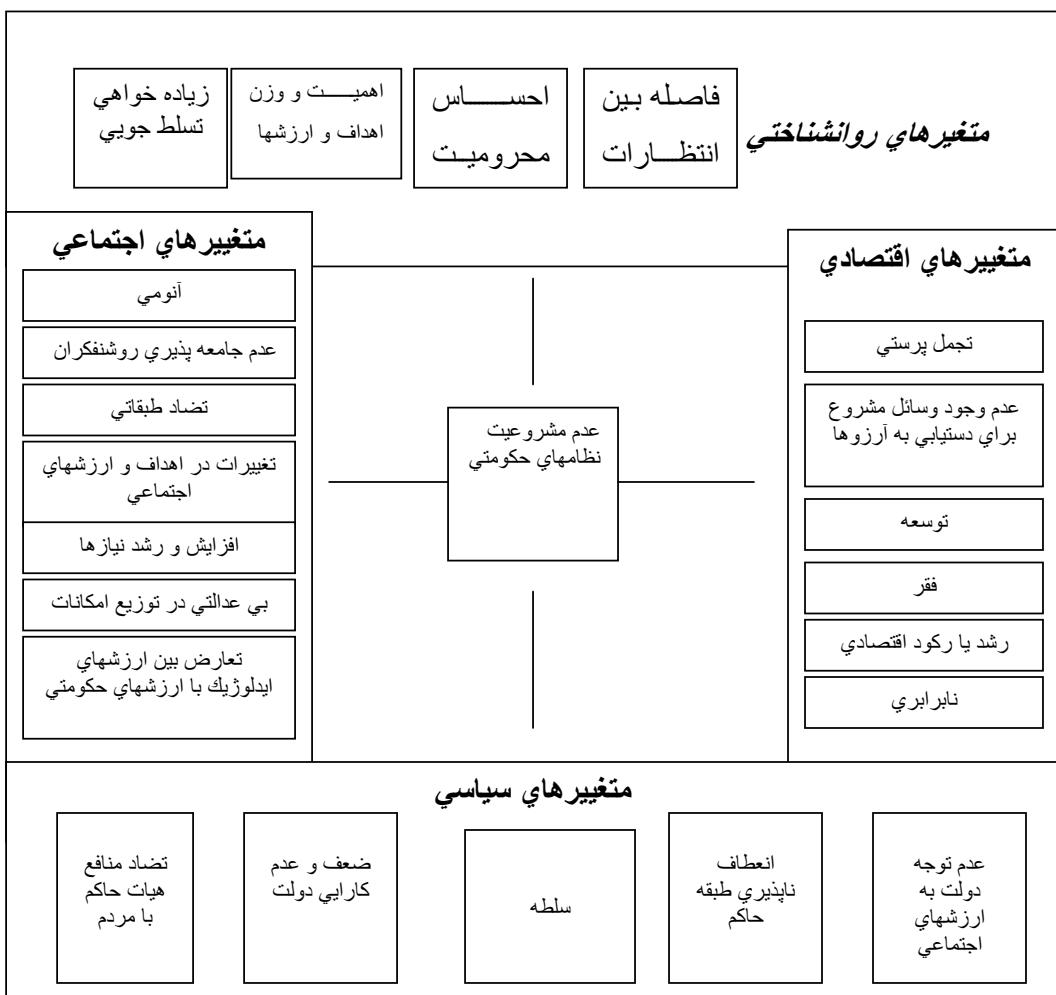
جانسون عدم توجه دولت به ارزش‌های اجتماعی حاکم در بین مردم را موجب از دست دادن مشروعيت دولت می داند و یا باور و ارزش‌های جدید به جامعه ارزش‌های مغایر با ارزش‌های سنتی وارد جامعه می شود و عدم توجه دولت به ارزش‌های جدید موجب عدم مشروعيت نظام ها می شود.

Ted Gurr (Ted Gurr) احساس محرومیت نسبی یا احساس بی عدالتی را عامل مهم می داند که علت آن کاهش امکانات و یا افزایش انتظارات است.

ماهnamه جلا :: نیاز اندیشه (۹)

مهارت های نوین برای جهان در حال تکامل

در هجموع هی توابع هدل نوونه زیر را برای از دست رفتن حشره عبত نظام های حکومتی ترسیم کنیم :

از: دین ، دولت و فرهنگ
در چند دهه اخیر توجه به فرهنگ به عنوان علی پویا در مسیر توسعه و دیگرگونی های جوامع افزایش یافته است کنفرانس جهانی سیاست های فرهنگی یونسکو عوامل فرهنگی موثر بر جریان توسعه را اینگونه معرفی نموده است:

- ۱ - سنتهای باورها
- ۲ - حقوق بینیادی انسانها
- ۳ - نظامهای ارزشی
- ۴ - نحوه زندگی

کارشناسان یونسکو به دو دسته عوامل موثر میان فرهنگ و توسعه توجه کرده اند:

- الف- آنهایی که میراث و تاریخ یک جامعه یعنی تداوم آن را نشان می دهند (عوامل تدوام)
ب- آنهایی که عناصر تغییر را در بر می گیرند (عوامل تغییر)
عوامل تداوم عبارتند از:
- سنتهای باورها ، نظامهای ارزشی و هنجرهای اجتماعی ،

مدل متغیرهای موثر بر تغییرات حکومتی و پدید آمدن انقلاب و عدم مشروعیت نظام های سیاسی نشان می دهد که عوامل متعددی به خط مشی گذاری های دولتی تاثیر گذار است و خط مشی گذاری های دولتی تاثیر گذار است و خط مشی گذاری های دولتی می تواند تاثیر جدی و عمیقی بر تغییرات اجتماعی داشته باشد. با دقیقت در همه متغیرهای گوناگون مذکور این نکته آشکار می شود که اهداف ، ارزشها و هنجرهای فرهنگی و هرگونه تغییر در آنها در کلیه متغیرهای اقتصادی سیاسی ، روانشناسنخی و اجتماعی تاثیر گذار است و اهمیت فرهنگ و ارزش ها و نقش موثر آنها آشکار می شود. در اینجاست که مدیریت اسلامی قابل فهم می شود. در واقع تأکید اسلام بر ارزش ها و فرهنگ در مدیریت پایه های نظری محکم و استواری دارد که امروزه بخشی از آن در خط مشی گذاری عمومی طرح می شود.

بورکهارت (Burckhardt) معتقد است که سه قدرت بزرگی که واقعیت هستی بشر و روند تاریخ را تعیین کرده اند عبارتند

تعیین کننده می باشد.

انسان ها برای ارضاء نیازهایشان با دیگران روابط اجتماعی دارند، نیازها را به پنج دسته اصلی تقسیم کرده اند:

۱. نیازهای جسمی

۲. نیاز به ایمنی

۳. نیاز به روابط اجتماعی و محبت

۴. نیاز به تائید و احترام

۵. نیاز به خویشتن یابی

نیازهای انسانی بطور مجزا قابل ارضاء نیستند و آمیختگی در نیازها وجود دارد و از سوی دیگر نیازهای انسانی اشباع نمی شود و رفع یک نیاز نیازهای دیگر را بوجود می آورد و احساس نیازمندی بیشتر می شود.

نیازها، اگرچه جنبه عام دارند اما متاثر از نظامهای اجتماعی و فرهنگی نیز می باشند و ابزار و وسائل ارضاء نیازها در شرایط هر جامعه متفاوت است و میزان نیازمندی وابستگی به نیازها نسبت به شرایط جوامع و فرهنگ ها متفاوت است، روابط اجتماعی عموماً براساس قواعد و ضوابطی می باشند که به آن هنجرار می گویند، هنجرارها در کلیه شئون زندگی وجود دارند، هنجرارها نوعی قاعده، الگو، دستورالعمل یا شیوه رفتار اجتماعی هستند و اگر رعایت نشوند زندگی مختل می شود.

هنجرارها به چند دسته تقسیم می شود:

۱ - عادات - ۲- آداب و رسوم - ۳- قوانین ، مقررات و قراردادهای اجتماعی - ۴- آموزه های مذهبی

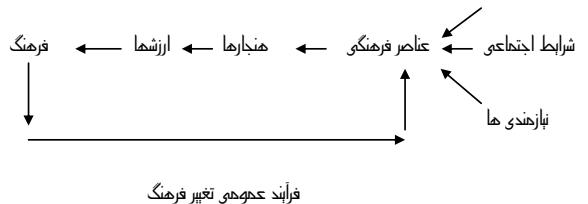
هنگامیکه بین اهداف و امکانات جامعه همانگی وجود نداشته باشد تضاد هنجراری و عدم پیروی از هنجرارها بوجود می آید. هنجرارها به عنوان منشاء ارزش ها شناخته می شوند و ارتباط دو سویه بین ارزش ها و هنجرارها وجود دارد. (شکل گیری ارزش ها منشاهای دیگری هم دارد) تبدیل یک پدیده به ارزش از طریق تبدیل آن به هنجرار انجام می گیردو بنابراین فرایند تغییر ارزش ها به معنای این است که یک ارزش اجتماعی را در حالت جمعی و هنجراری بیرون آوردن و به جای آن ارزش دیگری را به هنجرار تبدیل کردن.

ارزش ها، هنجرارها ، آداب و رسوم ، نمادها، باورها عناصر اصلی فرهنگ هستند.

در یک فرایند مراحل و درجات تفکر مردم آشکار می شود، هر چه یک جامعه و اعضاش بتوانند برای ارضاء نیازهای شان راه های مناسب و ابزارهای مناسب ابداع نمایند یعنی در واقع از پیشرفت فکری بالاتری برخوردار بوده اند و بهتر می توانند به اهداف شان دست یابند. فرهنگ در واقع میزان تجزیه و عمق تفکر و ادراک در همه زمینه هاست که انسان یا انسان ها چگونه به بهترین وجهی محیط خود را بشناسند و روش ها و ابزار مناسب برای کسب بهترین شناخت ابداع نمایند. از روش های گسترش ادراک

خانوادگی ، قانونی ، اخلاقی ، نهادها و ساختهای قدرت - شیوه های زندگی، نحوه تفکر و تولید ، تجربیات ، عادات ، توزیع کارکردها و ظایف ، عادات غذاخوری - رویدادها ، وقایع ، جشنواره های تاریخی ، ملی و مذهبی - زبان و شکلهای دیگر میراث غیر مادی عوامل تغییر نیز عبارتند از: - نیازها و امیال مردم یعنی راهبردهای بقاء - دانش (علم) و مهارتها (تکنولوژیها، سازمان اجتماعی، مدیریت محیط زیست، پزشکی و ...) - خلاقیت و توانایی نوآوری - زبان محاوره به ویژه تحت تاثیر وسائل ارتباط جمعی - انتقال تکنولوژی و ارتباطات میان فرهنگی، مبادلات اقتصادی و تجارت - مهاجرت - تغییرات متناسب با محیط زیست با تغییر در ارزشها و هنجرارها شیوه های رفتاری تغییر می یابد که از آن به تغییر فرهنگ یاد می کنند. این فرآیند همواره در زندگی انسان جریان دارد ولی نوع تغییرها عموماً به حدی کند صورت می گیرد که به چشم نمی آید.

تحولات اقتصادی و سیاسی

فرآیند عمومی تغییر فرهنگ

فرض بنیادین در این مدل ساده این است که با ایجاد تحولات اقتصادی و سیاسی، ایجاد شرایط جدید اجتماعی و حصول نیازمندی های تازه، تغییر در هنجرارهای افراد رخ می دهد. این تغییر باعث دگرگونی در ارزشها می گردد و طبعاً تغییر آنها و باورها موجب ایجاد نیازمندی ها و خواست هایی تازه می شود. در پی آن، افراد برای رفع حوایج و خواست های مورد نیاز اقدام به کارهای خاص می کنند که این امر موجب اتخاذ شیوه های خاصی از زندگی و یا فرهنگ جدید متناسب با مقتضیات جدید می گردد و گذشت ایام و تغییر در شرایط باعث دگرگونی دوباره در این شیوه ها می شود و یا این که ارزیابی و درصد تامین در خواست ها باعث تثبیت و یا تغییر مجدد آنها می گردد تحلیل و تبیین فرآیند تغییر از نظر کمی و کیفی نیازمند بررسی الگوهای دگرگونی در جامعه است. در اینجا نقش متغیرهای فرهنگی

ماهناه جلا :: نیاز اندیشه (۹)

مهارت های نوین برای جهان دهان تهول

اجتماعی آنها می بینند، ارزش ها امری عینی - ذهنی تلقی می شوند.

ارزش ها را می توان مجموعه ای از پنداشت های اساسی نسبت به آنچه پسندیده (تمنا پذیر) است تلقی نمود که تجلی عمیق ترین احساسات مشترک نسبت به (اعیان) مختلف در جامعه هستند (چلپی، ۱۳۷۵)

طبق تعریف اخیر ارزش ها مفاهیمی هستند که در خود « آنچه در جامعه پسندیده و تمنا پذیر است » خود تجلی احساسات عمیق مشترک اعضاء جامعه می باشند.
به لحاظ ارزش شناسی می توان ارزش ها را به چهار نوع عمدۀ تقسیم نمود:

- ۱ - ارزش کارابی و زیستی
- ۲ - ارزش زیبایی
- ۳ - ارزش اخلاقی
- ۴ - ارزش دانایی

از انجا که ارزش به عنوان پنداشت از امر تمنا پذیر تعریف می شود پس می توان برای ارزش دو عنصر اساسی قائل شد. یکی عنصر شناختی (پنداشت) و دیگری عنصر عاطفی (تمنا پذیری) ارزش ها در سطح نظام فرهنگی مجموعه ای از معیارها هستند و در سطح نظام شخصیت تولید الزام و تعهد ارزشی می نمایند. ارزش های اجتماعی به مدل های کلی رفتار، احکام جمعی و هنجارهای کرداری که موردنیزش عمومی و خواست جامعه قرار گرفته اند اطلاق می شوند.

ارزش ها و علوم

علاوه بر علم اقتصاد که ارزش در آن برای سنجش مطلوبیت کالا و کار مورد توجه است، شاید بتوان جامعه شناسی را از شاخص ترین علومی دانست که به جدّ به بحث فرهنگ و ارزشها پرداخته است. از نظر جامعه شناسان فرهنگ غالباً به عنوان یکی از مفاهیم گسترده و نادقیق مدنظر است که عامل توحید بخش ارزش های اجتماعی تلقی می شود که به ارزش ها نوعی یگانگی می بخشد. برخلاف جامعه شناسی که ارزش های اجتماعی موردن توجه است، در علم روانشناسی غالباً بحث ارزش ها در سطح فرد مورد بررسی قرار می گیرد. در علم سیاست با پرداختن به موضوعاتی چون ارزش های قومی، ملی و جهانی، فرهنگ و ارزش مورد توجه قرار می گیرد. بخصوص در حوزه سیاستگذاری که مشترک بین سیاست و اداره است، نقش ارزش ها حائز اهمیت است. شاید بتوان گفت در مدیریت که یک رشته بین رشته ای و از علومی مانند روانشناسی، انسان شناسی، جامعه شناسی، اقتصاد، حقوق و سیاست نیز بهره می برد، ارزشها حضور پررنگ تری داشته و در تمام نقاط سیستم به چشم می خورد.

ذهنی و علمی تا ابزار مناسب تفکر و شناخت فرهنگ یک نوع سازماندهی قوی بین عناصر فرهنگی یک جامعه است که عناصر مورد نیاز را تغییر می دهد، جذب می کند، تولید می کند، پرورش می دهد و تکثیر می کند.

در هر جامعه ای درباره شکل ماهیت و ساختی که باید قدرت داشته باشد تا فی حد ذاته خوب و ارزشمند جلوه کند تصور معینی وجود ندارد. قدرتی حقانی است که با فرهنگ یا نظام های ارزشی انطباق داشته باشد و اگر قدرت موجود حقانی در نظر آید خودبخود مورد اطاعت واقع می شود و اگر خلاف حقانیت جلوه کند حکومت یا حاکمان دچار مشکل می شوند.

جایگاه ارزش

ارزش ها غالباً به ایده هایی اطلاق می شوند که انسانها درباره خوب و بد، مطلوب و نامطلوب دارند. در فرهنگ فلسفی « لالاند » چهار مفهوم برای ارزش ارائه شده است :

- ۱ - ارزش به عنوان چیزی که فرد یا گروهی به آن علاقه دارد.
- ۲ - چیزی که کم و بیش در میان عده ای مورد توجه و احترام است.
- ۳ - وقتی که فرد یا گروهی در رسیدن به هدف خود ارضا می شوند.

- ۴ - از جنبه اقتصادی که ارزش کالا و عمل مطرح است

از نگاه اندیشمندانی که مقوله فرهنگ و ارزشها توسط آنها مورد مطالعه قرار گرفته است، ارزش ها در سطح فردی، گروهی، ملی و فراملی قابل توجه است از دیدگاه جامعه شناسان ارزش های اجتماعی تنها در صورتی وجود دارند که افرادی وجود داشته باشند که بتوانند اشیاء و اشخاص را ارزشیابی کنند. در این راستا، نقش اجتماعی مهمترین مکانیسمی است که به واسطه آن می توان ارزش ها را توجیه و سمبولیک کرد ،

در ادبیات و فاق کاملی بر سر تعریف مفهوم ارزش وجود ندارد. اغلب برای تعریف ارزش از تعریف کننده هایی نظیر علائق خواست ها، نیازها، تمنیات، رجحان ها، علائق استفاده می شود و تردید وجود دارد که بتوان تعریفی از ارزش ارائه نمود که در برگیرنده تمامی جنبه های معنایی این واژه و هم ریشه های آن باشد که مورد قبول تمامی پژوهشگران واقع شود. دتس و اسکاربرو مفهوم سازی ارزش را مبتنی بر سه پدیده می دانند:

- ۱ - ارزش ها مستقیماً قابل مشاهده نیستند.
- ۲ - ارزش ها با ملاحظات اخلاقی توأم اند.
- ۳ - ارزشها پنداشت هایی از « امر تمنا پذیر » می باشند. (desirable)

ارزش ها مستقل از ارگانیسم های زیستی و محیط اجتماعی عمل نمی کنند. ارزش ها را به عنوان ویژگی های افراد در زمینه

ردپای ارزش‌ها را در همه تئوری‌های مدیریت از کلاسیک‌ها - و حتی پیشتر از آن - گرفته تا نظریه‌های جدید مدیریتی را میتوان مشاهده کرد. ماکس وبر و دیگر نظریه‌پردازان کلاسیک، تلویحاً واقعیتی به نام ارزش‌ها و خواست‌های شخصی افراد را با تاکید بر مجزا دانستن آن از رفتارهای رسمی و اداری پذیرفته‌اند. آنچه در تقسیم‌بندی منابع قدرت از ویر نقل شده است و یا برخی اصول چهارده گانه مدیریت فایویل و حداقل دو اصل از اصول مدیریت علمی تیلور، هریک به نحوی بر پذیرش تفاوت‌ها و ارزش‌های افراد در سازمان گواهی می‌دهند. بدون شک مکتب نئوکلاسیک‌ها، ارتباط بین ارزش‌های افراد و عملکرد آنها در سازمان را مورد تایید قرار داده است و در ادامه نظریه‌های رفتارگرایان و افرادی چون مازلو، هرزبرگ، مک گریگور، ریبارناد، هرسی، بلانچارد ... هریک به نحوی مهر تاییدی بر نفوذ ارزش‌ها در سازمان و عملکرد آن نهاده‌اند. و بعدها با تولد نظریه نوین که ترکیبی از نگرش‌های سیستمی و اقتضا است و با پذیرش عنصر مهمی چون محیط در سیستم مدیریت، تقریباً کمتر تئوری مدیریت می‌توان یافت که مستقیم یا غیرمستقیم مقوله فرهنگ و ارزش‌ها را در سازمان موردنمود توجه قرار نداده باشد. بخصوص تئوری‌های رفتار سازمانی و مدیریت تطبیقی و مدیریت استراتژیک آن چنان نقش ارزش‌ها را پررنگ دیدند که بدون توجه به ارزش‌ها و فرهنگ‌ها هریک از آنان از هویت مستقل دور می‌شوند. در تئوریهای جدیدی همچون مدیریت کیفیت جامع، مدیریت برمبنای هدف، مهندسی ارزش و مهندسی مجدد، نقش فرهنگ و ارزش‌ها محوری تر از گذشته است.

ارزش‌ها در تصمیم‌گیری و خط مشی گذاری

تصمیم‌گیری و خط مشی گذاری از دیگر عناصر سیستم است که عمیقاً تحت تاثیر ارزش‌های جامعه است. علاوه بر تاثیری که از طریق ارزش‌های مدیران، کارکنان و دیگر افراد مرتبط بر فرایند تصمیم‌گیری و خط مشی گذاری به وجود می‌آید، نظام فکری، اخلاقی و ارزشی جامعه نیز به طور مدام بر تصمیمهای مدیران تاثیر می‌گذارند.

ازسوی دیگر، در مرحله شناخت مسئله، چه چیزی را مسئله بدانیم، با کدام اولویت، بازهم متأثر از ارزش‌های محیطی است. سازماندهی که از آن تحت عنوانی وظایف مدیر، اصول مدیریت و نیز گامی از فرایند مدیریت نام برده می‌شود از دیگر زیرسیستم‌هایی است که ارزش‌ها به نحوی بر چگونگی و نتایج آن تاثیر می‌گذارند. تمرکز و عدم تمرکز، پهنا و بلندی هرم سازمان، حیطه نظرات، صفت و ستاد و نحوه ارتباط آنها با هم، میزان پذیرش مشارکت و تقویض اختیار در سازمان مکانیسم‌های ارتباط بین واحدها از جمله مسایلی است که تحت تاثیر ارزش‌های حاکم بر سازمان و داخل سازمان قرار دارند.

بعد جدید مدیریت

بعد جدید مدیریت توجه به خط مشی‌های عمومی است.

در چند دهه گذشته تغییراتی در وظایف مدیران بوجود آمده است و یکی از وظایف جدید تصمیم‌گیری براساس ملاحظات عمومی و مسائل اجتماعی و سیاسی است علاوه بر ملاحظات اقتصادی و فنی سازمان و خط مشی عمومی لازم و ضروری شده است:

۱. بدلیل بوجود آمدن شبیه آشکار و روشن در عملیات سازمان‌ها (تنگ ماهی) که بوسیله رسانه‌ها و امکانات ارتباطی پدید آمده است.
۲. بوجود آمدن شبیه آشکار و روشن در عملیات سازمان‌ها (تنگ ماهی) که بوسیله

ارزش‌ها و مدیریت

اگر مدیریت را یک سیستم بدانیم، حضور ارزشها در زیرسیستم‌های متعدد آن به چشم می‌خورد که به برخی از آنها اشاره می‌شود:

فرهنگ سازمانی به عنوان یکی از مهمترین زیرسیستم‌های مدیریت، بارزترین جایی است که ارزش‌ها در آن رشد می‌کند. با پذیرش این اصل که ارزش‌های مشترک از جمله عناصر فرهنگ سازمانی بوده و به همراه باورها تجلی فرهنگ سازمانی هستند و ارزش‌های اصلی سازمان، که به مقیاس وسیع مورد توجه همگان قرار می‌گیرند، معرف فرهنگ آن سازمان هستند و موازین اخلاقی سازمان، یک سیستم ارزشی هستند که سرلوحه کار اعضا سازمان قرار گرفته است و توجه به اینکه فرهنگ سازمانی سیستمی مرکب از چندین ارزش مشترک است که کارکنان را رهبری می‌کند و اینکه اغلب در کنار روش‌های مدیریت اجرایی، سازمان و نتایج آن را در سطح بالا به منابع انسانی معنکس می‌کند و در صورتی که ارزش‌های سازمانی را ناشی از عوامل متعددی مثل سبل‌ها، ساختار قدرت، ساختار سازمانی، رهبری، داستانها و اسطوره‌ها و سیستم‌های سازمان بدانیم ارتباط متقابل فرهنگ سازمانی و ارزشها و سیستم مدیریت، به خوبی عیان می‌گردد. ادگارشاين می‌گويد: «پارادایم‌های فرهنگی در سازمان شکل می‌گیرند به نحوی که چگونگی فکر و احساس افراد سازمان درباره مسایل و موقعیت‌ها و روابط آنها را مشخص سازد» وی سطوح مختلفی را برای فرهنگ، به عنوان مانیفس است که مصنوعات در سطح اول و ارزشها در سطح دوم قرار می‌گیرند. پیتر دراکر نیز براین باور است که سازمان‌ها باید برای خود معیار و ارزش‌هایی داشته باشند، مردم هم همین طور برای اینکه فرد در سازمان، کارآمد و موثر باشد

، بحران تفوذ ، بحران مشارکت و بحران توزیع و ... چگونه تصمیم گیری کنند.

سیاستگذاری عمومی به عنوان دولت در عمل شاخه ای نوین از علم سیاست است که میان رشته ای بوده و با دانش های آکادمیک مختلف (همچون اقتصاد ، جامعه شناسی ، روانشناسی ، حقوقی و ...) در هم آمیخته است.

قرن بیست و بیست و یکم شاهد پدید آمدن دولت هایی است که دامنه عمل آن بواسطه دخالت های عمومی شان در تمامی عرصه های زندگی روزمره قابل مشاهده است و دولت هایی که از سوی دیگر در مقابل بحران های عمیق حاصل از اشکال مختلف عملکرد خود هستند. در واقع گسترش دخالت های دولت در جامعه مدنی یکی از پدیده های اساسی قرون اخیر است.

سیاستگذاری عمومی زمانی آغاز می شود که یک مقام دولتی یا ملی به کمک یک برنامه عملی هماهنگ در پی تغییر محیط فرهنگی اجتماعی یا اقتصادی باشد. مجموعه ارزش ها و هنگارهای این مرجعیت کلان ، نظامی سلسله مراتبی را می سازد که در یک دوره خاص بر روی تصمیمات اثر گذار است. مطالعات نشان می دهد که محیط تصمیم گیری برآسانس حوزه مورد نظر تغییرات شدیدی می نماید و در برخی موارد بازیگرانی که وارد محیط تصمیم شده اند به بخشی از عملکرد عمومی تبدیل می شوند.

خط مشی گذاری و توجه به محیط بیرونی

هر آنچه را که دولت ها انتخاب می کنند انجام بدھند یا انجام ندهند خط مشی عمومی است امروزه توصیف و تشریح علت ها و پیامدهای فعالیت دولت و ارتقاء اقتصادی سیاسی و نهادها و فرایندهای سیاسی است. درک رفتار سیاسی با بهره گیری از تحقیقات جامعه شناسی ، مردم شناسی و روانشناسی اجتماعی از سالها پیش در اداره حکومتها متداول گشته است و بر مبنای بکارگیری روش جامعه شناختی در سیاستگذاری های حکومتی است، این اعتقاد وجود دارد که اگر ما بتوانیم رفتار انسان و اجتماعات را که از عرف و عادات و فرهنگ و سنت ها و خلق و خو و خصلت های ملی ، قومی و نژادی و ... نشات می گیرد را درک کنیم، زمینه فهم بسیاری از فرآوردهای سیاسی فراهم می شود. همچنین این مطالعات به رهبران سیاسی کمک می کند که دریابند در مسیر توسعه سیاسی و کشور سازی با تنش ها و بحران های اجتماعی مانند بحران هویت ، بحران مشروعيت

۳. منفعت طلبی های سازمانی و عدم توجه به مسئولیت های اجتماعی محکوم به فنا خواهد بود.

۴. پدیدار شدن انتظارات جدید در جوامع امروزی نسبت به چند دهه قبل

۵. توجه به رفاه کلی اجتماعی و اقتصادی کشور توسط سازمانها

۶. استفاده از منابع برای مقاصد و نتایج فرآگیر اجتماعی نه فقط برای منافع محدود شخصی سازمانی و تجاری

۷. توجه به ارزش های والای انسانی و توجه به کیفیت زندگی افراد

۸. توجه به سیستم ارزشی نسبتاً همگن در طول یک دوره زمانی در جامعه و توجه به تغییرات اجتماعی

۹. توجه به چرخه عمر مسائل عمومی و تغییر در انتظارات عمومی

۱۰. توجه به ماهیت مسائل اهداف و نتایج و ماهیت جمعیت های هدف که از طرح خوظ مسی تاثیر می پذیرند.

برخی این بعد جدید مدیریتی را انقلاب دوم مدیریتی می نامند و انقلاب مدیریتی اول در قرن هیجدهم کاملاً اقتصادگرایی ایجاد کرد و این امروزه غالب بودن تفکرات اقتصادی محض رنگ باخته و بای کسب و کار دائمی و پایدار پاره ای جز حرکت در مسیر مسئولیت های اجتماعی نیست.

مدیریت مسائل عمومی برنامه است که سازمان برای افزایش دانش خود از فرآیند خط مشی عمومی و داشتن مشارکتی فعال و اثر بخش در آن به کار می کیرد.

مدیریت مسائل عمومی به دنبال پیش بینی، تشخیص و ارزیابی مسائل عمومی است که به عملکرد سازمانی تاثیرگذار است.

خط مشی عمومی Public policy هر آنچه دولت ها انتخاب می کنند انجام بدھند یا ندهند خط مشی عمومی است. مطالعات مربوط به خط مشی به خاطر توصیف و تشریح علت ها و پیامدهای فعالیت دولت و ارزیابی پیامدهای منتظره بر اجتماع ، تاثیر نیروهای اجتماعی، اقتصادی سیاسی و نهادها و فرایندهای سیاسی است. درک رفتار سیاسی با بهره گیری از تحقیقات جامعه شناسی، مردم شناسی و روانشناسی اجتماعی از سالها پیش در اداره حکومتها متداول گشته است و بر مبنای بکارگیری روش جامعه شناختی در سیاستگذاری های حکومتی است، این اعتقاد وجود دارد که اگر ما بتوانیم رفتار انسان و اجتماعات را که از عرف و عادات و فرهنگ و سنت ها و خلق و خو و خصلت های ملی ، قومی و نژادی و ... نشات می گیرد را درک کنیم، زمینه فهم بسیاری از فرآوردهای سیاسی فراهم می شود. همچنین این مطالعات به رهبران سیاسی کمک می کند که دریابند در مسیر توسعه سیاسی و کشور سازی با تنش ها و بحران های اجتماعی مانند بحران هویت ، بحران مشروعيت

پدید می آورد و این مسائل بایستی توسط خط مشی های عمومی مورد توجه قرار گیرن.

هنگارها و ساخت های اجتماعی و سیاسی هم نتیجه و دستاوردهای فرهنگ هر جامعه هستند و هم سازنده و تشکیل دهنده فرهنگ رابطه تنگاتنگ و پیچیده ای بین فرهنگ و هنگارها و ساخت های اجتماعی و سیاسی وجود دارد. از سوی دیگر در محیط بیرونی یا محیط جهانی امروز حقوق اساس بشر و اعلامیه ها و بیانیه هایی مطرح شده است که حقوق بشر در زندگی ، آزادی ، امنیت فرد ، مساوات در برابر قانون ، آزاد اندیشی ، وجودان و مذهب، برخورداری از حمایت قانون در برابر تجاوز به حریم خصوصی افراد ، خانواده، مسکن ، حق تعلق به ملیت، حق مالکیت و ... که با تفسیرهای گوناگون بر تعامل داخلی فرهنگ و هنگارها و ساخت های اجتماعی و سیاسی جوامع موثر است.

تعقل گرایی در خط مشی

تعقل گرایی در خط مشی به عنوان حداکثر سازی نفع اجتماعی یعنی انتخاب خط مشی های که منجر به منافع ای در جامعه شود که این منافع بیشتر از هزینه ها باشد. به عبارت دیگر عقلایی بودن یعنی تفاوت بین ارزش هایی که بدست می آید با ارزش هایی که قربانی می شود مثبت باشد. تعقل گرایی شامل محاسبه همه ارزش های اجتماعی ، سیاسی و اقتصادی قربانی شده یا به دست آورده شده از طریق خط مشی عمومی است برای انتخاب یک خط مشی عقلایی خط مشی گذاران باید :

۱ - همه ترجیحات ارزشی جامعه و وزن نسبی آنان را بدانند.

منتظره خط مشی های عمومی بر اجتماع در مطالعات مربوط به خط مشی مدنظر قرار دارد.

در نگرش سنتی اکثر تصمیمات سازمان بر پایه منافع اقتصادی مورد سنجش قرار می گرفت و سازمان صرفاً در مقابل خواسته های مشتریان ، اقدامات رقباء و التزامات بازار سرمایه عمل می کرد. اما امروزه مرز میان سازمان و محیط بیرونی مبهم و نامعین است و نقش اجتماعی و سیاسی سازمان مهم شده است و اکثر تصمیمات سازمانی نیازمند ملاحظه دقیق و صریح محیط بیرونی است و عوامل اجتماعی ، سیاسی و اقتصادی بیرونی موثر بر سازمان به شمار می روند محیط بیرونی سازمان محیطی کاملاً با ثبات و قابل پیش بینی نیست و تغییرات بیرونی همچون تغییر ارزش ها و ایدئولوژی های اجتماعی از جمله عوامل موثر بر تصمیمات سازمان به حساب می آید. مسائل عمومی مسائلی است که آحاد مردم را متاثر می سازد و نیازمند نوعی عمل جمعی و یکپارچه است و خط مشی های عمومی را طلب می کند. خط مشی های عمومی از خواسته های محیطی نشات می گیرند، مسائل عمومی یک چرخه عمر دارند.

تغییر در ارزش های جامعه می تواند مسائل عمومی جدیدی را به همراه داشته باشد. تغییر در ارزش ها ممکن است حاصل تغییرات تکنولوژیک ، تغییرات در ترکیب ، آموزش ، تغییر در نمادهای پایه مانند خانواده ، تغییرات اقتصادی ، تغییر در شیوه ارتباطات و اطلاعات جامعه پدید آید. هنگامی که نظام ارزشی همگن در جامعه از بین می رود، تغییرات اجتناب ناپذیر مسائل جدیدی را

ماهnamه جلا :: نیاز اندیشه (۹)

مهارت های نوین برای جهان در حال تکول

منابع :

- ۱ - قرآن و علوم امروز- بنیاد پژوهش‌های قرآنی حوزه و دانشگاه
- ۲ - مباحثی از مدیریت اسلامی - دکتر عبدالله جاسبی-دانشگاه آزاد اسلامی
- ۳ - مدیریت و اداره امور دولتی در اسلام- محمد عبدالله ال بورابی- دکتر هاشم نیکو مرام - دانشگاه آزاد اسلامی
- ۴ - سیاست‌گذاری عمومی - پیر مولیر- نشر دادگستر
- ۵ - تصمیم‌گیری و تعیین خط مشی دولتی - حسن گیوریان...نشر یکان
- ۶ - مدیریت دولتی نوین - آون هیوز - انتشارات مروارید
- ۷ - تئوریهای سازمان- دکتر علی پارسایان....-انتشارات آزنگ
- ۸ - رفتار سازمانی - رابینز- دفتر پژوهش‌های فرهنگی
- ۹ - مبانی استراتژی فرهنگی - دکتر محمدمباقر بابایی-نشر دانشگاه فرماندهی سپاه
- ۱۰ - مدیریت فرهنگ سازمان- ناصر میرسپاسی - انتشارات مروارید
- ۱۱ - ارزش‌های فرهنگی ایرانیان- دفتر طرح‌های ملی
- ۱۲ - مدیریت رفتار سازمانی-هرسی:بلانچارد...-نشر دانشگاه آزاد اسلامی
- ۱۳ - مدیریت در پنهان فرهنگها -شنایدر-دفتر پژوهش‌های فرهنگی
- ۱۴ - نگرش نوین به نظرات سازمان-غلامحسین حیدری...-انتشارات اندیشه
- ۱۵ - فرهنگ شناسی - چنگیز پهلوان-نشر قطره
- ۱۶ - جامعه شناسی قشربنده- ملوین تامین - نشر توپیا
- ۱۷ - نظریه های جامعه شناسی معاصر - جورج ریتز- انتشارات علمی
- ۱۸ - دیگرگونی اجتماعی- رابت اج. لاور- مرکز نشر دانشگاهی
- ۱۹ - جامعه شناسی نظام - دکتر مسعود چلبی- نشر نی
- ۲۰ - مطالعه تطبیقی انقلابها- لورنس کاپلان - علامه طباطبائی
- ۲۱ - روش های سیاست پژوهی - مازراک- ترجمه هوشنگ نایی
- ۲۲ - جامعه شناسی سیاسی - حسین بشیریه - نشر نی
- ۲۳ - نظریه علمی فرهنگ - مالینوفسکس - نشر گام نو
- ۲۴ - نظریه های فرهنگ در قرن بیستم - حسین بشیریه - آینده پویان
- ۲۵ - انقلاب و ارزشها- محسنیان راد- سازمان مدارک انقلاب اسلامی
- ۲۶ - مطالعات فرهنگی - مشیرزاده - آینده پویان
- ۲۷ - روش و بینش در سیاست - علی اصغر کاظمی- وزارت امور خارجه
- ۲۸ - توسعه و تضاد - دکتر فرامرز رفیع پور- شرکت سهامی انتشار
- ۲۹ - جامعه شناسی سیاسی - موریس دووڑه - انتشارات جاویدان
- ۳۰ - مقدمات جامعه شناسی - مارتین آبرو- نشر نی
- ۳۱ - مقاله تحقیقی جایگاه ارزشها در تئوری های مدیریت - سید هاشم هدایتی

۲ - همه بدیل های خط مشی های در دسترس را بدانند.

۳ - همه پیامدهای هر یک از بدیل های خط مشی را بدانند.

۴ - برای هر بدیل خط مشی نسبت منافع به هزینه ها را محاسبه کنند.

۵ - کار آفرین بدیل خط مشی را انتخاب کنند.
باید درک و شناخت کاملی از ارزش‌های اجتماع به عمل آید.

در مدل سیستم ها محیط داخلی و محیط بیرونی به فرآیند خط مشی گذاری تاثیر گذارند .

در محیط داخلی سه عنصر

۱ - جامعه پذیری

۲ - گزینش کارگزاران

۳ - ارتباطات

بطور غیر مستقیم بر خط مشی عمومی اثر می گذارند.

۱ - جامعه پذیری شیوه آشنا شدن کودکان با ارزش ها و نگرش های جامعه خویش است و جامعه پذیری سیاسی بخشی از همین فرآیند است که طی آن نگرش های سیاسی فرد شکل می گیرد. عوامل تاثیرگذار بر جامعه پذیری سیاسی عبارتند از : خانواده ، مدرسه ، رسانه های جمعی ، گروههای ذی نفوذ، احزاب سیاسی تماس های مستقیم با ساختارهای حکومت ، نمادهای مذهبی ، گروه همسانان، طبقه و منزلت اجتماعی ، شغل

۲ - گزینش کارگزاران سیاسی

انتخابات سیاسی و میزان مشارکت مردم به نحوه گزینش کارگزاران سیاسی موثر است.

۳ - نقش ارتباطات در فرآیند خط مشی گذاری

تصمیم‌گیری افراد باید بر پایه اطلاعات درست صورت گیرد. عئم اطمینان در مورد آینده و فقدان اطلاعات در مورد وقایع جاری ، افراد را مجبور خواهد کرد که بدنبال جمع آوری اطلاعات گام بردارند. صحت و سقم اطلاعات دریافتی مردم اندک است و مردم به آنچه دریافت می کنند اکتفا می کنند.

در کلیه مدل های خط مشی گذاری به تاثیر و تعامل بین عوامل گوناگون و خط مشی گذاری توجه میشود و توجه به سیستم ارزشی جامعه و تغییرات اجتماعی کاملا مشهود است. این مطالعات به مدیران کمک خواهد کرد که در مسیر توسعه تمام تصمیمات و فعالیت ها را در چارچوب یک نظام مرتبط اتخاذ نمایند .

در جمع بندي ميتوانيم بگويم که الگوي مدیریت اسلامی نوعی الگوي مدیریتی است که امروزه با عنوان خطمشی گذاري عمومی از آن ياد می شود . به اميد روزیکه بتوانيم از معارف و دانش های اسلامی در امور اجتماعی و اداره امور جامعه استفاده مناسب ببریم.

منبع: مقاله محسن فردو- مقطع دکترای تخصصی مدیریت و

برنامه ریزی امور فرهنگی ۱۳۸۴-

برداشتی از اخلاق مدیریت در قرآن

- عده‌ای خود را می‌بازند و احساس می‌کنند که آسمان به زمین رسیده و ادامه‌ی کار برای آن‌ها سخت و طاقت فرساً گردیده و از کوره به در می‌روند و حتی با تصمیم‌ها و اقدامات عجلانه و غیر کارشناسی کار را بر خود و دیگران مشکل تر می‌کنند. این ها کسانی هستند که سعه‌ی صدر یا شرح صدر یا شرح صدر ندارند. در همین راستا افرادی که شرح صدر ندارند در برابر پیروزی‌ها و موفقیت‌ها نیز تعادل خود را نمی‌توانند حفظ کنند و آن چنان ذوق زده و خوشحال می‌شوند که دست به رفتارهای غیر عادی می‌زنند.

- کسانی که در مواجهه با مشکلات و سختی‌های مدیریتی خود را نمی‌بازند، بر رفتار و اخلاق خود کنترل دارند، تدبیر را از دست نمی‌دهند و بدون توجه به حجم سنگین مشکلات به دنبال راه حل و خروج از مشکلات هستند. اهل شکیبایی و صبر هستند و رفتارهای غیر متعارف از آن‌ها سر نمی‌زند.

اینها آن دسته از مدیرانی هستند که دارای سعه‌ی صدر هستند.

نخستین سرمایه برای یک رهبر انقلابی، سینه‌ی گشاده، حوصله‌ی فراوان، استقامت و شهامت و تحمل بار مشکلات است، و به همین دلیل در حدیثی از امیر المؤمنان علی علیه السلام می‌خوانیم: «*آل الریاسه سعه الصدر*» و سیله رهبری و ریاست سینه‌ی گشاده است.

(نهج البلاغه، حکمت ۱۷۶) به نقل از (تفسیر نمونه ج ۱۳، ص ۱۳۹ و ۱۸۶)

همچنین در تفسیر نمونه جلد ۵ ص ۴۳۶ ذیل آیه ۱۲۵ سوره انعام در معنای شرح صدر این گونه آمده است:

سعه صدر(گشادگی سینه) یکی از موهاب بزرگ و ضيق صدر (تنگی سینه) یکی از کیفرهای الهی شمرده شده است، همان طور که خداوند در مقام بیان یک موهبت عظیم به پیامبر خود می‌گوید: «اللّٰهُ نَسْرٌ لِّكَ صَدْرٌكَ» آیا سینه تو را وسیع و گشاده نساختیم.

و این موضوعی است که با مطالعه در حالات افراد به خوبی مشاهده می‌شود.

بعضی روحشان آن چنان باز و گشاده است که آمادگی برای پذیرش هر واقعیتی- هر چند بزرگ باشد- را دارند اما به عکس بعضی روحشان آن چنان تنگ و محدود است که گویا راهی و جایی برای نفوذ هیچ حقیقتی در آن نیست. افق دید فکری آن‌ها محدود به زندگی روزمره و خواب و خور آن‌ها است، اگر به آن

سعه‌ی صدر سعه‌ی صدر یا شرح صدر یکی از مهم ترین ویژگی‌های مدیریت است که در همین راستا در قرآن نیز به صراحت بر آن تأکید شده است. حضرت موسی وقتی از سوی خداوند رسالت سنگین پیامبری و به دنبال آن دعوت از فرعون به سوی خدا بر عهده اش گذاشته شد، از خداوند چندین درخواست کرد که اولین آن شرح صدر بود:

قالَ رَبِّ اشْرَحْ لِي صَدْرِي
گفت: پروردگار!! سینه ام را [برای تحمل این وظیفه سنگین]
گشاده گردن. (طه ۲۵)

شاید در فارسی بتوان «سینه‌ی فراخ» را ترجمه‌ی آن دانست؛ اما آنچه مهم است معنا و مفهوم این اصطلاح است. شرح صدر یعنی مدیر به نیروی درونی دست پیدا کند که در برابر تمامی عوارض و جوانب، خوشی‌ها و ناخوشی‌های مسؤولیت، کنترل خود را از دست ندهد و از اصول و برنامه‌های مدیریتی خود عدول نماید و به دنبال بهترین راه حل برای مشکلات باشد. به عبارتی مدیریت همراه با انواع مسائل و مشکلات است. در بیشتر موارد وزش بادها در جهت مخالف است. گاه کمبودها، توقعات، مسائل و مشکلات، بحران‌ها، اعتراضات، تبلیغات سوء، کارشکنی‌ها، توطئه‌ها، درگیری‌ها و صدھا مشکلات دیگر آن چنان عرصه را بر مدیر تنگ می‌کند که هیچ راه فراری برای مدیر باقی نمی‌گذارد. در چنین شرایطی مدیران دو دسته می‌شوند:

ماهنهامه جلا :: نیاز اندیشه (۹)

مهارت‌های نوین برای جهان در حال تغییر

ها برسد همه چیز درست است و اگر کمترین تغییری در آن پیدا شود گویا همه چیز تغییر یافته و دنیا خراب شده است.

شرح صدر یعنی برخورداری از ظرفیت بزرگ برای پذیرش بالاترین نعمت‌های معنوی همچون اسلام است.

خداآوند می‌فرماید:

أَفَمَنْ شَرَحَ اللَّهُ صَدْرَهُ لِلإِسْلَامِ فَهُوَ عَلَى نُورٍ مِّنْ رَّبِّهِ فَوَيْلٌ
لِّلْقَاسِيَّةِ قُلُوبُهُمْ مِّنْ ذِكْرِ اللَّهِ أَوْلَئِكَ فِي ضَلَالٍ مُّبِينٍ
آیا کسی که خدا سینه اش را برای [پذیرفتن] اسلام گشاده است، و بهره مند از نوری از سوی پروردگار خویش است [امانند کسی است که سینه اش از پذیرفتن اسلام تنگ است؟] پس وای بر آنان که دل هایشان از یاد کردن خدا سخت است، اینان در گمراهی آشکار هستند. (زمر/۲۲)

نکته زیبایی که در این آیه وجود دارد این است که خداوند در این آیه شرح صدر را برای انسان به عنوان یک نور معرفی کرده است. همان طور که نور در تاریکی راه را به انسان نشان می‌دهد شرح صدر نیز نوعی روشنایی است که حقیقت را برای انسان نمایان می‌کند تا در کژراهه نیافتد.

مدیر باید شرح صدر داشته باشد. شاید تعبیر دریا دلی برای صاحبان سعه‌ی صدر تعبیری بس زیبا باشد. دریا آن قدر پهناور است که با هر سنگی متلاطم نمی‌شود و از کوره به در نمی‌رود. دریا آن قدر ظرفیت بزرگ است که هر شیء بزرگی را در خود جا می‌دهد و از جا هم کنده نمی‌شود. ولی برکه‌ای کوچک با سنگی کوچک متلاطم می‌شود و آرامش خود را از دست می‌دهد.

مدیران دارای شرح صدر مدیران دریا دلی هستند که با بزرگی وجود خود همه‌ی مشکلات را با پنجه‌ی تدبیر حل می‌کنند. انبوه مشکلات را در دل دریایی خود جا می‌دهند و خم به ابرو نمی‌آورند. با تحمل و شکیبایی در آن شرایط سخت، بهترین راه حل‌ها را پیدا می‌کنند.

آن‌ها نمی‌گذارند مشکلات و موانع مسیر آن‌ها در انجام مأموریت‌ها دیچار خلل کند.

هیچ مدیری بدون داشتن سعه‌ی صدر نمی‌تواند در مأموریت خود موفق باشد.

دکتر نصرالله شفیعی

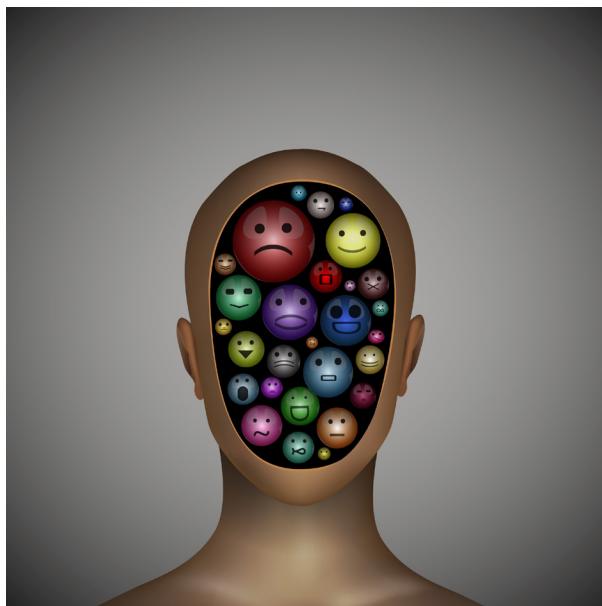

روشی که ما کارمی کنیم

مهم نیست که چقدر سخت تلاش می‌کنید، نمی‌توانید فقط در را باز کنید احساسات خود را کنار گذاشته، و وارد دفتر شوید. با احساس بودن، بخشی از انسان بودن است.

خرافه‌ای فراگیری وجود دارد که می‌گوید احساسات به کار تعلق ندارند، و این اغلب باعث می‌شود که اشتباهاً حرفة‌ای بودن را برابر با رفتار ملايم یا خونسردی بدانیم. اما تحقیقات نشان می‌دهد در لحظاتی که همکاران ما ارائه حرفة‌ای خود را رها می‌کنند، بیشتر تمایل داریم آنچه به ما می‌گویند را باور کنیم. ما به افراد اطرافمان احساس وابستگی می‌کنیم سخت‌تر تلاش می‌کنیم، بهتر عمل می‌کنیم و به طور کلی مهربان‌تر هستیم. پس زمان آن است یاد بگیریم که چگونه احساسات را در محل کار پذیرا باشیم.

حالا، به این معنی نیست که باید ناگهان به کوه آتش احساسات تبدیل شوید. مرزی هست، میان اشتراک‌گذاری که اعتماد را به وجود می‌آورد، و اشتراک‌گذاری بیش از حد که اعتماد را از بین می‌برد. اگر ناگهان اجازه دهید احساساتتان در هنگام کار از کنترل

حمایت بیشتری کنید و شرایط را بهتر درک کنید، ادامه داده و به اشتراک بگذارید. اما اگر هر نوع وقایعه‌ای ایجاد می‌کند، شاید بهتر است از آن دست بکشید.

و در آخر، احساسات همکاران را در نظر بگیرید و مسیری رو به جلو ارائه دهید. اگر همه افراد تیم شما ساعتهای طولانی را سر کار می‌گذرانند، و متوجه می‌شوید یکی از همکارانتان بی‌حال یا مضطرب به نظر می‌رسد، می‌توانید این موضوع را تصدیق کرده و همدلی نشان دهید، سپس سعی کنید کار عملی برای آن‌ها انجام دهید تا بتوانند به کار خود ادامه دهند. و در این صورت، می‌توانید پیشنهاد دهید که پیش مدیر بروید و درخواست کنید که جلسه هفتگی‌تان یک روز به عقب کشیده شود تا هر دو زمان بیشتری برای کار داشته باشید. و نشان می‌دهید که نه تنها به موفقیت آن‌ها، بلکه به رفاهشان هم اهمیت می‌دهید.

وقتی درباره آنچه احساس می‌کنیم می‌توانیم صادق باشیم، و آزادانه ایده‌ها را پیشنهاد دهیم، اشتباه کنیم و لازم نیست آنچه هستیم را پنهان کنیم، به احتمال زیاد مدت طولانی در شرکت خواهیم ماند. همچنین خوشحال‌تر و بهره‌ورتر هستیم.

پس لحظه‌ای در مورد چهره احساسی تان فکر کنید که هر روز به سر کار می‌برید. اگر بیش از حد، به اشتراک می‌گذارید آن را تغییر دهید. و اگر کمی محتاط‌تر هستید، به دنبال لحظاتی بگردید که بتوانید با همکارانتان درد و دل کرده و کمی انتقاد‌پذیر باشید. و این احتمال وجود دارد که تفاوت بزرگی در نحوه واکنش مردم به شما وجود داشته باشد. و انتقاد‌پذیری انتخابی ممکن است به یکی از ارزشمندترین ترفدهای شما تبدیل شود.

TED

Liz Fosslien • Author, illustrator

خارج شود و از آنچه خواسته شده است، اطلاعات بیشتری بدھید، همه اطرافیان خود را ناراحت کرده و همچنین خودتان را تضعیف می‌کنید. به احتمال زیاد، فردی ضعیف یا فاقد آگاهی از خود دیده می‌شود، پس بهتر است که بگویید دیشب حال خوبی نداشته‌اید، لازم نیست به جزئیاتِ ریزی در مورد شام نیمه هضم شده خود هم بپردازید.

طیف گسترده‌ای از احساسات وجود دارد. از یک طرف، افراد بی احساس را داریم، یا آن‌هایی که به سختی در مورد احساسات خود صحبت می‌کنند، و در طرف دیگر، افراد بیش از حد احساسی که به طور مداوم هر چیزی که درونشان هست را به اشتراک می‌گذارند، و هیچ یک از این‌ها برای یک محیط کار سالم، مناسب نیستند.

پس حد تعادل میان این دو رفتار افراطی چیست؟ پاسخ، چیزی به نام انتقاد‌پذیری انتخابی است. انتقاد‌پذیری انتخابی یعنی، حرف خود را راحت بزنید در حالی که سلامتی روانی و استواری خود و همکارانتان را در اولویت قرار می‌دهید. خوشبختانه، همه می‌توانند با تمرین، یاد بگیرند که انتقاد‌پذیر باشند.

این‌ها چهار روش برای شروع است. ابتداء، احساسات خود را علامت‌گذاری کنید بدون اینکه احساساتی شوید. وضعیت‌های بد مسربی هستند، حتی اگر آنچه را احساس می‌کنید به زبان نیاورید، احتمالاً زبان بدنتان یا ابراز احساساتتان، فاش کننده آن هستند. بنابراین اگر دست به سینه یا در حال کوبیدن بر روی صفحه کلید هستید، همکارانتان خواهند فهمید که ناراحت هستید. و اگر چیزی نگویید، فکر می‌کنند که این سکوت، به دلیل رفتار آن‌ها است و نگران می‌شوند. بنابراین اگر نسبت به یک اتفاق غیر کاری واکنش نشان می‌دهید، مثلاً ترافیک، فقط آن را علامت‌گذاری کنید. نیازی نیست که به جزئیات اشاره کنید. می‌توانید چیز ساده‌ای بگویید مانند «من صبح بدی داشتم. که این هیچ ربطی به شما ندارد.» حالا اگر یک اتفاق مرتبط با کار باعث می‌شود که شما احساسات قوی داشته باشید، اینجا باید به شماره ۲ برویم.

سعی کنید نیاز احساسات خود را درک کنید، و به آن نیاز پاسخ بدهید. اگر همه افراد اطراف تان را ناگهان آزاردهنده دیدید، بنشینید و در مورد آن فکر کنید. شاید به این دلیل که مضطرب هستید، عصبانی شده‌اید، و شما مضطرب هستید زیرا نگران رسیدن به یک مهلت مشخص هستید. و در این صورت، می‌توانید به تیم خود روی کرده تا آن نیاز را برطرف کنید و چیزی شبیه به این بگویید، «می‌خواهم مطمئن بشوم همه کارها را پیش از آخرین فرصت انجام می‌دهم. می‌توانید کمک کنید برای انجام این کار برنامه واقع‌بینانه‌ای تنظیم کنم؟» اگر به فکر اشتراک‌گذاری هستید، سعی کنید خود را به جای شخص مقابل قرار دهید. پس اگر آنچه می‌خواهید بگویید کمک می‌کند احساس

مخلوط کردن دانه های قهوه

بودند، تفاوت بگذارند. ولی اگر دو دسته قهوه با فاصله شش هفته کنار هم گذاشته و چشیده می شد، تفاوت ناچیزی قابل تشخیص بود. در واقع آن شرکت، مشتریان را آموزش می داد تا قهوه نامرغوب ترا بپذیرند. رقبای دیگر از این جریان آگاه شدند و برای حفظ سهم بازار خود از آن روش پیروی کردند. ظرف چند سال استانداردهای مصرف کننده امریکایی برای یک فنجان قهوه خوب به شدت تغییر یافت. مدیران کار خود را انجام داده و از پاداش های خود لذت برده بودند. در آن زمان، این روش به عنوان پیروزی هوش و ذکاآت محسوب شد. افول تدریجی ولی پیوسته مصرف سرانه قهوه آغاز شد و رشد این کسب و کار متوقف شد. شرکتی که تمام این ماجرا را آغاز کرده بود، در سودآوری دچار مشکل شد. آن شرکت اینک جزوی از مؤسسه ای عظیم است و همچنان با مشکلاتی در رابطه با قهوه خود دست و پنجه نرم می کند. مصرف کنندگان قهوه های گورمت (gourmet) را کشف کرده اند. ولی نکته جالب اینکه قهوه هایی که امروزه گورمت می نامیم همتراز همان قهوه هایی است که امریکایی ها در دهه ۱۹۴۰ می نوشیدند. نخستین بار که این داستان را شنیدم، مسائل بسیاری برایم روشن شد. چرا یافتن یک فنجان قهوه خوب در ایالات متحده این قدر مشکل بود؟.

من دقیقا در نقطه مقابله یک مشتری وفادار قرار دارم. من اینک یک مشتری مخالف هستم. حتی اگر مجانا هم قهوه ای به من داده شود، من آن را نمی نوشم. چرا باید چیزی را بنوشم که از آن لذتی نمی برم؟

همه شرکت های بو دهنده قهوه، هم تجهیزات پیشرفته ای داشتند و هم دارای افراد بسیار آموزش دیده و متخصص بودند. آن شرکت ها الگوی عملیات پربازده بودند. آنان شدید برای سهم بازار می جنگیدند و به طرزی موقفيت آمیز با بحران های زمان خود مقابله می کردند. ولی در این جریان، کسب و کار خود را نابود کردند، مشتریان وفادار خود را از دست دادند، شاهد افول مصرف سرانه قهوه شدند، و آبروی قهوه امریکایی را از بین برداشتند.

یادم می آید در یک کتاب داستانی از مخلوط کردن دانه های قهوه بود که اشاره به نحوه از دست دادن مشتریان وفادار می کرد. در آنجا آمده بود که:

اگر غایت شما رقابتی شدن، ماندن در کسب و کار و کارتان است، بهبود محصول و خدمات را هدف مشخص و ثابت خود قرار دهید در اوایل دهه ۱۹۵۰، امریکایی هایی که در کار بودند دانه های قهوه بودند با وضعیت نامطلوبی مواجه شدند. قیمت دانه های قهوه به طور قابل توجه ای افزایش یافته بود و آنان با دو انتخاب ناگوار روبرو بودند:

یک انتخاب، این بود که بخشی از افزایش قیمت یا همه آن را جزئی از هزینه های خود بیانگارند و از میزان سود خود بگاهند، و دیگری این بود که افزایش قیمت را به مشتریان خود منتقل کنند و خطر از دست دادن سهم بازار را بپذیرند و احتمالا مشتریان را به سوی نوشیدنی دیگری سوق دهند.

ولی آنان راه سومی را ابداع کردند. کسب و کار کسانی که در کار بودند دانه های قهوه هستند عبارت است از خرید، کهنه کردن، بو دادن و مخلوط کردن دانه های قهوه برای دست یابی به طعم و بوی دلخواه. دانه های قهوه، مانند تمام محصولات کشاورزی، شدید متغیراند. دو دانه می توانند کاملا با هم متفاوت باشند. حتی دانه هایی که در یک زمان از یک درخت چیده شده اند، می توانند متفاوت باشند. دانه ای از بالای درخت که نور بیشتری دریافت کرده است و دانه ای از پایین درخت، دو طعم متفاوت دارند. مخلوط کردن، بخش بسیار مهمی از این فرآیند است. شرکت پیشگام در بو دادن قهوه سعی کرد در فرمول متفاوت را آزمایش کند. آن شرکت دریافت که تغییر تدریجی فرمول و جایگزینی دانه هایی کم کیفیت تر برای مشتری قابل تشخیص نبود. آن شرکت تغییر ترکیب قهوه را آرام آرام شروع کرد. هر دو هفته یک بار، کمی بیشتر از دانه های ارزانتر را جایگزین دانه های قوی تر و گران تر می کرد. اکثر مصرف کنندگان نمی توانستند بین قهوه هایی که به فاصله دو هفته خریداری کرده

راهنمای بیماری‌های روانی

با ساینتولوژیست‌ها ناهم خوردم.

مردی بود به اسم برایان که یک گروه طراز اول از ساینتولوژیست‌ها را اداره می‌کرد که مصممند روانپژوهی را هر جا که هست نابود کنند. اسم او "سی‌سی‌اچ‌آر" است. من به او گفتم، "می‌توانی به من ثابت کنی که روانپژوهی یک دانش‌نامناسب و نمی‌توان به آن اعتماد کرد؟" من به او گفتم، "می‌توانی به من ثابت کنی که روانپژوهی یک دانش‌نامناسب و نمی‌توان به آن اعتماد کرد؟" او گفت، "آره، ما می‌توانیم به تو ثابت کنیم." من گفتم، "چطوری؟" او گفت، "ما تو را به "تو" معرفی می‌کنیم." و من گفتم، "تو" کیه؟" او گفت، "تو" در برادمور است." حالا برادمور، بیمارستان برادمور است. قبلاً به عنوان تیمارستان برادمور برای دیوانگان جانی شناخته می‌شد. این جایی است که قتل‌های زنجیره‌ای را می‌فرستند و کسانی که کنترلی بر خودشان ندارند. و من به برایان گفتم، "تو" چه کار کرده؟" و او گفت، "کاری نکرده او با کسی کتک کاری کرده یا همچین چیزی، و تصمیم گرفت ظاهر به دیوانگی کنه تا از مجازات زندان فرار کنه. اما بیش از حد خوب ظاهر کرد، و حالا در برادمور گیر افتاده و هیچ کس باور نمی‌کنه که او عاقل است. می‌خواهی تا ما ماسعی کنیم تو را به برادمور ببریم تا تو نی را ببینی؟" پس من گفتم، "بله، لطفاً."

پس من سوار قطار برادمور شدم. در اطراف پارک "کمپتون" به طرز غیر قابل کنترل شروع به خمیازه کشیدن کردم. که ظاهراً کاریست که سگها هم وقتی اضطراب دارند می‌کنند - اونا بدون کنترل خمیازه می‌کشنند. و بعد به برادمور رسیدیم. و من را از دروازه، پشت دروازه، پشت دروازه، پشت دروازه، رد کردندا تا به یک آسایشگاه رسیدیم، که جاییست که با بیمارها ملاقات می‌کنید.

شیه یک مسافرخانه‌ی "همپتون" غول‌آسا بود. همه‌جا هلو و کاج و رنگ‌های آرامبخش بود. و تنها رنگ‌های تن، رنگ قرمز دکمه‌های اضطرار است. و بیمارها شروع کردندا به داخل آمدند. اونا همه اضافه وزن داشتند و شلوار راحتی تنشون بود

داستان آغاز می‌شه:

من در خانه‌ی یکی از دوستان بودم، و او روی طاقچه‌اش یک کپی از کتاب راهنمای دی‌اس‌ام داشت که کتاب راهنمای بیماری‌های روانی است. این کتاب تمام بیماری‌های روانی شناخته شده را فهرست می‌کند. و در دهه‌ی ۵۰ یک جزوی خیلی باریک بود. و بعد بزرگتر و بزرگتر شد، و حالا ۳۷۴ صفحه دارد. و امروزه بیماری روانی را فهرست کرده است.

پس من داشتم آن را ورق می‌زدم، و فکر می‌کردم که آیا من بیماری روانی‌ای دارم، و معلوم شد که ۱۲ دارم.

من اختلال اضطراب فراگیر دارم، که مسلمه. اختلال کابوس دارم، در آن دسته قرار می‌گیرید - که اگر شما خواب‌های تکرار شونده دارید که در آنها دنبال می‌شوید یا به شما می‌گن شکست خوردید و تمام در خواب‌های من افرادی من را در خیابون دنبال می‌کنند و می‌گن "تو شکست خوردی".

من مشکل ارتباط والدین - فرزند دارم، که تقصیر پدر و مادرم.

شوحی کردم. شوحی نکردم. شوحی کردم. من بیماری تمارض دارم. و فکر می‌کنم در واقع خیلی نادر است که هم تمارض داشته باشید و هم اختلال اضطراب فراگیر، چون تمارض باعث

می‌شه من خیلی مضطرب بشم.

به هر حال من داشتم در این کتاب می‌گشتم، و فکر می‌کردم که آیا من دیونه‌تر از آن چیزی هستم که خودم می‌دونم. یا شاید درست نباشه که اگر متخصص آموزش دیده نیستم، خودم برای خودم یک بیماری روانی تشخیص بدم. یا شاید درست نباشه که اگر متخصص آموزش دیده نیستم، خودم برای خودم یک بیماری روانی تشخیص بدم.

و یا شاید شغل روانپژوهی تمايل غریبی داره که آنچه اساساً رفتار بینهار انسان‌هاست را به عنوان یک بیماری روانی برچسب بزن. من نمی‌دوننم کدوم از اینها درسته، اما فکر می‌کردم که یه جورایی جالبه. و فکر کردم که شاید باید با یک منتقد روانپژوهی ملاقات کنم و نظر آنها را بپرسم. و این طور شد که

ماهناه جلا :: نیاز اندیشه (۹)

مهارت‌های نوین برای جهان دهان تپه

می‌کشیدم. من ۱۲ سال در برادرم بوده‌ام."

تونی گفت که خیلی سختتره که مردم را قانع کنی که سالمی تا اونها را قانع کنی که دیوانه‌ای. تونی گفت که خیلی سختتره که مردم را قانع کنی که سالمی تا اونها را قانع کنی که دیوانه‌ای. او گفت، "من فکر می‌کردم بهترین راه برای اینکه عادی به نظر بیام اینه که با مردم به طور عادی و راجع به چیزهای عادی صحبت کنم مثلاً فتووال یا برنامه‌های تلویزیون. من مشترک مجله‌ی 'نیو ساینتیست' شدم، و اخیراً مقاله‌ای داشت درباره‌ی اینکه در ارتش ایالات متحده، زنبورها را آموزش می‌دهند تا مواد منفجره را بو کنند. پس من به یک پرستار گفتم، 'می‌دونستی که ارتش ایالات متحده زنبورها را آموزش می‌دهد تا مواد منفجره را بو بکشند؟' وقتی یادداشت‌های پژوهشیم را خوندم، دیدم اونا نوشتن: 'فکر می‌کند زنبورها می‌توانند مواد منفجره را بو کشند.' او گفت، 'می‌دونی، اونا همیشه دنبال سرنخ‌های غیر کلامی برای وضعیت روحی من هستند. او گفت، 'می‌دونی، اونا همیشه دنبال سرنخ‌های غیر کلامی برای وضعیت روحی من هستند.

اما چطور می‌شه مثل یک آدم عاقل نشست؟ چطوری مثل یک‌آدم عاقل پات رو روی پات می‌اندازی؟ اصلاً غیر ممکنه." و وقتی تونی این را به من گفت، من با خودم فکر کردم، "آیا من مثل یک خبرنگار می‌شیم؟ آیا پام رو مثل یک خبرنگار رو پای دیگه می‌اندازم؟"

او گفت، "می‌دونی، 'خفه‌کن استاکول' یک طرف منه و تجاوز کننده‌ی آهنگ 'نک پا در میان لاله‌ها' طرف دیگه‌ی منه. پس من تمایل دارم زیاد توی اتفاق بمونم چون از اینا می‌ترسم. و اونا این رانشانه‌ای از دیوانگی می‌دونند. اونا می‌گن این ثابت می‌کنه که من بی‌تفاوت و خود بزرگ‌بینم." پس فقط در برادرم اگه نخوای با قاتل‌های زنجیره‌ای باشی، نشانه‌ی دیوانگیه. پس فقط در برادرم اگه نخوای با قاتل‌های زنجیره‌ای باشی، نشانه‌ی دیوانگیه. به هر حال او به نظر من کاملاً عادی می‌اوهد. اما من چه می‌دونستم؟

و وقتی رسیدم خونه به دکترش، "آنتونی میدن" ایمیل زدم. من گفتم، "داستان چیه؟" و او گفت، "آره. قبول می‌کنم که تونی تظاهر به دیوانگی کرد تا از مجازات زندان فرار کنه چون توهماتش که خیلی هم کلیشه‌ای بودند از لحظه‌ای که او پا به برادرم گذاشت ناپدید شدند. هر چند، ما او را بررسی کردیم. و ما مشخص کردیم که او یک جامعه‌ستیز است." و در واقع، تظاهر به دیوانگی دقیقاً از کارهای زیرکانه و حیله‌گرانهای است که یک جامعه‌ستیز انجام می‌دهد. این در فهرست هست: زیرک و حیله‌گر. پس تظاهر به اینکه مغزتون مشکل داره گواهی اینه

و کاملاً سربراہ به نظر می‌رسیدند. و برایان ساینتولوژیست در گوش من گفت، "اونا تحت تأثیر دارو هستند،" که به نظر یک ساینتولوژیست شیطانی‌ترین کار دنیاست، ولی به نظر من رسید که فکر خوبیه. (خنده‌ی حاضران)

و بعد برایان گفت، "این تونی است." و یک مرد داشت به داخل می‌آمد. او اضافه وزن نداشت، وضعیت بدنی خوبی داشت. و شلوار راحتی هم نپوشیده بود، او کت و شلوار راه راه پوشیده بود. و دستش را مثل یکی از شرکت‌کنندگان مسابقه‌ی "اپرنتیس" گشوده بود. و دستش را مثل یکی از شرکت‌کنندگان مسابقه‌ی "اپرنتیس" گشوده بود. او شبیه کسی بود که می‌خواهد لباسی بپوشد که من را قانع کنه که او خیلی معقوله.

و او نشست. من گفتم، "خوب، درسته که تو با تظاهر به بیماری راه خودت را به اینجا باز کردی؟" و او گفت، "آره، آره. کاملاً من وقتی ۱۷ سالم بود یک نفر رو کتک زدم. و در زندان منتظر دادگاه بودم، و هم سلوکی ام به من گفت، "می‌دونی باید چی کار کنی؟ تظاهر به دیوانگی کن. به اونا بگو دیوانه‌ای. اونا تو را به یک بیمارستان راحت می‌فرستند. پرستارها برات پیترزا می‌آرن. برای خودت پلی استیشن داری." پس من گفت، "خوب تو چطوری این کار رو کردی؟" او گفت: "من از اونا خواستم که با روانپزشک زندان ملاقات کنم.

و تازگی فیلمی به اسم "تصادف" را دیده بودم در اون آدم‌ها با زدن ماشین به دیوار لذت جنسی می‌گرفتند. پس من به روانپزشک گفتم، 'من از زدن ماشین به دیوار لذت جنسی می‌برم.' و من گفتم، "دیگه چی؟" او گفت، "اوه آره. من به روانپزشک گفتم که می‌خوام زن‌ها را وقتی دارند می‌میرند تماشا کنم، چون اینطور احساس عادی بودن می‌کنم.' که می‌خوام زن‌ها را وقتی دارند می‌میرند تماشا کنم، چون اینطور احساس عادی بودن می‌کنم." من گفت، "این رو از کجا آوردم؟" او گفت، "اوه، از زندگینامه‌ی 'تد باندی' که در کتابخونه‌ی زندان داشتند." او گفت، "اوه، از زندگینامه‌ی 'تد باندی' که در کتابخونه‌ی زندان داشتند."

به هر حال او بیش از حد خوب به دیوانگی تظاهر کرده بود، آنطور که خودش می‌گفت. و اونا به یک بیمارستان راحت نفرستادندش.

به برادرم فرستادندش. و از لحظه‌ای که او به آنجا رسید، او گفت که یک نگاه به آنجا انداخت، درخواست کرد که روانپزشک را ببیند، گفت، "سوءتفاهم وحشتناکی شده. من بیماری روانی ندارم." گفت، "سوءتفاهم وحشتناکی شده. من بیماری روانی ندارم." من گفت، "چند وقته اینجایی؟" او گفت، "خوب، اگه من برای جرم اصلیم به زندان رفته بودم، پنج سال باید حبس

واقعاً جامعه‌ستیزید یا نه؟" و اونا پاسخ ندادند. پس من تاکتیکم رو عوض کردم. به "چین سوآل" دانلپ ایمیل زدم، که استریپر بالرزش دهه‌ی ۹۰ بود. او به تجارتهای ورشکسته می‌آمد و درصد نیروی کار را اخراج می‌کرد و شهرهای آمریکا را به شهر ارواح تبدیل می‌کرد. و من به او ایمیل زدم و گفتم، "من فکر می‌کنم شما ممکن‌یک ناهنجاری مغزی خیلی خاص داشته باشید که شما را آدم خاصی می‌کند که به روح شکارگر و نترس علاقه دارد.

می‌تونم بیام و با شما در مورد ناهنجاری مغزی خاصتون مصاحبه کنم؟" می‌تونم بیام و با شما در مورد ناهنجاری مغزی خاصتون مصاحبه کنم؟" او گفت، "بیا به خونه‌ام."

پس من به عمارت بزرگ ال دانلپ در فلوریدا رفتم که با مجسمه‌های حیوانات شکاری پر شده بود. شیر و بیر اونجا بود. او من را از با غچه رد کرد. عقاب و شاهین بود. او به من می‌گفت، "اونجا کوسه هست." او این را با حالت کمتر زنانه‌ای گفت.

"کوسه‌ها و ببرهای بیشتری هم هست." مثل نارنیا بود. و بعد ما به آشپزخونه‌اش رفتیم. حالا ال دانلپ می‌آمد تا شرکت‌های در حال ورشکستگی را نجات بدی. او ۳۰ درصد نیروی کار را می‌بست. و اغلب مردم را به آتش شوختی می‌بست. مثلاً، یک داستان معرف در مورد او اینه که، شخصی پیش او آمد و گفت، "من همین الان برای خودم یک ماشین نو خریدم." و او گفت، "ممکنه شما یک ماشین نو داشته باشید، اما من بهت می‌گم چی ندارید، شغل."

خوب در آشپزخانه‌ش - او با همسرش جودی اونجا ایستاده بود، و محافظ شخصی ش "شان" - و من گفتم، "یادت می‌داد که در ایمیل گفتم که ممکن‌یک ناهنجاری مغزی خاص داشته باشی که تو رو تبدیل به آدم خاصی می‌کنه؟" او گفت، "آره، نظریه‌ی شگفت‌انگیزیه. مثل استار ترک' می‌مونه. شما به جایی می‌روید که هیچ انسانی قبل نرفته." من گفتم، "خوب، بعضی از روانپژشک‌ها ممکن‌بگن که این یعنی شما ..." (زیرلپ حرف می‌زند) (خنده‌ی حاضران) و او گفت، "چی؟" و من گفتم، "جامعه‌ستیز هستید." من گفتم، "من در جیم یک فهرست از ویژگی‌های جامعه‌ستیزها دارم. می‌تونم اونها را با شما بررسی کنم؟"

و برخلاف میل باطنی‌اش، برایش جالب شده بود، و گفت، "خیلی خوب، ادامه بده." من گفتم، "خوب، خودبزرگ‌بینی." که باید بگم، به سختی می‌تونست حاشا کنه چون زیر یک نقاشی رنگ و رونغن غول‌آسا از خودش ایستاده بود. (خنده‌ی حاضران) او گفت، "خوب، باید به خودت باور داشته باشی!" من گفتم، "حیله‌گر." او گفت، "اینکه رهبریه."

که مغزتون مشکل پیدا کرده. و من با متخصص‌های دیگری هم صحبت کردم، و اونا گفتند کت راه راه - جامعه‌ستیز سنتی. با موارد یک و دوی فهرست می‌خونه - تربیانی، فریبندگی سطحی و حس خود بزرگ بینی. من گفتم، "خوب، چون او نمی‌خواهد با بقیه‌ی بیمارها رفت و آمد کنه؟" جامعه‌ستیز سنتی - با خودبزرگ‌بینی و نداشتن همدردی می‌خونه. پس همه‌ی اون چیزهایی که عادی‌ترین‌ها در مورد تونی به نظر می‌آمدند طبق نظر دکترش، گواه این بودند که او به شکل جدیدی دیوانه است. او یک جامعه‌ستیز بود.

و دکترش به من گفت، "اگر می‌خواهی بیشتر راجع به جامعه‌ستیزها بدونی، می‌تونی به یک کلاس تشخیص جامعه‌ستیزها بری که به وسیله‌ی 'ریت هیر' راهاندازی شده که فهرست نشانه‌های جامعه‌ستیزها را نوشته." پس من رفتم. من به کلاس تشخیص جامعه‌ستیزها رفتم، و الان یک جامعه‌ستیز شناس باید بگم، به شدت ماهر، مجاز هستم.

خوب این هم آمارش: ۱ در صد از مردم عادی جامعه‌ستیزند. پس ۱۵۰۰ نفر در این اتاق حضور دارند. ۱۵ نفر شما جامعه‌ستیز هستید. هر چند این عدد برای مدیران و رهبران تجارتخانه‌ها به ۴ درصد می‌رسه. هر چند این عدد برای مدیران و رهبران تجارتخانه‌ها به ۴ درصد می‌رسه. پس من فکر می‌کنم شناس زیادی وجود داره که ۳۰ تا ۴۰ جامعه‌ستیز در این اتاق باشند. تا آخر شب ممکنه کشتار بشه.

هیر گفت که دلیلش اینه که سرمایه‌داری در ظالم‌ترین حالت‌ش به رفتار جامعه‌ستیزانه پاداش می‌دهد. هیر گفت که دلیلش اینه که سرمایه‌داری در ظالم‌ترین حالت‌ش به رفتار جامعه‌ستیزانه پاداش می‌دهد.

حس همدردی نداشتن، تر زبانی، زیرکی، حیله‌گری. در واقع، شاید سرمایه‌داری در بی‌وجدان‌ترین حالت‌ش جلوه‌ی مادی جامعه‌ستیزی باشه. در واقع، شاید سرمایه‌داری در بی‌وجدان‌ترین حالت‌ش جلوه‌ی مادی جامعه‌ستیزی باشه. مثل شکلی از جامعه‌ستیزی است که آمده‌ی تا ما را متأثر کند. هیر به شکلی از جامعه‌ستیزی است که آمده‌ی تا ما را متأثر کند. و هیر به من گفت، "می‌دونی چیه؟ اون مرد توی برادرم رو فراموش کن که معلوم نیست تظاهر به دیوانگی کرده یا نه. مهم نیست. این داستان بزرگی نیست. او گفت: "داستان بزرگ جامعه‌ستیزی صنفی است. برو و با جامعه‌ستیزهای صنفی مصاحبه کن."

پس من یه تلاشی کردم. من به آدم‌های "ازران" (شرکت ورشکسته نفتی آمریکایی) نوشتم. گفتم، "می‌تونم بیام و با شما در زندان مصاحبه کنم تا ببینم آیا واقعاً جامعه‌ستیزید یا نه؟" گفتم، "می‌تونم بیام و با شما در زندان مصاحبه کنم تا ببینم آیا

ماهnamه جلا :: نیاز اندیشه (۹)

مهارت‌های نوین برای جهان دهان تهول

نیستم." او گفت، "می‌دونی چیه، یکی از موارد توی فهرست عدم پشمیانیه، مورد دیگه‌ی فهرست زیرک و حیله‌گره. پس وقتی به اونا می‌گی از حرمت پشمیانی، اونا می‌گن، این نمونه‌ی بارز یک جامعه‌ستیزه که با زیرکی بگه احساس پشمیانی می‌کنه وقتی این طور نیست. مثل جادوگری می‌مونه. همه‌چیز رو وارونه می‌کنند." او گفت، "من به زودی یه دادگاه دارم. میای؟" من گفتم باشه.

پس من به دادگاهش رفتم. و بعد از چهارده سال در برآدمور، اونا گذاشتند او بره. اونا تصمیم گرفتند که او نباید بدون دلیل نگه داشته بشه چون در یک فهرست امتیاز بالایی می‌گیره که ممکنه به این معنی باشه که احتمال بیشتری از میانگین داره که جرمش را تکرار کنه. پس گذاشتند بره. و بیرون در راهرو او به من گفت، "می‌دونی چیه جان؟" همه یه کمی جامعه‌ستیزند." او گفت، "تو هستی، من هستم. خوب و اضحو که من هستم." من گفتم، "حالا چی کار می‌کنی؟" او گفت، "می‌رم به بلژیک چون زنی که دوست دارم اونجاست. اما ازدواج کرده، پس باید یه کاری کنم که از شوهرش جدا بشه."

به هر حال، این دو سال پیش بود، و کتاب من در اینجا تموم شد. و برای ۲۰ ماه همه‌چیز خوب بود. اتفاق بدی نیوفتد. او با دختری در بیرون لندن زندگی می‌کرد. او بر اساس حرف برايان ساینتولوژیست، داشت جبران زمان از دست رفته را می‌کرد - که می‌دونم شوم به نظر می‌یاد، اما الزاماً شوم نیست. متأسفانه، بعد از ۲۰ ماه، برای یک ماه به زندان برگشت.

در یک بار وارد یک زد و خورد شد، اون طور که خودش می‌گه - و برای یک ماه باز به زندان افتاد، که می‌دونم بدی، اما یک ماه یعنی که این زد و خورد هر چه بود، خیلی بد نبوده.

و بعد او به من تلفن کرد. و می‌دونید چیه، من فکر می‌کنم بیرون آمدن تونی درست بود. چون شما نباید مردم را با دیوانه‌وارترین لبه‌های شخصیت‌شان تعریف کنید. و تونی چیزی است به نام نیمه جامعه‌ستیز.

او در منطقه‌ای خاکستری است در دنیایی که منطقه‌های خاکستری را دوست نداره. اما مناطق خاکستری جاهایی است که پیچیدگی پیدا می‌شه، این جایی است که انسانیت پیدا می‌شه و جایی است که حقیقت پیدا می‌شه. و تونی به من گفت، "جان، می‌تونم برات در یک بار نوشیدنی بخرم؟ فقط می‌خوام برای همه‌ی کارهایی که برام کردی ازت تشکر کنم."

و من نرفتم. اگر شما بودید چه کار می‌کردید؟

TED
Jon Ronson • Writer, filmmaker

و من گفتم، "احساسات سطحی: ناتوانی در تجربه‌ی گستره‌ای از احساسات." او گفت، "کی دلش می‌خواهد زیر بار احساسات احمقانه بره؟" پس او در فهرست جامعه‌ستیزها پایین می‌رفت، و اساساً اون رو به "کی پنیر من را جابجا کرد؟" (کتابی در مورد تجارت) تبدیل کرد.

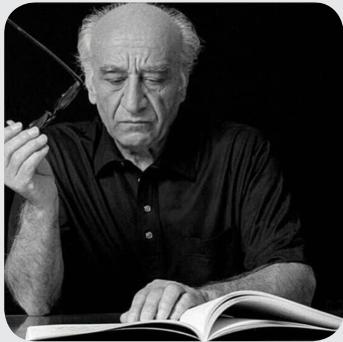
اما من متوجه شدم که روزی که من با ال دانلب بودم اتفاقی افتاد. هر وقت او چیزی به من می‌گفت که یه جورایی عادی بود - مثلاً او با بزهکاری نوجوانان مخالف بود.

او گفت در "وست پوینت" قبولشده، و اونا بزهکارها را به وست پوینت راه نمی‌دن. او به بسیار از ازدواج‌های کوتاه مدت نه گفت بود. او تنها دو بار ازدواج کرده بود. به تصدیق خودش، همسر اولش در ورقه‌های طلاق نقل کرده بود که ال او را با چاقو تهدید کرده است. و او گفت که همیشه کنجکاو بوده بداند گوشت انسان چه مزه‌ای داره، اما مردم در ازدواج‌های بد و در وسط دعوا حرف‌های احمقانه به هم می‌زنند و ازدواج دومش ۴۱ سال دوام آورده بود. پس هر وقت که چیزی به من می‌گفت که یه جورایی به نظرم غیر جامعه‌ستیزانه می‌آمد، با خودم فکر می‌کردم، خوب من این رو تو کتابم نمی‌آرم. و بعد من فهمیدم که جامعه‌ستیز شناس شدن من رو یکم جامعه‌ستیز کرده. و بعد من فهمیدم که جامعه‌ستیز شناس شدن من رو یکم جامعه‌ستیز کرده. چون من می‌خواستم هر طور شده او را در جعبه‌ای با برچسب جامعه‌ستیز قرار بدم. من می‌خواستم او را با دیوانه‌وارترین لبه‌های شخصیتش تعريف کنم.

و فهمیدم، آه خدای من. این کاریه که من برای ۲۰ سال انجام می‌دادم. این کاریه که تمام خبرنگارها انجام میدن. ما دفترچه یادداشت‌هایمان رو دستمنون می‌گیریم و به اطراف دنیا سفر می‌کنیم، و منتظر جواهرها می‌شیم.

و جواهرها همیشه خارجی‌ترین جنبه‌های شخصیت فرد مصاحبه شونده هستند. و جواهرها همیشه خارجی‌ترین جنبه‌های شخصیت فرد مصاحبه شونده هستند. و ما آنها را مثل راهب‌های قرون وسطایی به هم می‌دوزیم. و می‌گذاریم چیزای عادی روی زمین بموئند. در این کشور بیماری‌های روانی بیش از اونچه که هستند تشخیص داده می‌شوند. دوقطبی کودک - بچه‌هایی به کوچکی ۴ سال برچسب دوقطبی بودن می‌خورند دوقطبی کودک - بچه‌هایی به کوچکی ۴ سال برچسب دوقطبی بودن می‌خورند چون فوران‌های کج خلقی دارند، که در فهرست دوقطبی به اونا امتیاز بالایی می‌دهد.

وقتی من به لندن برگشتم، تونی به من تلفن کرد. او گفت، "چرا تلفن‌های من را جواب نمی‌دادی؟" من گفتم، "خوب آخه اونا می‌گن تو جامعه‌ستیزی." و او گفت، "من جامعه‌ستیز

نگاه دیگری به مکتب فرامرز پایور

دکتر مسیح افقه

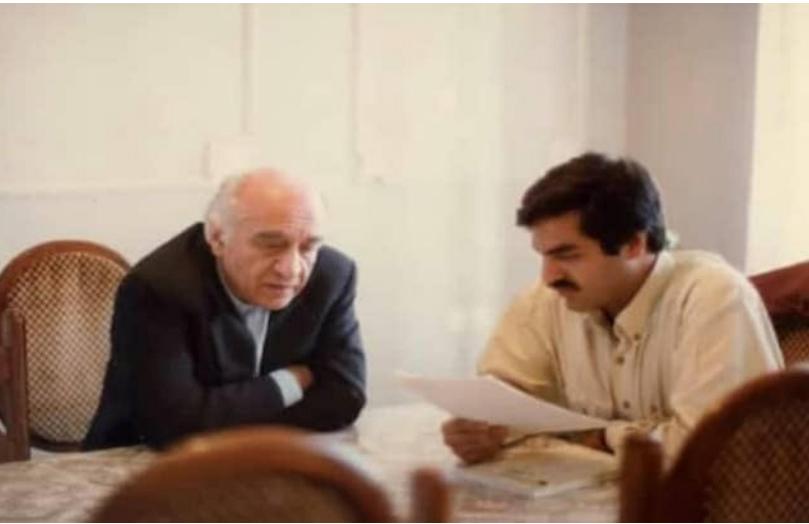
آن ابداع خود استاد صبا است و همین طور هم هست و خود نگارنده هم چندین بار در جاهایی از خود استاد پایور شنیدم که چهار مضراب‌هایی که صبا ابداع کرده مخصوصاً در آوازهای دستگاه شور کاملاً ابداعات خودش بوده و در زمان خودش از مشکل‌ترین قطعات بوده است (چهار مضراب‌های افشاری و دشتی)، اما در ادامه مکتب سنتور ایران مشاهده می‌شود که بر اساس پایه‌های مورد اشاره، پایور قطعاتی را ساخته که مضراب‌های آن پیچیده تر از نسل قبلی خودش یعنی از آنچه که صبا نوشته بوده هست (پایور ۱۳۷۸) و به دلیل این که استفاده و کاربرد مضراب چپ در سنتور پایور فوق العاده زیاد است. در این قطعات فرامرز پایور در حقیقت از مضراب‌های چپ یه میزان قابل توجهی استفاده کرده و کاربرد آنرا در نوازنده‌ی به مراتب بیش از اسلاف خود در نوازنده‌ی سنتور منعکس کرده است. در بسیاری از قطعات و آوازهایی که در گوشه‌های موسیقی ایرانی ساخته و پرداخته و در ردیف‌های خودش منعکس کرده چنین بنظر می‌آید که پایور در حقیقت دو مضراب راست دارد. باید به این نکته توجه کرد که استاد فقید دکتر داریوش صفوی که ایشان هم تا حدی از شاگردان صبا بوده اشاره می‌کند سنتور سازی است که عموماً با مضراب راست نواخته می‌شود بنا بر این از گذشته باید به این مسئله توجه کرد که ظاهرا نوازنده چپ دست در نوازنده‌گان سنتور وجود نداشته و عموماً همه ی نوازنده‌گان قدیم سنتور ایران راست دست بودند بیش سید عارفی که استاد بزرگ سازسازی است و خودش سال‌ها شاگرد فرامرز پایور بوده اعتقاد دارد که اصلاً سنتور برای راست‌دست‌ها است و در چپ‌دست اصلاً معنی ندارد (عارفی ۱۳۸۵).

در هر صورت آشکارا مشاهده می‌گردد که فرامرز پایور طوری از مضراب چپ در مکتب سنتور خودش استفاده می‌کنه که دقیقاً همان کاربری‌هایی که در ردیف موسیقی کلاسیک ایرانی و یا به شکل عرف و سنت در بین نوازنده‌گان راست‌دست وجود دارد در مضراب چپ او هم شنیده می‌شود چه از نظر آکسان بندی و چه از نظر چابکی. مثال‌های متعددی در این زمینه در آثار پایور دیده می‌شود که مبین واقعیت مورد اشاره است. مثال‌هایی

صحبت در مردم مکتب استاد فرامرز پایور دارای ابعاد متعددی است یعنی باید اشاره داشت که افراد مختلفی در این زمینه صحبت کرده اند، خود من هم مطالب متعددی در تحلیل آثار ایشان نوشته‌ام و در حال حاضر کتابی هم در دست است که نتیجه کارهای متعددی که بر روی در قالب پایان‌نامه‌هایی که دانشجویان تحت نظر و راهنمایی خود من کار کرده‌اند و مقالات و سخنرانی‌های زیادی مستخرج شده که در آن مجموعه قرار می‌گیرد اما این نکته که می‌خواهم در مورد آن صحبت کنم یکی از بزرگ‌ترین مواردی است که اصولاً به مکتب سنتور پایور مربوط بوده و اعتقاد من بر این هست که مکتب پایور تنها اختصاص به سنتور ندارد و جنبه‌های دیگری را هم در بر می‌گیرد.

به همین‌جهت به آن نیز در جای خودش اشاره خواهیم کرد و اما به‌هرحال در این مجال بیشتر پیش‌منون این بخش از مکتب فرامرز پایور بیشتر صحبت خواهد شد که به سنتور برمی‌گردد. یکی از نکات بسیار اساسی که باید به آن توجه کرد و در کارهای او مشاهده می‌شود و به نظر می‌آید که شاید از ابتدا فرامرز پایور حتی در دوران جوانی و میان‌سالی خودش آثار بسیار ارزش‌هایی برای موسیقی ایران خلق کرده که در قالب چهار مضراب‌ها، پیش‌درآمدیها، مقدمات و رنگ‌های متعدد وجود دارد و در حقیقت یک دستور زبان در آرایه‌ی مضراب ابداع کرده که باید به آن توجه بسیار داشت. البته من در قالب برخی از سخنرانی‌ها در مجمع مختلف تخصصی که در مورد مکتب سنتور فرامرز پایور صحبت کرده ام به تفضیل مطالی را ارایه داشته‌ام. یکی از مهم‌ترین مواردی که باید در مورد سنتور پایور صحبت کرد در مورد آرایه‌ی مضراب است. البته سنتور سازی است که با دو مضراب نواخته می‌شود و اگر ردیف‌های سنتور استاد صبا را مورد تحلیل و بررسی قرار دهیم متوجه خواهیم شد که به‌هرحال مضراب‌هایی که خود صبا هم از علی اکبرخان شاهی استاد خودش یاد گرفته در این ردیف مشاهده می‌شود. احتمالاً این آرایه‌ی مضراب به دوران گذشته سنتور (سنتور دروده قاجاریه) بازگشت می‌کند. مهدی ستایشگر (۱۳۷۰) اشاره می‌کند که برخی از چهار مضراب‌هایی که صبا در ردیف خود نوشته دارای پایه‌هایی است که مضراب‌های

فرامرز پایور تنوع مضراب در نوازنده‌گی وجود دارد و این تنوع مضراب باعث می‌شود که صدا دهی سنتور با استفاده از مضراب های مختلف اصولاً از یکنواختی خارج شود. تجزیه و تحلیل این توای های مضراب هم از نقطه محتوا و هم از نظر تکنیک نوازنده‌گی کاملاً به شکلی برجسته در صدا دهی ساز تغییراتی ایجاد می‌کند. این گونه تغییرات در حقیقت منبعی هستند برای ابتکارات بعدی در نوازنده‌گی سنتور که شکل تنوع در توالی مضراب ها استفاده از تکیه ها در مضراب های مختلف بدست آورده است. نه تنها تحت هیچ عنوان نمی‌توان تصور کرد که او تصادفاً این توالی ها را ابداع کرده است، بلکه با اطمینان خاطر می‌توان گفت وی از این جهت روی مضراب ها وقت زیادی را صرف کرده است و یک تفکر فزاینده‌ای بر روی مضراب‌های سنتور داشته و تلاش کرده که از تمام قابلیت‌هایی که در مورد آرایه‌ی مضراب و توالی مضراب های راست و چپ وجود دارد استفاده کند. نگارنده قویاً معتقد است که بدست آوردن چنین قابلیت های گویایی در نوازنده‌گی سنتور به اشراف او بر کل محتوى موسیقی ایران در ردیف های معتبر دستگاهی (ردیف موسی معروفی، ردیف های ویلن و سنتور

صبا، ردیف عبدالله دوامی و.....) بوده و افزون بر آن به تکنیک سازهای دیگر ایرانی کاملاً مشرف بوده که قطع یقین از مشخصه های یک موسیقیدان جامع است. اشاره به یک نمونه دیگر از آثار وی در بکار گیری توالی مضراب در نظام جمله بندی تا حد زیادی آنچه بدان اشاره شد را واضح می‌بخشد بدین ترتیب که در مثنوی دشتی و دوره عالی او وجود دارد (در فراز پایانی مثنوی مورد اشاره). البته باز از نمونه‌های بسیار زیادی شبیه به این در دوره‌ی عالی مشاهده می‌شود. مجموعه این نشانه ها بیانگر آن است که فرامرز پایور شنیده های بسیاری در حوزه موسیقی دستگاهی داشته و ساز استادان متعددی را مستقیماً شنیده است و در عین حال ادراک بسیار عمیق از شنیده های خود نیز داشته است. مقایسه نوازنده‌گی سنتور وی با نوازنده‌گی سنتور نوازان پیش

از آنچه بدان اشاره شد در قطعاتی مثل مثلاً چهارمضراب بیداد در سی قطعه، چهارمضراب رضوی در شور، چهارمضراب ماهور در سی قطعه، چهارمضراب عراق در قطعات موسیقی مجلسی، چهارمضراب زابل در ردیف دوره عالی کاملاً مشهود است. ملاحظه می‌شود که فرامرز پایور از مضراب چپ به شکلی استفاده می‌کند که گویا این مضراب ها هم مضراب راست هستند یعنی آنچه که در بسیاری از شیوه‌های نوازنده‌گی بسیار سخت است و در عین حال بر پایه مضراب کلاسیک موسیقی ایرانی است از نظر مهندسی ملودی پردازی در سنتور بسیار سخت نوشته شده است و او قادر بوده که نه تنها به این شکل در مورد آرایه‌های مضراب فکر کند بلکه به خوبی و سادگی اجرا می‌کرده و نشان دهنده‌ی این است که پایور به عنوان یک استاد سنتور خیلی روی این مضراب ها کار زیادی را انجام داده است و البته در مکتب خودش هم قرار دارد که تکنیک نوازنده‌گی خودش را هم به مخاطبینی که مستقیماً از او یاد گرفتند و شاگردانش و هم کسانی که به شکل غیرمستقیم با او کار کرده اند نشان دهد و توجه آن‌ها را به این نکته جلب بکند که مضراب چپ هم به اندازه‌ای مضراب راست می‌تواند کاربری داشته باشد. البته این موضوع در قطعات و در آرایه‌هایی مضراب هایی که در چهارمضراب‌ها و پیش درآمد ها و رنگ‌ها هست به وضوح دیده می‌شود و مخصوصاً زمانی بیشتر خودش را نشان می‌دهد که در سیستم جمله‌پردازی، تغییر پوزیسیون در سنتور اتفاق می‌افتد. بدین ترتیب اجرای قطعات ساخته و پرداخته وی عملاً بسیار مشکل می‌گردد. از بهترین نمونه‌های این توالی های مضراب هاب راست و چپ، یکی از جملاتی هست که پایور در چهارمضراب بیداد خودش در اواخر چهارمضراب استفاده کرده و مضراب هایی که با یک آرایه مشخص هستند مثلاً یک چپ و دو تا راست یکباره تغییر پیدا می‌کنند و این تغییر پوزیسیون روی خصوصاً در اجرای ضبط شده از فرامرز پایور تشخیص تغییر آرایه مضراب بسیار مشکل خواهد بود.

بخش دیگری که باز به آرایه‌های مضراب برمی‌گردد، مضراب‌های ابتکاری و همچنین بر پایه نظامهای قدیمی سنتور نوازی گذشته است که مخصوصاً پایور آن را در دوره‌ی عالی سنتور خودش که در چپ کوک نوشته است (پایور ۱۳۶۷). خود او هم البته در ردیف دوره عالی به صراحت اشاره‌ای می‌کند که مضراب های جدیدی را استفاده کرده‌ام که شاگردان آن را یاد بگیرند و بتوانند در نوازنده‌گی خودشان به کار ببرند. شاید بهترین مثالی که در این زمینه بشود مطرح کرد گوشش شکسته در بیات ترک هست که با تنوع بسیار قابل توجهی از مضراب های متعدد استفاده شده است که همه‌ی آنها تحریرهایی هستند که پایور در این گوشش استفاده کرده و البته در بخش های دیگر همین دوره نیز از آن استفاده نموده است. و این نشان می‌دهد که چقدر در نوازنده‌گی

که نوشته مثل چهار مضراب هایی که در دوره عالی، چهار مضراب هایی که در سی قطعه یا کتاب قطعات مجلسی و یا دیگر قطعات که ایشان در کتب دیگر نوشته است. مقایسه قطعات نگاشته شده در آثار وی با نسل‌های گذشته سنتور و حتی با هم نسل های خودش، منعکس کننده یک واقعیت دیگر است. این مهم نشانده‌نده آن است که مضراب، مضراب سنتور است بدین معنی که تکنیک کلاسیک مضراب سنتور استفاده شده و صدای هیچ سازی را تقلید نکرده است در عین حال خیلی بدیع و نو و دارای ابتكارات بسیار زیاد می باشد به قدری که استفاده وی از تکنیک ساده گذشته (بی آنکه مقایسه فنی انجام شود) اصل محتوى را مخدوش ننموده است.

یکی از مهمترین شاخهای آرایه مضراب در مکتب فرامرز پایور در ترانش قطعاتی یا گوشه‌هایی است که اصالتا برای ساز سنتور ساخته نشده اند. وی در ترانش گوشه‌هایی که شاید در ردیف استاد صبا هم نبوده، ساز سنتور که بیشتر انعکاس آن مخصوصاً در دوره عالی هست او یک بار به شکل شفاهای اشاره کرد که این آخرین تحقیق من بوده است. پایور در ترانش ها دقیقاً داشته در آثاری که از ضبط شده های وی وجود دارد و آثار ویلن صبا را اجرا کرده می توان درک کرد که به ساز شناسی از مبدأ کاملاً مسلط بوده است. کاملاً واضح است که تسلط او همانقدر بر مکتب ویلن ایرانی است که بر مکتب سنتور. پر واضح است که در ترانش آثار از یک ساز کششی مثل ویلن تا این حد موفق بوده است. او در برگردان قطعات از یک ساز به ساز دیگر یک بافت

از او خصوصاً حبیب سماعی و یا حتی علی اکبرشاهی (استاد سنتور ابوالحسن صبا) نمایانگر آن است که چنین آرایه هایی در مضراب قدیم سنتور بدین وضوح شنیده نمی شود. پس احتمالاً منشا برخی از این ابتکارات را باید در ادبیات سازهای دیگر ایران جستجو کرد. این توالی مضراب های به وجودآمده معطوف اجتهاد فرامرز پایور در موسیقی ایران، بوغ ذاتی و منابع اصیل در موسیقی ایران است. نتیجه این بیان در نوازنده‌گی مکتب او یک بلاغت در سنتور است که او آن را ایجاد نموده به قسمی که شنونده خصوصاً متخصص مطالب مکتب وی را گوش می کند بی خواهد برد که فرامرز پایور پل ارتباطی بین گذشته و حوزه نوآوری در موسیقی ایران است. این حد و مرز بین گذشته و ابداعات از یک سو دشوار و از سوی دیگر قابل تشخیص است. گوش های آشنا با ردیف‌های ساز سنتور به خصوص با ردیف‌های استاد صبا آشنایی و با قطعات یا شیوه نواختن حبیب سماعی آشنايی دقیقاً متوجه خواهند بود که مرزهای ابداعات در آرایه مضراب های قطعات ضربی و گوشه های موسیقی نوشته شده در هر دو سنتور فرامرز پایور (خصوصاً دوره عالی) چگونه افق جدیدی را در مجموع با حفظ اصالت های موسیقی ایران ایجاد نموده است. در مجموع برداشت های عمیق از روایات معتبر ردیف های ساز و آواز ایرانی از یک سو و همچنین ادراک ساز نسل های جدید به قطعات انگیزه دهنده توامان توانایی های قابل توجهی را به نظام مضراب نوازی های ساز سنتور داده است. بنظر می رسد که پایور با ایجاد چنین سیستمی در نوازنده‌گی سنتور همانند علینقی وزیری یک فرهنگ در مسیر فراگیری این ساز در مکتب خود ایجاد کرده است. بخشی از این فرهنگ توجه او را به صدا دهی ساز سنتورنشان می دهد (افقه ۱۳۸۸)، بخشی دیگر آن است که مهارت عملی نوازنده یه سادگی بست نمی آید، که باید اذعان داشت که بخش ادراکی برآیند واقعی این حوزه فرهنگی مورد اشاره است.

باید به این واقعیت گریز ناپذیر را بیان نمود که سنتور در بین سازهای ملودیک موسیقی ایران تنها سازی است که به طور مستقیم با دست لمس نمی شود. در سازهایی مثل نی، کمانچه، تار، سه‌تار و عود یک دست کاملاً ساز را به شکل مستقیم لمس می کند و تولید صوت از طریق دست دیگری حالا یا به شکل استفاده از آرشه یا مضراب اتفاق می افتد در حالیکه سنتور تنها سازی است که صدا دهی آن و به وسیله دو تا مضراب صورت می گیرد بدون که مستقیماً لمس بشود. بنابراین بیان حالات موسیقی ایران با پرهیز از تکرار در شیوه صدا دهی و اجرای آپاریتورها و نت های تزئین درواقع نیازمند به مهارت بسیار زیادی دارد. در این جهت ملاحظه خواهد شد که پایور از تمامی این‌ها استفاده کرده است و اعتقاد من در این هست که واقعاً تجزیه و تحلیل مضراب‌های سنتور فرامرز پایور به این نیاز دارد که آن‌ها را نت‌نویسی کرد که البته او آنها را در دوره عالی نت‌نویسی کرده و یا در قطعاتی

ماهnamه جلا :: نیاز اندیشه (۹)

مهارت‌های نوین برای جهان دهان تنه

ایرانی در حوزه گروه نوازی نیز بکار گرفته است. این قطعات را به تکنیک سازهای دیگر برای استفاده های گروه نوازی هم استفاده کرده است اما مخصوصاً پایه گذاری این چنین دستور زبان را در نوازنده سنتور به اوج رسانده است. از دیدگاه دیگری باید قویا ذکر کرد تقریباً بسیاری از نوازنده‌گانی که با پایور هم عصر هستند در بسیاری از این فرم های کلاسیک قطعاتی (رنگ یا پیش درآمد) هم ندارند (یا به اندازه او آثاری ندارند) و در سیستم نوازنده‌گی از چنین روش هایی در توالی مضراب ها استفاده نکرده اند. اما پایور به در نگرش فکری فرامرز پایور به دلیل پاییندی به اصالت فرم ها در موسیقی ایرانی، در این فرم ها آهنگسازی کرده و این مضراب ها را هم به عنوان یک دستور زبان کاملاً مشخص مورد استفاده قرار داده است. تجزیه و تحلیل چنین آرایه هایی بطور بارز در کتاب مجموعه پیش درآمد و رنگ در اختیار علاقه مندان قرار گرفته و اجرای شفاف آن نیازمند دقت بسیار زیادی می باشد. در اینجا هم البته به غیر از مضراب هایی که به عنوان دستور زبان اشاره شد، آرایه های مضرابی هم که در ابتدای کلام در مورد آن صحبت شد هم به چشم می خورد یعنی به‌هرحال می توان به جد گفت که بیان پایور در سیستم جمله بندی موسیقی ایرانی بشدت به توالی های مختلف در مضراب هاب راست و چپ وابسته است. او گاه از این تفاوت معنی دار در بیان جملات موسیقی اعم در گوشه های موسیقی ردیف و قطعات خود نقش مضراب چپ را متفاوت از راست در نظر گرفته البته با ترکیب بندی پیچیده تراز ردیف های استاد صبا و گاه از مضراب چپ چنان استفاده کرده که بنظر میرسد او دو مضراب راست در دست داشته است. مجموع این دو کاربرد در سیستم فکری پایور یک نتیجه را بر هر تحلیل گر در حوزه نوازنده ایرانی آشکار می سازد. این نتیجه در این جمله قابلیت خلاصه کردن دارد "پایور بسیار کنترل شده ملودي های اجرایی خود را مضراب گذاري کرده است" و پساز این که در مورد میزان تفکر پایور نسبت به آرایه مضراب بحث شد، برآیند کار او کاملاً با نظر بسیاری از نوازنده‌گان و موسیقی دانان منطبق است که تکنیک در خدمت بیان موسیقایی باید باشد.

منابع

- ۱- افقه، م.، ۱۳۸۸، نگاهی به فرم چهارمضراب در مکتب فرامرز پایور، مجله هنر موسیقی، شماره ۱۰۵، ۱۳-۱۴، ۱۰۵
- ۲- پایور، ف، ۱۳۷۸، سی قطعه چهارمضراب، ناشر فرامرز پایور
- ۳- پایور، ف، ۱۳۶۷، ردیف چپ کوک (دوره عالی)، ناشر فرامرز پایور
- ۴- ستایشگر، م.، ۱۳۶۴، ویژگی سنتور در موسیقی ایران، ناشر مهدی ستایشگر، ۱۷۶
- ۵- سید عارفی، ب، ۱۳۸۵، ورنه با تو ماجراها داشتم، <http://www.noteahang.com/forum/showthread.php?15686->

منسجم از توالی مضراب پیکره ملوديک اصل اثر ايجاد کرده است. اين بافت به گونه اي عمل کرده که گوئي مصنف اصلی از ابتداء قطعه را برای ساز سنتور ساخته است. پايور عينا همين گونه در اجرای جملات ردیف ويلن استاد صبا انجام داده (اجرای بيات ترك). بر مبنای آنچه تا کنون ذکر گردید بايد گفت، فرامرز پایور در میان استادان موسیقی ایران چه متقدمین و چه متاخرین به نظام مضراب و توالی های حاکم بر ان بيش از همه توجه داشته است. دقت نظر بر تفاوت های کلی در میزان شدت ضربات در مضراب های راست و چپ، ماهیت قطعات، طبیعت جمله بندی، کاربردهای تغییر پوزسیون و نقش آن در اتصال جملات، تنوع در سونوریته ساز و اشراف كامل به ماهیت ساز شناسی ایرانی از نظر تکنیک و صدا دهی باعث شد که بتوان نتیجه گرفت که در مکتب وی توسعه ادبیات سنتور بر اساس آرایه مضراب یک بحث مفصل در تجربه و تحلیل نوازنده‌گی سنتور است.

نکته دیگری که باید در مورد بحث آرایه‌های مضراب در مکتب سنتور فرامرز پایور اشاره کرد ايجاد يك نوع دستور زبان در بیان جملات موسیقی در پیش درآمدها و مخصوصاً در رنگ هاست. درواقع این نکته هم نشان دهنده اينست که شاید جملاتی که اگر بسیاری از نوازنده‌گان که رنگ‌های موسیقی ایران را با شackson های عناصر ریتم اجرا کرده اند و بیان ساده ای از مطلب اصلی اجرا شده است. اما مخصوصاً پایور این آثار را در اجراهای خودش همان جملات را با آرایه مشخص از مضراب به شکلی که تکنیک نوازنده‌گی با توالی های مشخص مضراب استفاده کرده و تکنیک هایی را بکار برد که خودش يك نوع دستور زبان و گرامر در سنتور محسوب می گردد. و در بیانی دیگر نوعی شacksonه در نوازنده‌گی او شناخته می شود. برای وضوح بیشتر کلام باید گفت شاید همین نتیجه را نوازنده‌گان دیگر یه مراتب ساده تراجهراكنند (در عمل هم چنین است) ولی پایور این قعات را ساده نویسی هم نکرده است بلکه با استفاده از مضراب هایی که به نوعی مضراب گرخ و نظایر آن در جای جای جمله بندی های رنگ های او و یا برخی از رنگ های ردیف دستگاهی نت نویسی و اجرا کرده است (رنگ شهرآشوب). با این گونه تمهدیات او قصد داشته که تکنیک نوازنده‌گی را در شکل حداکثری آن در خدمت بیان موسیقایی قرار دهد و البته استفاده اینگونه تکنیک ها کار را برای نوازنده کمی سخت و مشکل می کند چون مشخص است که پایور در بیان سیستم جمله بندی در پیش درآمدها، مقدمه ها و مخصوصاً رنگ ها مطلقاً از ساده اجرا کردن پرهیز کرده است. برخی دیگر از مثالهایی که می توان در این زمینه اشاره داشت جملاتی هستند که در رنگ بيات ترك راست کوک شنیدنی شودکه در آن وجود دارد، وی نظیر آنرا در قطعات دیگر خود باز بکار برد است که خود از دیگر نشانه های نوازنده‌گی سنتور مکتب او نام برد. گاه او چنین تکنیک هایی را با حفظ اصالت در دیگر سازهای

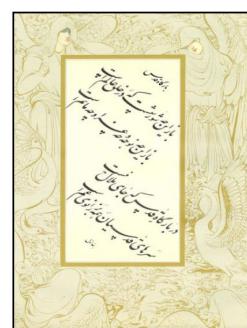
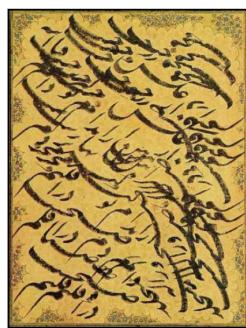
خوشنویسی شناسی CALLIGRAPHOLOGY

حمیدرضا افسری

نموده حلبیه از حافظ خشنمان

نموده سیاه مشت از محمد رضا کافر

نموده جلیلی از غلامحسین امیرخانی

دورهٔ معاصر نیز، هنرمندان ایرانی پیشگامان نقاشی خط بوده اند. ... علم خوشنویسی شناسی می‌کوشد تا با بررسی خوشنویسی‌های مختلف، وجود مشترک آنها را بیابد و به شکلی روشن‌مند ارائه دهد و راه را برای درک بهتر هنری و زیبایی شناختی آثار خوشنویسی بگشاید. ...

حال پرسش این است که رابطهٔ خط و خوشنویسی چگونه است؟ مرز بین خط و خوشنویسی کدام است؟ آیا پژوهش در حوزهٔ خوشنویسی مستلزم پژوهش در حوزهٔ خط است؟ چه کسانی متولی پژوهش در حوزهٔ خط هستند؛ زبانشناسان؟ یا خوشنویسی شناسان؟ آیا اساساً نیاز هست رشتهٔ جدیدی به نام «خط‌شناسی» به وجود آید و افرادی به عنوان «خط‌شناس» در این حوزه تبحر یابند؟ در بحث بعدی خواهیم دید که خوشنویسی در بن‌Calligraphy و ریشهٔ خود، به خط نیازمند است. خوشنویسی هنر زیبایی‌نویسی به شکلی قاعدهٔ مند است. به عبارت دیگر، نوشت‌همراه با خلق زیبایی است. بنابراین یک اثر خوشنویسی می‌بایست از یک سو به یک نشانهٔ خطی حرف یا کلمهٔ یا جملهٔ متصل باشد و از سوی دیگر، دارای جنبه‌های هنری و زیبایی شناختی باشد. از این رو، اگر اثری تنها دارای جنبه‌های هنری و زیبایشناهای باشد، ولی به یک نشانهٔ خطی ختم نشود، نمی‌توان آن را در زمرة اثر خوشنویسی قرار داد و لذا در محدودهٔ مطالعات خوشنویسی شناسی نمی‌گنجد. ...

برای مطالعهٔ مقالهٔ کامل می‌توانید به سایت فکرورزی مراجعه و پی‌دی‌اف مربوط را دانلود نمایید.

خوشنویسی، هنری کهن است و تقریباً در تمام فرهنگها به چشم می‌خورد و در سنت ایرانی، از قدمتی دیرینه و جایگاهی رفیع برخوردار است و شاهکارهای هنری و آثار نفیسی بهدست خوشنویسان بر جسته ایرانی در ادوار مختلف تاریخ خلق شده است. در عصر حاضر نیز پژوهش‌های ارزشمندی در حوزهٔ خوشنویسی انجام گرفته، اما هیچگاه از منظر یک علم به خوشنویسی نگریسته نشده است. امروزه دیگر شایسته نیست که تنوع و گستردگی هنر خوشنویسی، این هنر تقریباً جهانی، را نادیده بگیریم و محدودهٔ نگاه خود را در حد یک هنر بومی تنزل دهیم و تمامی عرصه‌های خوشنویسی را صرفاً تحت هنری سنتی مطالعه کنیم. اما آیا علمی را میتوانیم تصور کنیم و از رهیافت آن به ارزش‌های هنری و زیبایی‌شناختی خوشنویسی‌های مختلف پی ببریم؟ این مقاله می‌کوشد تا به این پرسش، پاسخ مثبت دهد. از نظر ما میتوان دانشی را فرض کرد که در آن از قواعد و ویژگیهای مشترک بین خوشنویسی‌های مختلف اسلامی، ایرانی، چینی، ژاپنی، لاتین و... بحث می‌شود.

به عبارت دیگر، خوشنویسی شناسی علم مطالعهٔ روشمند خوشنویسی است. این مقاله شامل سه بخش: مقدمه، خوشنویسی شناسی و نتیجهٔ گیری است.

بخش یکم - مقدمه ایران سرزمینی کهن است. خط و خوشنویسی نیز در ایران از پیشینه‌ای تاریخی برخوردار است. سنت خوشنویسی در ایران، دستکم از دورهٔ هخامنشی آغاز شده و در دورهٔ اسلامی تا به امروز، به طور جدی ادامه یافته است. همچنین ایرانیان نقش مؤثری در تکامل و ترویج خوشنویسی اسلامی داشته‌اند. در

کودک. انسیمیشن . فلسفه

آذر عبدالهی

در پژوهش مهارت‌های فکرورزی برخورداری از مهارت‌هایی مانند روش‌اندیشی استدلال آوری تفکر تحلیلی و که همگی از راه آشنایی با بحث‌های فلسفی می‌توانند تقویت شوند و در حکم پیش شرط‌هایی می‌باشند که هر نوع آموزش دیگری نیازمند آنها است از سوی دیگر فلسفه به پرسش‌هایی بنیادین درباره معنا و شرایط زیست ما در جهان می‌پردازد پرسش‌هایی که از دغدغه‌های گذشته می‌باشد که احتمالاً در رشته‌های دیگر جوابی در خور نمی‌یابد و وظیفه فلسفه مشارکت در پژوهش نسلی ژرف‌اندیش ترا و اخلاقی ترا است .

حلقه کند و کاو در گفتگو با کودکان معمولاً داستان است به این ترتیب کودکان داستانی را می‌شنوند یا می‌خوانند و درباره آن داستان با والدین یا همکلاسی‌ها و دوستان صحبت می‌کنند اما استفاده مکرر از داستان گاه خسته کننده است و در این حالت دیدن فیلم و یک اینیمیش خوب لذت بیشتری خواهد داشت.

انیمیشن ها با جذابیت و محبوبیتی که نزد کودکان دارند مورد توجه بسیار قرار می گیرند کودکان می توانند با شخصیت های انیمیشن هم ذات پنداری کنند و در گیر حوادث و موضوعات انیمیشن شوند. بطور کلی انیمیشن برای کودکان تنها جنبه تفریحی دارد و گاهی، حواس، کودک بقدی، حل انیمیشن می شود که موضوع اخلاقی، آن بطور کلی، نادیده گرفته می شود.

و از این جهت والدین و یا مربی باید اینمیشن را همراه کودکان ببینند یا از قبل با آگاهی و دانش، اینمیشنی را که مناسب کودکان است انتخاب کنند. اینمیشن باید چالش برانگیز باشد موضوع باید با دغدغه های کودکان و با مسایل روزمره آنها هماهنگی داشته باشد. بدآموزی نداشته باشد به عنوان والدین و مربی همیشه به ایده های اصلی اینمیشن توجه کنید و پرسش های دقیق از آنها بپرسید بهتر است همراه کودکان اینمیشن ها را ببینید و درباره موضوعات اخلاقی خوب صحبت کنید و حتی طرح بحث ایجاد کنید.

هر انیمیشن به عقیده "شارپ" چند بخش دارد بخش اول ایده های اصلی می باشد که شامل موضوع اصلی و ایجاد تفکر است. دومین حالت طرح بحث است و هدف اصلی طرح بحث دلیل ها و استدلالها و تعریف ها می باشد. سومین مورد تمرین است و تمرین فلسفی در انیمیشن ها به جزئیات توجه دارد نه کلیات در واقع یکی از تمرینات اصلی تقویت قدرت قضاوت است که در خلاصه مقاسه ها بدست مر آید.

در کشورهای مختلف از آنیمیشن‌ها به عنوان محتوا و محرك فرآیند تفکر استفاده می‌کنند و در مراکز مشاوره و مربیان تربیتی از آنیمیشن‌ها برای کار گروهی برای درمان استفاده می‌کنند زیرا در گروهی که مشکلات مشابه دارند احساس امنیت بیشتری می‌کنند و با آزادی رغبت بیشتری به بحث و گفتگو درباره مسایل شخصی و خانوادگی خود دارند و به این ترتیب در یک فضای شاد و لذت‌بخش آنیمیشن - بحث و تبادل نظر با دیگران - دلیل اعتماد بهم می‌باشد.

شاید در کشور ماراوه‌نمای استفاده از انیمیشن ها و فلسفه کودکان بسیار محدود باشد و وظیفه اولیای عزیز است تا از طریق مطالعه و تحقیق بتوانند فیلم انیمیشن های مناسب برای فرزندان خود در نظر بگیرند و با گفتگو و بحث به تحلیل بپردازند.

گفتگو با استاد مصطفی ای

به تنوع و تغییر در مسیر هنری اعتقاد دارم بشرط آنکه از این شاخه به آن شاخه پریدن نباشد. اختلاف در اجرای آثار جدیدی که در چرخه خلق آثار قبلی انسان نیست، سختی و چالش‌های مرتبط را به همراه دارد که در انجام کار با آن مواجه هستم. اما این چالش‌ها در نهایت به کشف جدیدی می‌رسد که لذت بخش است.

از این رو تنوع در اجرای آثار متفاوت را دوست دارم هر چند که زمان بیشتری را به خود اختصاص می‌دهد. احساسیم بر این است که آثارم به مرور طعم مینماییستی به خود

می‌گیرد و ساده‌تر می‌شود.

این پیرایش هنری از ضرورت زندگی هنری است. این کاستن‌ها از رنگ و... در نهایت به مضمون اصلی کار انسان را هدایت می‌کند و چالش اصلی از آنجا آغاز می‌شود

با سلام لطف کنید در مورد آثار هنری تان و شیوه و روش کارهای ای که دارید توضیح دهید؟
سلام و ارادت.

آثارم را در دو بخش خوشنویسی و نقاشیخط ارائه دادم. در بخش خوشنویسی به آثار قدما و بخصوص دوره قاجار علاقمند بوده ام و در نهایت همچون بسیاری از هنرمندان به سلیقه شخصی در اجرای خوشنویسی رسیده‌ام. در نقاشیخط جامعه هنری به تعریف واحدی در این بخش نرسیده است و هر کس به فراخور علاقه‌مندیش از خط و خوشنویسی در نقاشیخط استفاده می‌کند.

از این رو من هم در تعدادی از آثارم، از فیگورهای نقاشی ایرانی یا مینیاتور در شکل ساده تر و گاه سایه وار بهره جسته ام و در تعدادی دیگر خط به تنها و در ارتباط تصویری و رنگی خود حضور داشته است.

ماهنامه جلا :: نیاز اندیشه (۹)

مهارت‌های نوین برای جهان در هال تهران

کار کردن از راه دور

یک فنجان قهوه یا صحبت با یکی از همکاران آنها هم از بین رفته است. این کارهای روزمره برای من فرصتی بود تا انرژی ام را جمع کنم، شخصیت کاری خودم را مرور کنم و افکار درونی ام را تنظیم کنم تا کار را آغاز کنم. خب، چه طور می‌توان آن وقفه‌ها و مرزها را در خانه نیز ایجاد کرد؟ رمز آن این است که باید ارادی باشد. می‌تواند گوش کردن به موسیقی یا تغییر در روشنایی باشد، یا یک صحبت انرژی بخش با یک دوست.

شما می‌توانید در اطراف منزل تان در ساعت مشخصی از روز قدم بزنید و یا حتی زمانی را برای تنفس یا حرکات کششی پیش از نشستن اختصاص دهید - به طور کلی، هر آنچه که لازم است تا حدفاصل کار و خانه را برای شما مشخص کند.

دوم، نیاز داریم سرعت، مکان و فضای مان را مدیریت کنیم. وقتی از سرعت حرف می‌زنیم می‌توان به مدیریت

ممکن است فکر کنید که کار کردن از راه دور آرزوی یک فرد درونگراست. شما در خانه خودتان هستید، پشت یک کامپیوتر پنهان شده‌اید و احتمالاً پیزامه پوشیده‌اید.

اما حقیقت آن است که برای بسیاری از افراد درونگرا، کار کردن از راه دور، نوعی کابوس شبانه است.

این روزها که همه‌گیری خیلی از ما را از محل کارمان بیرون کرده است، ما تحت فشار شرایط جدید کار مجازی هستیم؛ کار طولانی مدت پشت کامپیوتر، از بین رفتن مرز میان کار و خانه، و تماسهای تصویری بی‌پایان.

همان چیزهایی که کار مجازی را برای افراد درونگرا دشوار می‌کند، آن را برای همه دشوار می‌کند.

به ویژه، بدترین قسمت کار مجازی، تماس‌های تصویری است. پشت دوربین قرار گرفتن، اجرای یک نمایش است. برنامه‌ریزی کارهای اجرایی بدون فکر قبلی به مثابهی یک اجرای روی صحنه است؛ به مدت ۸ ساعت در روز. هیچ سرنخ کوچکی برای آنکه به شما کمک کند تا شرایط را بسنجد وجود ندارد. خیره شدن به سرهای بدون بدن بر صفحه مانیتور تنها یک شبیه سازی ضعیف از ارتباط حقیقی انسان هاست.

اضطراب اجتماعی تنها این مسئله را حادتر می‌کند. زمانی که یک دوربین را روی صورت خود حس می‌کنید، کاملاً می‌تواند به اضطراب اجتماعی شما دامن بزند. عملکرد خوب، انرژی لازم دارد.

پس کلید مدیریت کار مجازی آن است که از انرژی تان مراقبت کنید. نخست، به کارهای روزمره توجه کنید. هر قدر که از رفت و آمد خوشمان نمی‌آمد، آنها از کارهای روزانه ما بودند که کار و خانه را از یکدیگر جدا می‌کردند. و ما به آن نیاز داشتیم. برای اکثر ما، همان زمان‌های کوتاه استراحت که در خلال ساعات کاری داشتیم، مثل تهیه

وصله ناجور

لیدا ناکنایوج نویسنده است که داستان موفقیت خودش را با عنوان

وصله ناجور اینگونه تعریف می‌کند:

"وصله ناجور" یعنی آدمی که یه جوارای نتونسته با بقیه جور بشه. یا آدمی که سازگاری خوبی پیدا نکرده. یا "آدمی که با شرایط و محیط جدید سازگاری ضعیفی داشته."

می‌خواه براتون یه وصله ناجورو بگم:

سی و چند سالم بود که رؤیای نویسنده شدن صاف اوmd در خونمو زد. در واقع اوmd توی صندوق پستی ام به شکل یه نامه که تو ش نوشته بود یه جایز ادبی بزرگ برنده شدم بخاطر داستان کوتاهی که نوشته بودم. داستان کوتاه درباره زندگیم به عنوان یک شناگر مسابقات بود و درباره زندگی تلخ خانوادگیم، و کمی درباره اینکه چطورغم و ضرر می‌توئه آدمو به دیوونگی بکشونه. جاییش سفر به نیویورک ستی بود برای ملاقات سردبیران و نماینده های بزرگ و بقیه نویسنده ها. خوب یه جوارای رؤیای اونایی بود که میخواستن نویسنده بشن.

من یه وصله ناجور بودم. من از یه خانواده خشن بودم که به سختی ازش جون سالم به در بردم توی کارنامه م دو شکست فجیع در ازدواج داشتم. از دانشگاه اخراج شدم اونم نه یه بار، بلکه دوبار و شاید بار سومی هم هست که نمی‌خواه راجع بهش صحبت کنم.

یه دورانی هم به خاطر استفاده از مواد مخدر در بازپروری بودم. دو

بارم که تعطیلات بسیار لذت بخشی رو در زندان گذراندم.

اما چیزی که واقعاً باعث شد فکر کنم که یه وصله ناجور اینه که دخترم همون روزی که به دنیا اوmd از دنیا رفت، و هنوز هم نمیدونستم چطور باید با این قصه کنار بیام. بعد از مردن دخترم، مدت زیادی آواره بودم، و زیر یه پل زندگی می‌کردم در یه جور حالت ناراحتی و زیان عمیق حالتی که بعضی هامون توی مسیر باهاش روپر می‌شیم. شاید همه مون، البته اگه به اندازه کافی عمر کنیم. می‌دونید، بی خانمان ها از قهرمان ترین وصله های ناجور ما هستن، چونکه اونا هم زندگی رو مثل ماهها شروع کردن. خوب می‌بینید که من توی هیچ حوزه ای نتونستم سازگار بشم: به عنوان دختر، همسر، مادر و دانشجو. و رؤیای نویسنده شدن واقعاً

مثل یه سنگ کوچولوی غمناک توی گلوی من بود.

برخلاف میلم سوار اون هواپیما شدم و رفتم نیویورک سیتی، همونجاایی که نویسنده ها بودن. میتونستی یه عالمه سردبیر و نویسنده و نماینده رو ملاقات کنی اونم موقع نهارها و شام های خیلی خیلی رؤیایی.

سه نویسنده ای که میخواستم ببینمشون اینا بودن: کارول ماسو،

تعاملاتی اشاره کرد که از شما انرژی زیادی می‌گیرند ضد آنها که به شما انرژی می‌دهند. می‌توانید ویدئوکنفرانس های کمتری را برنامه ریزی کنید، زیرا حواستان باشد آنها اجراهای نمایشی هستند. می‌توانید پس از هر تماس ویدئویی، زمانی را برای استراحت و بازیابی انرژی اختصاص دهید...

در خصوص مکان، از دفتر کار خود استفاده کنید. تا به شما در ایجاد مزهای مناسب کمک کند. حتی اگر میز کار شما در آشپزخانه است، شرایط را طوری تغییر دهید که احساس کنید دفتر کار شمام است. در خصوص فضا، هر روز زمانی را به خلوت اختصاص دهید. و شامل دور بودن از کودکان تان نیز می‌شود. این واقعاً کلید پیشگیری از فرسایش کاری است.

و در نهایت، اگر مدیر هستید، شما یک نقش اساسی دارد تا به کارمندان تان برای مراقبت از سرعت، مکان و فضای آنان کمک کنید. صحبت را حین تماسهای تصویری مدیریت کنید. حتی از راه دور، افراد پر حرف برونقرا تمایل دارند بحث را در دست بگیرند.

برای ساخت فضایی که همه بتوانند شنیده شوند دستور جلسه تهیه کنید، برای ارائه افراد قوانین تدوین کنید و طوفان فکری را به حداقل برسانید. طوفان فکری می‌تواند به اضطراب اجتماعی دامن زند و افراد درون گرا را بی‌انگیزه کند. در عوض، یک فضای اشتراکی ایجاد کنید که افراد بتوانند پیش از جلسه طوفان فکری ایده‌های خود را آن جا بنویسند. تماس صوتی را به تصویری ترجیح دهید. تحقیقات نشان می‌دهد که ما در حقیقت احساسات و کنش‌های رفتاری بیشتری را با صوت تنها منتقل می‌کنیم. برای صحبت های فرد به فرد که پیچیده‌تر و برانگیزانده هستند راههای ارتباطی غیرهم زمان را امتحان کنید.

شما می‌توانید از ایده Robert Glazer استفاده کنید: یک پیام صوتی یا تصویری که نقطه نظر خود را در آن شرح می‌دهید در گوشی خود ضبط کنید و برای همکار خود بفرستید. بدین ترتیب آنها می‌توانند در زمانی که برایشان مناسب هست، پاسخ دهند.

در کنار تمامی چالش های فعلی، ما یک فرصت داریم. کار مجازی قرار است با ما باقی بمانند، پس صرفاً عادت ها و فرهنگ کاری قدیمی را به شرایط کار مجازی منتقل نکنید. چیز بهتری بسازید.

و برای شروع، از افراد درون گرا در محل کار خود بپرسید که روز ایده آل آن ها چگونه است و راه تان را از آنجا بیابید.

TED

Morra Aarons-Mele • Anxious overachiever

می بینید، میخوام یه چیزی درباره آدمایی مثل خودم بهتون بگم. ماه، وصله های ناجور، خیلی وقتاً نمی دونیم چطور امیدوار باشیم و بگیم بله، یا اون بزرگه رو انتخاب کنیم، حتی وقتی درست جلومن هستن. این شرم همیشه با ماست. شرم از خواستن یه چیز خوب. شرم از داشتن یه احساس خوب. شرم از این که واقعاً باور کنیم حمقمنه جایی باشیم که آدمای مورد تحسین مون هستن.

اگر می تونستم، برمی گشتم و خودمو تعليم می دادم. می شدم درست مثل اون خانم های بالای پنجاه سالی که بهم کمک کردن. به خودم یاد می دادم چطور چیزی رو بخواه، چطور بلند شم و چطور درخواستشون کنم. می گفتم: "تو، آره خود تو! جای تو هم اینجاست." همه مون یه خورشید داریم، و بدون هم هیچی نیستیم. بجاش، من با هواییما برگشتمن به اورگن، و همونطور که به مناطق همیشه سبز نگاه می کردم و بارون که داشت نزدیک می شد، به این فکر کردم اگه نویسنده هم میشدم، یه جورایی یه نویسنده وصله ناجور می شدم. می خواه بگم که، من بدون قرارداد کتاب به اورگن برگشتمن، بدون هیچ نماینده ای و تنها با ذهن و قلبی مملو از خاطرات از نشستن در نزدیکی اون نویسندهای زیبا. خاطره تنها جایزه ای بود که من به خودم روا می دونستم.

و حالا، همونطوری که می بینید، یک زن بالای پنجاه سالم. و یه نویسنده م. و یه مادرم. و یه معلم شدم. حدس بزنید شاگردای مورد علاقم کیا هستن. اگرچه این اتفاق اون روزی نیفتاد که نامه رویایی او مد توی صندوق پستی م با این وجود، من شرح حالمو نوشتم، کتابی با عنوان "شرح وقایع آب". تو ش داستانهایی هست از اینکه چند بار مجبور شدم خودمو از نو بسازم از میان خرابه ای از گزینه هام، داستان هایی از اینکه چطور شکست های ظاهری من دروازه های ظاهرا زشتی بودن به سمت یک چیز زیبا. و تنها کاری که باید می کردم این بود که به داستان صدا بدم و بیانش کنم.

در بیشتر فرهنگ ها افسانه ای درباره دنبال کردن رویاها وجود دارد. بهش می گن سفر قهرمان. اما من یه افسانه دیگه رو ترجیح میدم، که کمی متمایل به اونه یا شایدم پایین تر ازون. اسمش افسانه وصله های ناجوره. و داستانش اینجوریه: حتی در لحظه شکست، درست همون موقع، شما زیبا هستین. هنوز ازش خبر نداری، اما توانایی این رو داری که خودت رو از نو بسازی تا بی نهایت. اون زیبایی توه.

TED: About the speaker

Lidia Yuknavitch • Author

In her acclaimed novels and memoir, author Lidia Yuknavitch navigates the intersection of tragedy and violence to draw new roadmaps for self-discovery
Translated by Reza Saberi

Reviewed by Mojtaba Mehri Translated by Reza Saberi
Reviewed by Mojtaba Mehri

لین تیلمن و پگی فیلان. اینا از این نویسنده های معروف و پرفروش نبودن، اما برای من توی نویسنده های زن، اینا مهم بودن. کارول ماسو کتابی نوشت که بعدیها تبدیل شد به کتاب مقدس هنری من. لین تیلمن بهم اجازه داد باور کنم که داستان من هم این شناس رو داره که بخشی از این دنیا باشه. و پگی فیلان یادم انداخت که شاید مغزم بتونه مهمتر از سینه هام باشه. اونها نویسنده های زن سرشناسی نبودن، ولی راهی را به شاهراه نویسنده گراند کانیون رو میشکافه. که دره های گراند کانیون رو میشکافه. نزدیک بود از ذوق بمیرم که داشتم با این سه نویسنده زن بالای پنجاه سال می چرخیدم.

اولش، منو بردن دفتر فرار، استراس و جیرو. انتشارات فرار، استراس و جیرو غول رسانه ای رؤیاهای من بودن. منظورم اینه که آثار تی اس الیوت و فلاوری اکنتر اونجا چاپ شده بود. سردبیر اصلی منو نشوند و مدت زیادی باهم حرف زد، سعی میکرد مقاعده کنه که در وجودم یه کتابی هست درباره زندگیم به عنوان یه شناگر. میدونید، چیزی مثل شرح حال. کل مدتی رو که باهم حرف میزد نشسته بودم و مثل یه احمق خنگ لبخند میزدم و سرمه توکون می دادم، در حالت دست به سینه، و هیچ چیزی، هیچ چیزی، هیچ کلمه ای، از دهنهم در نیومد. آخرش زد رو شونه م مثل یه مریبی شنا. و برام آرزوی موفقیت کرد و چندتا کتاب رایگان بهم داد و درب خروجی رو بهم نشون داد.

بعدش منو بردن دفتر دابلیو دابلتو نورتون، جایی که کاملاً مطمئن بودم از اون ساختمنون منو اسکورت میکن فقط برای اینکه داک مارتینز پوشیده بودم. اما همچین اتفاقی نیفتاد. تو دفتر نورتون بودن مثل اینه که توی آسمون شب دستتودراز کنی و ماه رو لمس کنی در حالیکه ستاره ها اسمت رو روی آسمونها مینویسن. اینو می گم که بدونید چقدر برام اهمیت داشت. سردبیر اصلی، کارول هوک اسمیت، با اون چشای درشت و براق و خشنش صاف چیزی میدارم تو پاکت و بهش تمبرمیزینم.

شب آخر، در کلوب شعر ملی، یک بازخوانی بزرگ داشتم. و در انتهای بازخوانی، کاترین کیدی از آزانس ادبی کیدی، هویت و پیکاره، مستقیم او مد به طرفم و باهم دست داد و بهم پیشنهاد داد یه ارائه داشته باشم، همینطور بی مقدمه. همینطوری وایستادم و یه جورایی کر شدم. تا حالا اینجوری شدین؟ و دیگه داشت گریه م میگرفت چون تمام آدمای اونجا لباسی قشنگ تنشون بود، و تنها چیزی که از دهانم خارج شد این بود: "نمیدونم. باید راجبیش فکر کنم." اون هم گفت: "خب، باشه" و رفت. اون همه دستهایی که به طرفم دراز شده بود، اون سنگ کوچولوی غمناک هنوز در گلوی من بود.

حوالی داستان زندگی

الهله حسینی

برق ها رفته بود، کورکورانه دنبال شمعی گشتم و روشنش کردم. شمع را برداشتیم و دوباره پای بساط دفتر و برگه هایم نشستم! دستم روی برگه ثابت مانده بود. با دست دیگرم قلم را گرفته بودم و بین انگشتانم می چرخاندم. سر قلم سطح کاغذ را لمس میکرد و باعث ایجاد نقاطی سیاه و تاریک بر صفحه کاغذ می شد، مانند باران هایی که از ابرهای غمزده می بارد... کوچک و سیاه.

توجهم به سمت حالت دستانم رفت، بلند و کشیده، استخوانی، رنگ پریده و ظریف. ناخن هایم که زیر نور شمع می درخشیدند و انگار خورشید نوری درونی به آنها بخشیده بود. حواسم را متمرکز کردم و قلم را از کاغذ جدا کردم اما دوباره به صورت ناخودآگاه آن را روی کاغذ انداختم طوری که مقدار قابل ملاحظه ای جوهر روی سطح کاغذ پخش شد. به افکارم خندیدم، از کودکی عادت دارم برای هر موضوعی داستانی بسازم و به مرور با آنها زندگی کنم. گویا بخشی از درون من در دنیای بیرون در حال زندگی بود! به محض جدا کردن قلم از کاغذ احساس جدا کردن عاشقی از معشوقش بهم دست داد و به صورت غریزی قلم را سرجایش برگرداندم، آخر می دانی؟ حیطه استفاده قلم تنها بر روی کاغذ است و کاغذ بدون قلم کاملاً سفید و تنها بدون هیچ کلمه و رنگی ... با ماجراهای کوچک درون ذهنم زندگی می کنم و از وجود آنها لذت می برم و به محض خراب شدن روند داستان از نو می سازم... مانند خدا در حال ساختن جهانی همین قدر ساده و دوست داشتنی!

این دفعه به آرامی قلم را از کاغذ جدا کردم و دست گرفتم، به نور شمع نگاه کردم که اتاق تاریکم را جلا می بخشید و نور مهربانی اش را بر دیوارها می تاباند. با خودم گفتم همچین شمع کوچکی توانسته اتاقی را روشن کند، داستان دل های ماست که با جرقه امیدی روشن می شود و وجودمان را گرم می کند، بسیار انسان ها که با یک جرقه شروع کرده اند و تا مدت ها پیش می رفتد.

نگاهی سرسری و هول هولی به کاغذ جوهری و قلم و دستم انداختم ، سعی کردم داستان جدیدی در ذهنم خلق کنم تا نوشه ای روان روی کاغذ جوهری ام پیاده کنم...

تیک تاک، تیک تاک... صدای ساعت که سرعت ثانیه های زندگی را نشانم میداد از فکر رهایم کرد... یاد ساعت های بزرگ و قدیمی افتادم که گنجشکی داشت که کوکوکنان اهالی خانه را فرا می خواند و مانند رفیقی سرزنش گر مدام زمان را یادآوری میکرد!

قلم را کنار گذاشتیم و لبخندی زدم... در داستان های مختلفی احاطه شده بودم... داستان های با شخصیت های تخیلی و واقعی، در عصر قدیم و جدید، درباره زنان و مردان و هزاران ماجراهای دیگر...

با خودم گفتم شاید لازم باشد گاهی بنشینم و شمعی روشن کنم، اتاق را تاریک کنم و گوش کنم به داستان های که در اطراف در جریانند! به صدای خاموش شمع و کاغذ ها و قلم ها، به صدای خاموش درونمان که مشتاقانه ما را صدا می زند... به یقین داستان های قشنگی برای گفتن دارند، داستان های برای زندگی... درست مثل منی که با میلیون ها ماجراهای درونم زنده ام و مهم تر از آن در حال زندگی .

الهام فیلم موسسه ای است که از دهه ۷۰ فعالیت‌های خود را آغاز کرده است. در شماره‌های قبلی ماهنامه با خانم غفاری عامل موسسه مصاحبه داشته ایم. تلاش و رویه معمول این موسسه شاید به واسطه روحیه پدید آورندگانش تمایل به کشف و درک توانایی‌های پنهان موجود در مدیوم‌های ارتباطی بوده است. همین علاقه جمعی در این مجموعه باعث شده تا این موسسه به محیطی برای آزمایش و خطاب و درک فرصت‌ها و امکانات متفاوت در ابزار ارتباطی و روش‌های متفاوت تولید و طراحی آثار هنری تبدیل شود.

بسترها بایی هم چون ساختارهای تعاملی، طراحی درون موتور‌های بازی، واقعیت‌های اضافه شده AR واقعیت‌های مجازی VR طراحی جلوه‌های ویژه تصویری و صوتی و کشف مسیرهای جدید که نتیجه سیاستی است که در چند دهه گذشته به واسطه آگاهی و بازی پیوسته انسان‌ها در حیاط دانش جمعی ایجاد شده است.

باتوجه به سرعت پیشرفت تکنولوژی در عرصه‌های مختلف صنعت و هنر سینما و تلویزیون این موسسه با تجربه چندین ساله خود در عرصه تولید پیشگام آموزش صنایع نوین فیلم سازی با نرم افزارهای واقعیت مجازی می‌باشد.

کشف مسیرهای جدید در فعالیت‌های هنری

گفتگو با ابوذر صفاریان

کارگردان و طراح فیلم و فضاهای مجازی در موسسه فرهنگی الهام فیلم

اثر است و اگر بخواهیم تعریف ساده‌ای از شیوه کاری جدیدش بدهد می‌گویید: طراحی محیطی ساخته شده فرای واقعیت، که ارتباط میان مخاطب و اثر هنری در آن شکل می‌گیرد. از او پرسیدم: این روزها مشغول به چه کاری است؟ به چه فکر می‌کند؟ و چطور کار می‌کند؟

در پی ساخت ذهن مهندسی شده میان مدیوم‌های متفاوت حرکت می‌کنم و معتقدم وقت آن است که میان موسیقی، نقاشی حرکت معاصر و بین رشته‌ای ایجاد کنیم. ساختار ریاضی گونه همیشه با خودش زیبایی می‌آفریند مثل ساختار ریاضی در رنسانس مثل موسیقی باروک - باخ ساختار اعدادی دقیق و پیچیده‌ای دارند، پس می‌توانند گوش نواز باشند. در پی ساخت جهان انتزاعی ای هستم که گاه به جهان پیرامون مان ارجاع می‌دهد اما نه همیشه. یک بخشی از زمانم را اختصاص می‌دهم به فتوگرامتری (اسکن محیط). از محیط اطرافم، اشیاء، یا از زوایای متفاوت از ساختمان‌ها و مکان‌های متفاوت عکاسی می‌گیرم و

ابوذر صفاریان اولین فیلم کوتاه خود را به همراه عوامل حرفه‌ای در هنرستان صداوسیما می‌سازد. عضو سینمای جوان تهران می‌شود و سپس وارد دانشکده سینمایی سوره می‌شود. اولین فیلم دیجیتال خود را با عنوان «بیست و یک اینچ» می‌سازد. دو سال تدوین این فیلم طول می‌کشد. در حین تدوین آزادی و فردیت موسیقی او را جذب می‌کند و شروع به ساخت موسیقی می‌کند و هم زمان ساختار بصری برایش انتزاعی می‌شود و نقاشی و موسیقی بهم پیوند مخورند که همان سینماست.

از ابتدای امر تمام فیلم‌های وی به تهیه کنندگی الهام غفاری و سرمایه گذاری موسسه الهام فیلم بوده است. با ساختار تعاملی آشنا می‌شود برایش ساختار بازی‌های رایانه‌ای جالب تر از سینما می‌شود و به آن دسته از هنرمندان می‌پیوندد که دغدغه شان حضور مخاطب در محیط

ماهnamه جلا :: نیاز اندیشه (۹)

مهارت های نوین برای جهان دهان تنه

تصویر از قدرت انتقال اداراک هنر در میان مان سخن می گوید.

... درک ما از ایجاد درام در واقع از دستکاری ما در فواصل امواج به دست می آید و طول متفاوت موج هاست که قصه را ایجاد میکند. مانند فرمول ریاضی، حال و هوای همه چیز با طول امواج آن تعیین می شود

تفاوت میان خلاقیت در جهان مجازی و جهان واقع را چطور مرزبندی می کنید؟

ساختار مغز انسان مثل گیاه کلم رشد لایه ای دارد. تفاوت مغز با شامپانزه که نزدیکترین جانور زننده به اوست، در لبه کورتکس مغز تعریف شده، که همان لبه، موتور تولید و خلاقیت را به مغز ما افزوده. اما انسان ناخواسته اشتباه می کند. حالا تفاوت توانایی تولید خلاقه انسان با هوش مصنوعی چیست؟ انسان ... با تکرار کردن می آموزد و به خاطر می سپارد. ... اما در دنیای هوش مصنوعی همه چیز محصول منطقی است که براساس آن برنامه نویسی صورت گرفته و جبرگراست و اشتباه نمی کند. همراه شدن انسان با شرایط معاصر و استفاده درست از فناوری تکنولوژی و هوش مصنوعی می تواند چاره درماندگی بشر از اشتباه کردن باشد. فرض کنیم در محیط واقعیت افزوده مشغول به فیلمبرداری هستید. می توان با چند کلیک روز را شب کرد. غروب را طلوع. حال اگر بخواهیم در دنیای

دوباره بازسازی می کنم. که به این شیوه مدل سازی می گویند. هرچه درک ما از محیط و بستر اطراف مان بیشتر می شود، هنر جدید خلق می شود و مدیوم های به روز تر در انتظار ماست.

وقتی صحبت از تولید جهان مجازی می کنیم که می توانیم بینهایت بار آنرا متنوع تولید کنیم. دیگر من کارگردان یک قصه به مخاطب تحويل نمی دهم، بلکه بر حسب هر مخاطب، قصه جدیدی ساخته می شود. به تعداد افراد و به گونه های منحصر به فرد، قصه ساخته می شود. وقتی در جهان مجازی ما قاعده احتمال را می پذیریم، دنیای ثانویه و ذهنی انسان ها ساخته می شود. جهان فردی هر فرد به قوت خویش باقی می ماند. ... سازه های ذهنی هر انسان به جامعه ای که در می تواند در دنیای موازی ساخته شده مربوط است و این سازه های غول پیکر محصول زمانه است که متغیرهای ساخت آن دائمآ در حال دیگرگونی است. جهان سی سال بعد ما هیچ تطبیقی با جهان فعلی ندارد چه برسد به

جهان صد سال بعد، هزار سال بعد...

به حضور مخاطب فکر می کنم و تاثیر تجربه شخصی زیسته وی چطور در فهم او از اثر هنری تاثیر می گذارد تا اینکه مخاطب دلش می خواهد چطور فیلم را دنبال کند.

تفاوت میان تولید موسیقی و تجسمی در چیست؟ چطور میتوانی هر دو را همزمان پیش ببری؟ جهان انتزاعی را چطور درک می کنی؟

شاید در علم فناوری امروز، قدرت و حضور موسیقی بدین علت گستردۀ است که در مقابل محدودیت های دنیوی تجسمی، آزادی رفتار بیشتری در بعد مکان دارد موسیقی در دنیای واقعی نیست، جهان انتزاع است و ارجاعات ذهنی هر فرد در آن غالب است و رنگ و حال آن بینهایت قابل تکثیر است. ... هر صدا رنگی دارد و هر رنگی صدایی دارد. پس می توان اثر هنری خود را به مخاطب تحمیل کرد. جادوی فهمیدن تصویر در موسیقی و برعکس حضور صدا در

واقعی فیلمبرداری کنیم، باید برای تغییر دادن نور کلی زمان و انرژی مصرف کنیم، یا برنامه ریز مشغول رج زدن می شود ...

... این استعداد سینماست که می تواند ما را از جبر زمان فرا ببرد. و درک ما را در لبه های مختلف زمانی و مکانی جابه جا کند چرا که ما در ساختار بیولوژیک خودمان در قفس های مهره مووم شده ای چون زمان و مکان اسیر هستیم. الگوهای ذهنی هر هنرمند بسیار در شکل گیری دیدگاه وی تاثیر می گذارد. ... اثر هنری در نهایت حکم یک سازه و جهان را دارد. ساخت سازه بصری به کمک تحلیل تصویر، ترکیب بنده و ظرافت های آن اتفاق می افتد و درک ما را به زیبایی شناسی معطوف می کند. که بسیاری از خوانش های مربوط به یک سازه از نظام رفتارهای جمعی ما تبعیت می کند که عموما ناگفته هستند. این رفتارهای جمعی که به واسطه اشتراکات بی شماری در یک جامعه شکل می گیرد. همان حرکت نورونی ذهنی مشترک است که در همزیستی انسان ها باهم پدید می آید.....

یه نگاه زیر چشمی به اطرافم

دل نوشته های جدید نسرين رضابي نيا

کردیم نه حال خودمون خوب باشد نه اجازه بدیم که دیگران حال خوب رو حس کنند، حال بد رو هم که نگم بد و بدتر میکنیم، بس چه کاریه که حال یکدیگر رو می پرسیم، بزاریم حال و احوال هر کسی در قلب و روح خودش باقی بمونه، من هم مثل همه عادت کردیم به نگفتن ها که گاهی بهتر است از تمام گفتن ها.....

راستی دلم تنگ شده ، میدونی دلم تنگ تمام لحظه های خوبی که می شد داشته باشیم و نداشتم تنگ شده ، برای ثانیه های که می تونستم بہت زل بزنم و یه دل سیر نگات کنم و نگاه نکردم، دلم تنگه برای همه می شیطنت های که می شد ، اما در لحظه آنقدر درگیر از دست دادن و رفتتن بودم که حالا همه می کارهای نکرده شده دلتگی و حسرت، دلتگم برای ثانیه به ثانیه ی گذر لحظه های که گذشت و حالا ندارمشون، دلتگم برای خودم که جا موندم توی قاب عکس خاطره هات، دلتگم برای لحظه می رفتنت که من جا موندم و تو تنها رفتی، راستی تو دلتگ نیستی؟؟؟ سوال خنده داری بود، اگر دلتگ بودی.....

فکر می کردم وقتی دوباره ببینمت یه دنیا سوال ازت بپرسم ، بپرسم راستی چی شد؟ یهو کجا رفتی بی هوا! من هنوز داشتم با تو بودن رو قدم میزدم، غرق شده بودم تو دنیای رنگیمون، حواسم پرت دوست داشتن بود که دیدم رفتی، دنبالت می گشتم توی همون کوچه های که باهم قدم میزدیم زیر نم بارون، ولی نه خبری از تو بود نه از نم بارون، من بودم و نبودن و یه دنیا سوال بی جواب، سالها از اون روزها میگذرد و هر بار که تو رو با خودم تکرار می کنم ، غریبه ترین بخش وجودم میشی، یادم رفت بہت بگم اگه یه روز ببینمت دیگه هیچ سوالی به ذهن نمیرسه، جز تلخی و ناباوری و غریبه ای که خیلی آشناست برام.....

یادم نمیاد آخرین حس خوب کی بود، شاید آنقدر دور که فراموش کرده بودم حال خوب واقعی رو، دنبال تجربه کردن نبودم، دنبال تکرار نبودم، دنبال خودم بودم که سالها قبل گم شده بود در تنها ی، خیلی اتفاقی و خیلی ساده بدور از باور وقتي نگاه سرد و یخ زده ام به تو افتاد، تکرار شد حال خوب سالهای فراموش شده، حال خوب مو پشت بی تفاوتی ساختگیم مخفی می کردم، دوست داشتن تو تلنگری شد برای پیدا شدن دوباره من ، همون دخترک شیطون سریه هوا که پر بود از سر و صدا و اشتیاق برای ادامه دادن ، من که دنبال بهونه نبودم برای دوست داشتن دوباره ، نگاه تو شد بهونه می تکرار تمام حس های مرده در من، نمیدونم باید ادامه بدم تورو یا...و تو شک برانگیز ترین حس هستی که نه قابل انکاری نه قابل باور و چه سردرگمی مبهم و راز آلودی..... من بدتر از تمام تصورات تو و هر کسی که مرا می شناسد هستم، من خودم را به

نگاهم به نوشته ای افتاد که حواستون به اندازه ها باشه، اندازه محبتون اندازه می عشق ورزیدنتون..... خیلی جالب بود و عجیب ، یه ناهمانگی غیر قابل درک رو حس کردم، ولی انگار کلی طرف دار داشت ، اما اگر تمام دنیا بگن این جمله درسته میگم لطفا دوباره نگاه کنید، دوباره نگاه کردم ، به اطرافم یه نگاه زیر چشمی انداختم، همه می آدمای عجله داشتن و شتاب زده بودن، نمیدونم چه خبر بود، انگار من از یه سیاره میگه او مده بودم و همه چیز عجیب به نظرم میومد، از کی تا حالا کار ما آدمای به جای رسیده که برای دوست داشتن و عشق واحد اندازه گیری در نظر میگیریم و با ترازو و متر ،؟؟؟ کی و کجا به این نتیجه رسیدین که بد بودن رو رواج بدیم و حال خوب رو از هم دریغ کنیم، ما چی کار داریم میکنیم با خودمون و دنیامون که حالا برای دوست داشتن و عشق دادن و محبت و صمیمیت باید کم بزاریم که مورد تایید باشیم، احساس میکنم غریبه ام با تمام اتفاقاتی که داره میوقته، کاش میتوانستم جمله هارو تغییر بدم ، بنویسم دوست داشتن مرز نداره و برای حال خوب من و تو بسیار هم مفیده، عشق دادن و گرفتن اندازه نداره حتی اگر معشوق بی وفا باشه، مهربونی بی اندازه نثار کردنش زیباست، خوب بودن ما حال دنیارو هم میتوانه بهتر کنه ، جمله هام نصفه و نیمه و کم و بريده بريده شده برای گفتن اینکه لطفا نگاهتون رو مهربون تر کنید شاید روزی نامهربونی های دنیا هم مهربونی رو یاد بگیرن کم آوردم و خسته ام، اما به خودم قول دادم از پا در نیام، ادامه بدم تا بی نهایت، تا جای که همه می حس های خوب رو تجربه کرده باشم، تا جای ادامه بدم که سیر شده باشم از تمام لذت دوست داشتن ها و عشق دادن و محبت کردن ، ادامه میدم با تمام خستگی ها تا آخرین غروب زندگی، قانون باورها رو تغییر میدم که با خستگی لذت ادامه دادن شیرین تر چون تو یاد میگیری بی توقع مهربون باشی و آروم تر ادامه بدی و خسته نشی..... سفره می دلست رو پیش هیچ کسی باز نکن، آدم های این دوره و زمونه حال خوبت رو با چرا و اما و اگر های ذهن خودشون خراب می کنند، انگار عادت

ماهnamه جلا :: نیاز اندیشه (۹)

مهارت‌های نوین برای جهان درهان تمول

عقب نشینی کن، تو کم نیار بزار غصه ها و مشکلات کم بیارن از قوى بودن و حال خوبت، زمان میگذرد دست من و تو نیست و روزهای خوب و بد هم همین طور، چند سال بعد شاید بی هوا دلت هوای همین روزهای سخت رو کنه و چون ازش گذشتی و رد شدی یه جور دیگه بهش نگاه کنی و بخندی و بگی کاش میشد برگشت به عقب تر اونوقت با حال بهتری می گذروندم حتی تلخ ترین روزها رو.....

پراز دردم بی آنکه تو چیزی بدانی، تمام دلخوشی ام شاید لبخند تو باشد، اما خوب میدانم تو منتظر معجزه ای دیگری هستی، قلبم درد نمیگیرد، چشمانم پراز اشک نمیشود، پاهایم دیگر نمی ارزد، و هرگز برای ماندنت التماس نمیکنم، اگر روزی بروی قول میدهم فقط قلبم دیگر چیزی را احساس نکند، و تو هرگز نخواهی فهمید که برای رفتن تو من.....

گاهی فراموش می کنیم که حال آدمای اطرافمون به ما ربط داره، فراموش کردیم که حال خوب اگه فقط برای دل خودمون باشه خیلی زود از بین میره، فراموش کردیم که حال دل همموون یه جواری خواسته و ناخواسته بهم گره خورده، نمیدونم چرا احساس میکنم آدمای سنگی شدیم، بی تفاوت و سرد، گاهی باعث آزار و دل گرفتگی همدیگه میشیم و به روی خودمون نمیاریم، قدم زدم توی ذهن خودم و مرور دل آدمای اطرافم توی خلوت خودم شد یه تلنگر که کمی مهربون تر و آروم تر باشم با آدمای اطرافم....

دلم یه معجزه می خواهد، از اون معجزه های که فقط بین من باشه و تو، معجزه که در خور خدایی تو باشه نه بندگی من، یه دلگرمی میخواوم که دلم گرم بشه به حضورت که بدونم حواست هنوز به من هست، معجزه یعنی فراموشم نکردنی و صدای که توی قلبم اسمت رو زمزمه میکنه،....

لطفاً آدم ها رو منتظر نگذارید، انتظار زیاد از آدمها هیولا میسازه، از همون های که بعداز گذشت یه زمانی حتی خودشون هم ممکنه از خودشون بترسن، سرد نمیکنن حتی یادشون میره که دوست داشتن چه شکلی بوده، من دیدم هیولا ره که زمانی آدم بود بعد دیدم سرد شد، خسته و بی روح، انگار رفته بود ولی همچنان بود، نگاهش به روپرتو خیره ولی هیچ چیز رو نمیدید، قلبش می تپید ولی نبض نداشت، انتظار از آدمها هیولا ری یخی می سازه، برو، دورشو، دلش رو بشکن، اشکش رو در بیار، داد بزن اصلا هر کاری دوست داشتی بکن، ولی نزار منتظر بمونه، آدمی که منتظر میمونه میشه همون هیولا ری یخی و آروم میره، ولی رفتني که خودش رو توی بلا تکلیفی جا گذاشته و این خیلی دردناکه....

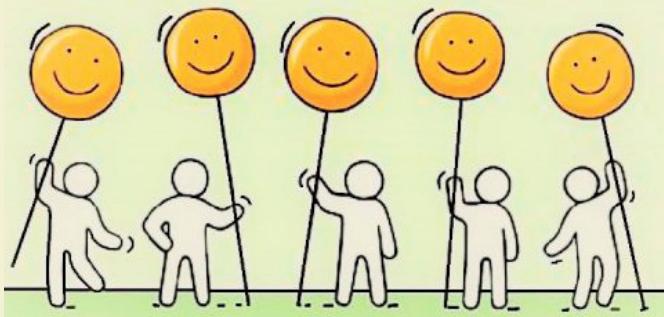
نهایی های خودم ثابت کرده ام، همان زمان که پر بودم از نیاز به داشتن شانه های برای گریه و داشتن دستانی برای نوازش، شانه های خدا را پیدا کردم و به دستانش پناه بردم برای پاک کردن تمام اشک هایم، بدی هایم را در آغوش خدا فریاد زدم و این شد تمام من برای ادامه ای راه، اگر روزی خواستی مرا ادامه دهی، منه پراز بدی را بخواه بدون هیچ قضاوی

و تو باور دوباره ام باش برای ادامه

آدم های عجیب و بخ زده ای شده ایم، دوست داشتن ها را می بینیم و راحت پا روی آدم های که دوستمن دارند می گذاریم و رد می شویم، شاید گمان می کنیم که همیشه می مانند، آنها ادامه می دهند تا جای که احساس زیادی بودن خیلی آزارشان ندهد، و بعد در سکوت، با نگاهی سرد اصرار میکنند ولی بی صدا میروند و دیگر تکرار نخواهند شد

میدونی مهم نبود که میخواود بره، نه اینکه اصلا مهم نباشه نه، از این بابت که پذیرفته بودم شاید قرار نیست هر آدمی که میاد توی زندگیمون تا ابد محکوم باشه به موندن، یه جاهای اونای که میان باید برن، نه که رفتشون درد نداشته باشه نه، درد داره رفتن هر عزیزی دردناکه، ولی بهتراز موندن اجباریه، یه روزای حتی به این فکر میکردم اون که قول داده تا ابد میمونه و همه چیز از نگاه من عالیه و از نگاه اون عالی تر، اما یه شب تو تاریکی از همین حرفا ترسیدم، صداش زدم صدای نفسهاش رو میشنیدم ولی جوابم رو نمیداد، دوباره صدا زدم جواب داد، سردی توی صداش آزار دهنده بود، توی اون لحظه پشیمون شدم که چرا صداش زدم، صداش از فاصله ی نزدیک بود ولی انگار فرسنگ ها دور از تمام آشنایی هامون، احساس کردم چه قدر برام غریبه است، انگار نه انگار سال ها کنار هم و باهم بودیم، چه حس عجیبی که آدم های خیلی آشنا بیهو برات میشن غریبه ترین، شاید آنقدر محو نقابش بودم خود واقعیش رو ندیده بودم، حالا توی تاریکی نقاب افتاده بود و یا شاید یادش رفته بود، یا شاید می خواست توی تاریکی نقابش رو بر داره تا کمتر شرمنده بشه، دیگه مهم نبود که این همه فکر و خیال از کجا میاد، قول موندن نده وقتی دلت رفتن رو می خواه،....

دوست دارم آنقدر قوی باشی که هیچ مشکلی نتونه تو رو از پا در بیاره، حال خوبت همیشگی باشه و تمام مشکلات وقتی به لبخند روی لبت نگاه کنن

می بخشدند. پس از شناسایی توانمندی‌ها می‌توان از آنها در ابعاد مختلفی مانند کار، روابط، تفریح و سرگرمی و فرزندپروری استفاده کرد. توانمندی‌های منش، موضوع محوری روانشناسی مثبت است که تلاش می‌کنند با استفاده از مداخلات توانمندی‌ها، بهزیستی و عملکرد افراد را افزایش دهند. شناسایی و کاربرد توانمندی‌ها به رشد فکری افراد کمک می‌کند. عموماً مداخلات توانمندی‌ها شامل سه بخش آگاهی، اکتشاف و کاربرد است. هدف آگاهی، افزایش آگاهی افراد نسبت به دانش توانمندی‌هاست. در اکتشاف، هدف این است که افراد، توانمندی‌های منش خود را با پیامدهای ارزشمند تجارب گذشته و حال مرتبط سازند تا بتوانند ارزش و اهمیت آن را درک کنند. کاربرد بر استفاده از توانمندی‌های منش در موقعیت‌های روزانه تمرکز دارد. توانمندی‌های منش به عنوان منابع درونی، زندگی خوب را توصیف می‌کنند و با منابع بیرونی مانند آموزش و سلامتی، بهزیستی را برای نوجوانان فراهم می‌آورند.

در دیدگاه روانشناسی مثبت نگر ۲۴ توانمندی و بیزگی شناخته و در قالب ۶ فضیلت کلی طبقه‌بندی شده است که شامل خرد و دانش (کنجکاوی/علاقه به دنیا، عشق به یادگیری؛ قضاوت/تفکر انتقادی/روشن فکری؛ ذکاوت/اصالت/هوش عملی؛ هوش اجتماعی/هوش شخصی/هوش هیجانی؛ ژرف اندیشه)، شجاعت (شهامت و دلیری؛ پشتکار/سازندگی/سخت کوشی؛ یکپارچگی/اصالت/صدقایت)، انسانیت و عشق (مهربانی و سخاوت؛ دوست داشتن و دوست داشته شدن)، عدالت (شهروندی/وظیفه شناسی/کار گروهی/وفادراری؛ انصاف و برابری؛ راهبری)، اعتدال (خودکنترلی؛ آینده نگری/دققت/احتیاط؛ فروتنی و تواضع)، تعالی (تحسین زیبایی‌ها و نیکی‌ها؛ قدردانی؛ امید/خوش بینی/جهت گیری آینده محور؛ معنویت/حس هدفمندی/ایمان/مذهبی بودن؛ بخشنده‌گی و مروت سرزندگی و شوخ طبعی؛ سور و شوق/هیجان شدید/ وجود) می‌شود. سخن پایانی اینکه نتایج پژوهش‌ها نشان داده اند مداخلات روانشناسی مثبت توانسته است بر پرورش توانمندی‌ها، تغییر نگرش و نشان دادن راه‌های شاد زیستن از طریق بهبود عزت نفس و افزایش احساس و هیجانات مثبت و تفکر مثبت اثر مثبت بگذارد. افزایش شادمانی و کاهش نگرش‌های ناکارآمد از عواملی هستند که نشان دهنده سلامت روان افراد است، با توجه به اینکه روانشناسی مثبت نگر بر افزایش شادمانی و شاد زیستن، اصلاح افکار، استفاده از نقاط قوت و توانمندی‌ها تأکید شده است، تمرینات و جلسات مثبت نگری موجب افزایش شادکامی و تفکر مثبت و تأکید بر توانمندی‌ها و پرورش آنها شده است.

آنچه لازم است از روانشناسی مثبت نگر بدانیم

پرستو فصیح

روانشناسی مثبت نگر، مطالعه علمی کارکردهای بهینه و مطلوب انسانی است. این رویکرد شاخه‌ای از علم روانشناسی محسوب می‌شود که سعی دارد از تمرکز صرف بر اختلالات و نقاط ضعف و مداخله برای اصلاح آنها فراتر رفته و به مطالعه فرایندها و شرایطی پیروی کرد که به عملکرد بهینه، شکوفایی و بهزیستی افراد کمک می‌کند. رویکرد روانشناسی مثبت با شعار توجه به استعدادها و توانمندی‌های انسان و با تأکید بر بنا نهادن و گسترش هیجان‌های مثبت به منظور ایجاد سپری در برابر اختلال‌های روانی و افزایش بهزیستی و شادکامی، شکل و گسترش یافته است. به بیان دیگر سالیان سال روانشناسان بر خطاهای و ضعف‌ها تمرکز داشته و از توانمندی‌ها و قابلیت‌های افراد غفلت ورزیده‌اند؛ زیرا تصور می‌شد نیازی به پروراندن توانمندی‌ها نیست، چون توانمندی‌ها به طور طبیعی شکل می‌گیرند و رشد می‌کنند. این تصور نادرست است، چون توانمندی‌های فرد نهایتاً به بازدهی متوسط می‌انجامد و تمام قابلیت‌های ذاتی فرد بالفعل نمی‌شود. از این رو، برای استفاده بیشینه از توانمندی‌ها باید آنها را شناخت، پروراند و رشد داد. در مجموع، روانشناسی مثبت به جای تمرکز بر نبود ضعف‌ها، بر نقاط قوت و توانمندی‌های فرد تمرکز دارد. این رویکرد معنا را در زندگی مراجعان به منظور تسکین آسیب شناسی روانی و تقویت شادی، افزایش می‌دهد. زیربنای نظری روان درمانی مثبت ریشه در کارهای سلیگمن دارد که معتقد است شادی شامل زندگی لذت مندانه، متعهداً و معنادار است. تجربه هیجان‌های مثبتی که روان درمانی مثبت نگر بر آن تأکید دارد، اغلب توانایی بهتری در استفاده از توانمندی‌ها و سازگاری مواجهه با مشکلات زندگی ایجاد می‌کند.

موضوع روانشناسی مثبت گرا «نیک زیستی» است. نیک زیستی سازه‌ای است که از ۵ مولفه قابل اندازه گیری تشکیل شده است: هیجان مثبت، مجدوبیت، روابط مثبت، معنا و دستاورده. استفاده از برترین توانمندی‌هایتان موجب افزایش هیجان مثبت، افزایش معنا، افزایش موفقیت و بهبود روابط می‌شود. بنابراین یکی از مهمترین اهداف روان شناسی مثبت گرا اینست که به افراد کمک کند تا توانمندی‌های راستینشان را بشناسند. توانمندی‌های راستین آن دسته از توانمندی‌ها هستند که نشان دهنده «خود واقعی» بوده و شناسایی و استفاده از آنها موجب هیجان و شادمانی شود. افرادی که می‌توانند به سرعت توانمندی‌های راستینشان را تشخیص دهند، می‌دانند که در چه شرایطی می‌توانند از توانمندی‌های مورد نظر استفاده کرده و بدین ترتیب کیفیت زندگی شان را ارتقا

به بخش مرکزی رسیدم و دیدم افراد زیادی زودتر از من برای همان کار آمدن و منتظر ند نوبتشون برسه چهره ولباسشون رو که دیدم، احساس خجالت کردم؛ خصوصاً اونایی که از مردک دانشگاههای غربی شون تعریف میکردن! عجیب بود؛ هر کسی که میرفت تو اتاق مصاحبه، کمتر از یک دقیقه میامد بیرون! با خودم گفتمن: اینا بالین ذک و پوزشون رد شدن، مگر ممکنه من قبول بشم؟ عمر!!! بهتره خودم محترمانه انصراف بدم تا عذرمو نخواستن! باز یادپند پدر افتادم که مثبت اندیش باش، نشستم و منتظر نوبتم شدم او نروز حرفای بابام بهم انرژی میداد توی این فکرا بودم که اسممو صدا زدن. وارد اتاق مصاحبه شدم، دیدم ۳ نفر نشستن و به من نگاه میکنند یکیشون گفت: کی میخواهی کار تو شروع کنی لحظه ای فکر کردم، داره مسخره م میکنه یاد نصیحت آخر پدرم افتادم که خودت رو باور کن و اعتماد به نفس داشته باش! پس با اطمینان کامل بهشون جواب دادم: ان شاء الله بعد از همین مصاحبه آماده ام یکی از اونا گفت: شما پذیرفته شدی!! با تعجب گفتمن: هنوز که سوالی نپرسیدید؟ گفت: چون با پرسش که نمیشه مهارت داوطلب رو فهمید، گزینش ما عملی بود. بادر بین مداربسته دیدیم، تنها شما بودی که تلاش کردی از درب ورود تاینجا، نقص ها رو اصلاح کنی.. در آن لحظه همه چی از ذهنیم پاک شد، کار، مصاحبه، شغل و... هیچ چیز جز صورت پدرم راندیدم، کسیکه ظاهرش سختگیر، امادرونوش پراز محبت بود و آینده نگری..

(۹) خوشنی

هروقت ببابام میدید لامپ اتاق یا پنکه رو شنه و من بیرون اتفاق، میگفت

چرا اسراف؟ چرا هدردادن انرژی؟

آب چکه میکرد، میگفت: اسراف حرامه!

اطاقم که بهم ریخته بود می گفت: تمیز و منظم باش؛ نظم اساس دینه..

حتی در زمان بیماریش نیز تذکر میداد

مدام حرف های تکراری و عذاب آور،

تا اینکه روز خوشی فرار سید: چون می بايست در شرکت بزرگی برای کار، مصاحبه بدم.

با خود گفتمن اگر قبول شدم، این خونه کسل کننده و پُراز توبیخ رو، ترک میکنم.

صبح زود حمام کردم، بهترین لباسمو پوشیدم و خواستم برم بیرون که پدرم بهم پول دادو بالبخند گفت: فرزندم!

۱_ مرتب و منظم باش؛

۲_ همیشه خیرخواه دیگران باش

۳_ مثبت اندیش باش؛

۴_ خودت رو باور داشته باش؛

تو دلم گرولند کردم که در بهترین روز زندگیم هم از نصیحت دست بردار نیست و این لحظات شیرین رو زهر مارم میکنه!

باسرعت به شرکت رویابی ام رفتم: به در شرکت رسیدم، با تعجب دیدم هیچ نگهبان و تشریفاتی نبود، فقط چند تابلو راهنمایی داشتند!

به محض ورود، دیدم اشغال زیادی در اطراف سطل زباله ریخته، یاد حرف ببابام افتادم؛ آشغالا رو ریختم تو سطل زباله..

او مدم تو راهرو، دیدم دستگیره در کمی از جاش در او مده، یاد پند پدرم افتادم که میگفت: خیرخواه باش؛ دستگیره رو سرجاش محکم کردم تا نیوفته!

از کنار باعچه رد میشدم، دیدم آب سر ریز شده و داره میاد تو راهرو، یاد تذکر بابا افتادم که اسراف حرامه؛ لذا شیر آب رو هم بستم..

پله ها را بالا میرفتم، دیدم علیرغم روشنی هوا چراغ ها رو شنه، نصیحت بابا هنوز توی گوشم زمزمه میشد، لذا اونارو خاموش کردم!

فرض کنید مدیر یک کارخانه هستید که شش کارگر و یک سرکارگر و سه بازرس و یک سربازرس دارد. شما تولید کننده مهره های سفید هستید اما به دلیل اشکال در سیستم تولید کارخانه، برخی اوقات به جای مهره سفید، مهره قرمز نیز تولید می شود. مهره قرمز به معنای تولید معیوب است. شما از سرکارگر می خواهید که شش کارگر را توجیه کند و آموزش دهد به صورتی که کارگرها در هر نوبت تولید؛ حداقل دو مهره قرمز و معیوب داشته باشند و اگر تعداد مهره های قرمز هر کارگر نسبت به دیگر کارگرها افزایش داشت جرمیه شده و در صورت تکرار پس از سه نوبت از کار اخراج شوند. سرکارگر روش درست کار را به کارگرها آموزش می دهد و خواسته مدیر را به آنها گوشزد می کند. بازرس ها نیز مسئول کنترل تولید هستند و گزارش تولیدات معیوب را به سربازرس می دهند. حالا برای شروع بازی یک ظرف بزرگ داریم که ۴۰۰۰ مهره دارد و ۳۲۰۰ مهره سفید و ۸۰۰ مهره قرمز در آن قرار دارد.

یک تخته مکعب مستطیل بلند داریم که پنجاه سوراخ دارد. تخته چوب را در میان مهره ها فرو میبریم و وقتی پر از مهره شد آن را بیرون می آوریم. انتظار داریم که همه تخته چوب پر از مهره سفید باشد و یا حداکثر دو مهره قرمز در آن باشد و بقیه مهره ها سفید باشد. هر کارگر به نوبت تخته چوب را در مهره ها فرو برد و بیرون می آورد. برخلاف انتظار مدیر و سرکارگرها مهره های معیوب در هر نوبت بیش از دو مهره ی قرمز است و گاه بین دو تا پانزده مهره قرمز در آن وجود دارد. پس از سه نوبت انجام این کار، کارگرها بیکاری که بیشتر از بقیه مهره قرمز دارند از کار اخراج می شوند.

کارگرهای باقیمانده دو شیفت کار می کنند و در دور جدید هر کدام نوبت تخته چوب را در بین مهره ها فرو می برند اما متسافانه باز هم شمارش مهره ها نشان می دهد که کارگرهای باقیمانده هم بین ۲-۱۳ مهره قرمز دارند. بدین ترتیب آنها نیز باید اخراج شوند. مدیر از سرکارگر و بازرس و سربازرس می پرسد چرا کارگر ها خوب کار نمی کنند و یا شاید آموزش مناسب ندارند؟ در دوره های بعدی نیز باز کارگرهای جدید استخدام می شوند و پس از چند نوبت از کار اخراج می شوند، زیرا طبق معمول مهره های قرمز و معیوب آنها بیش از حد انتظار است. همچنان این سوال برای شما به عنوان رئیس کارخانه باقی است که مشکل اصلی کارخانه چیست؟ بالاخره از مدیر کارخانه ی دیگری می پرسید آیا می داند که مشکل کارخانه شما چیست؟

او می گوید بله! مشکل اصلی این است که معیار شما یعنی دو مهره ی قرمز در هر نوبت کار معیار درستی نیست و سیستم شما براساس بخت و اقبال و به صورت تصادفی پایه گذاری شده است، کارگرها تقسیمی ندارند و خطای سیستم به دوش آنها می افتد. مشکل اصلی در ارزیابی غلط و سیستم ناقص است. چرا که انتخاب معیار ۲ مهره ی قرمز در میان پنجاه مهره، یک معیار آزمایش نشده و غیر واقعی است. این بازی تمثیلی از بکارگیری روش های غلط در مدیریت و تولید است و توسط یکی از متخصصان آموزش مدیریت در جلسات آموزشی مدیران به کار برد و شده است. مدیران معمولاً اشتباهات موجود در کار خود و سیستم را به گردن دیگران می اندازند...

نظر شما در این باره چیست؟ چگونه می توان تولید مهره های قرمز را کاهش داد؟

برای درک بهتر از سیستم های غلط کار و تولید، در هر شماره ماهنامه مطالب ارزشمندی در نظر گرفته شده است و می توانید این مطالب را بتدریج مطالعه نمایید.

بازی کاهش تولید

ملفوه های معیوب

کارگاه آنلاین

برگزاری دوره مجازی مدیریت به زبان ساده

دوره مدیریت به زبان ساده

در ۱۵ جلسه ۴۵ دقیقه ای

و با حضور علاقمندان در فضای اینترنت
 بصورت کارگاه مشاوره ای برگزار خواهد شد.
 جلسه پایانی جمیع بندی کارگاه بصورت
 حضوری برگزار خواهد شد.

محتوای این دوره عبارت است از:

- ۱ - مدیریت بحران ها در محیط زندگی
- ۲ - تمايل به رشد در کسب و کار
- ۳ - هرج و مرچ در بازارها
- ۴ - رقابت پذیری در جریان های خلاق و سازنده
- ۵ - تغییر الگوهای سنتی و تحول در تفکر مدیریت
- ۶ - راه اندازی بنگاه اقتصادی و فرهنگی خویش فرما
- ۷ - کیو اف دی و فرایند طراحی محصولات اقتصادی و فرهنگی
- ۸ - اکولوژی مخاطبان
- ۹ - مهندسی مجدد و تغییر منابع
- ۱۰ - آزمایش های تجربی
- ۱۱ - مروری بر تجربه های موسسات موفق جهانی

حامیان این شاره از ماهنامه جلا
(نیاز اندیشه روز)

پایگاه اطلاع رسانی فکر ورزی به آدرس Fekrvarzi.ir و کارگاه تجربی برنامه ریزی فرهنگی می باشند.

راه های ارتباط با ما:

ایнстاستاگرام:

@fekrvarzi

@fardroo

@jalamonthly

یوتیوب:

fekrvarzi.ir

در این شماره می توانید این مطالب را مطالعه نمایید:

- بعد تاریک شایسته سالاری
- چه کنیم که عادت نگرانی دست از سرمان بردارد
- عناصر تشکیل دهنده فرهنگ
- هدف تان را باور کردنی و ملموس کنید
- جامعه ای که همه چیز در آن فروشی است
- سرمایه فرهنگی و سازمان فرهنگی نوین
- در شکوه تکلیف مداری
- خط مشی گذاری عمومی
- برداشتی از اخلاق مدیریت در قرآن
- روشی که ما کار می کنیم
- راهنمای بیماری های روانی
- نگاه دیگری به مکتب فرامرز پایور
- کودک انسیشن . فلسفه
- کار کردن از راه دور
- بازی کاهش تولید مهره های معیوب
- وصله ناجور
- کشف مسیرهای جدید در فعالیت های هنری

